

Uvodnik

Drago Štoka

Preveč politične navlake med nami

Slovenec, ki živimo vzdolž meje od Trsta do Trbiža, preveč bremeni tista politika, ki ni naklonjena našemu svobodnemu življenju, prostemu razvoju in objektivni skrbi za naš narodni razvoj. Slovenska narodna skupnost je ena od številnih manjšin v evropskem svetu, a morda najbolj obtežena s svojo politično preteklostjo. Zakaj mislim, da je tako? Enostavno: danes, ko bo kmalu minilo 70 let od konca druge svetovne vojne, še vedno razmišljamo o našem prostoru v ožjem in širšem pogledu. Še vedno mislimo (vsaj del Slovencev), da je prav, da smo politično razkosani na dva dela: na Slovence, ki smo za samostojni politični nastop tudi v politiki, in na del Slovencev (v glavnem na t. i. levi strani), ki misli, da je bolje iskati prostor in zavetišče v naročju italijanskih vsedržavnih strank.

To je huda blokada v nas samih, ki nas izčrpa, pobira najboljše energije in nam ne nudi kakega velikega optimizma v boljše čase.

Po vsej Evropi so manjšine v glavnem, ali vsaj skušajo biti, samostojne, svobodne tudi v političnem življenju, saj je konec koncev politika delo za javni blagor, in če se temu naporu manjšina odpove, pomeni, da se istočasno odpove svojemu upu v boljši jutri.

Kako moreš biti Slovenec le v kulturi, morda športu, v socialnem delovanju, če pa nočeš tudi v politiki biti samega sebe gospodar? To je težko razumljivo za srednje razvitega evropskega človeka, nam pa se zdi nekaj normalnega.

Tako ne gre! Kaj nismo svobodni in sposobni biti tudi v politiki subjekt svojih idej, teženj, programov, strategij, vizij?

Če hočemo iti narodnemu umiranju naproti, gremo lahko tudi v to smer, zakaj pa ne? A komu v čast in zadoščenje? Morda onim, ki bi nas že deset in desetletja najraje izgnali oz. uničili ali pa se vsaj veselili, da nas je vedno manj in vedno bolj nemočnih!

Zgodovinsko dejstvo je, da smo ves povojni čas v krepkih vsedržavnih strank (od leve do desne), ki bi nas najraje narodno uspavale in nam jemale politično in narodno samozavest ter željo po obstoju in razvoju. Sedemdeset let take politike v zamejstvu nam ni prineslo prav nič dobrega in hvala Bogu, da smo danes tu še vedno živi, čeprav večkrat tudi nekam bolni in šibki, večkrat žal tudi asimilirani.

A čas bo nedvomno prinesel svoje, svežega zraka nam bo prinesel, novih idej in vere v vrednote, ki so in morajo biti prisotne v našem ne vedno lepem in lahkem življenju. Iznebimo se, čeprav počasi, toda trmasto in vztrajno, vseh tistih ideoloških navlak in političnega pritlehništva in postanimo zrela in svobodna narodna skupnost v Italiji, v Evropi! Smo sposobni kreniti na to pot?

Če bo tako, bo vse prišlo samo od sebe, tudi želja in volja obstati tu na tem koščku zemlje kot Slovenci, kot demokratično čuteči ljudje, kot socialno angažirana skupnost.

Bomo te vizije in njenega udejanjanja sposobni? Od nas je to odvisno, od nobenega drugega ne, četudi nam ta prinaša koše denarja in zvrhano ponudbo multikulturalnosti in razne državljanske sirene, ki smo jih v preteklosti že bili sposobni odgnati v pravem času in na primeren način.

Bodo končno kdaj tudi nam Primorcem zasijali mirnejši časi?

Za odgovor moramo poskrbeti vsi!

Kristusove priče v poslušanju

Foto DPD

V razmislek

Pred občnim zborom Zadruga Goriška Mohorjeva

Prav je, da tik pred vsakoletnim občnim zborom Zadruga Goriška Mohorjeva navedemo nekaj podatkov, ki govorijo predvsem o tem, da ste nam, drage bralke in bralci, ostali zvesti, saj v minulemu letu nismo zmanjšali števila naročnikov, kar je v teh časih izjemno dobra novica. Ni res, da je samo slaba novica dobra novica in prav zato z veseljem sporočamo, da je bilo finančno poslovanje Zadruga Goriška Mohorjeva, ki izdaja knjige v okviru Goriške Mohorjeve družbe, revijo za otroke Pastirček in naš tednik Novi glas, uspešno, saj nimamo večjih finančnih primanjkljajev, kar pa je lahko zavajajoče, saj sami predobro vemo, da bo javnih prispevkov za tisk, zato tudi za naše izdaje, vsako leto manj in je zato tudi naša prihodnost negotova.

Mukotrpno rezanje na vseh krajih, kjer se le da, varčevanje povsod in še posebej pri sodelavcih, katerim gre naša iskrena hvaležnost za sodelovanje, redno plačevanje

naročnin in še posebej podpornih naročnin, reklama, ki je sicer res vsako leto manj, a vseeno, vse to in še vrsta drugih dejavnikov je pripomoglo k temu, da lanskega leta nismo zaključili z večjim primanjkljajem.

Danes se v našem prostoru veliko govori o racionalizaciji sredstev in o združevanju, o skupnem nastopu na vseh ravneh, sami bi radi povedali, da smo s tem začeli že ob samem nastanku Novega glasa, ko smo združili Novi list in Katoliški glas, kot lahko tudi brez nepotrebnih zamer povemo, da smo v času pomanjkanja finančnih sredstev našli solidarnost ter konkretno podporo le pri Svetu slovenskih organizacij in v lastnih vrstah, saj se vsi pri Novem glasu že dolga leta odpovedujemo plačilu za večerno delo, za nadure, ki jih ni malo, tudi za praznično delo,

kot smo tudi že pred leti na tržišču poiskali najcenejšo možnost za tiskanje časnika, zaradi česar smo bili takrat deležni nemalo sicer povsem neupravičenih kritik.

Od začetka izdajanja Novega glasa smo veliko skrb posvečali kadrovanju, se pravi: vzgoji in izobraževanju mladih časnikařev.

Večina novinark in novinarjev, ki se je izsolala pri nas ali pa po naši zaslugi naredila državni izpit za časnikarja, danes dela drugod, največ na deželnem sedežu RAI in pri Primorskem dnevniku. Večina jih je odšla iz našega uredništva predvsem zaradi boljših delovnih razmer drugod, zaradi možnosti normalnega

jemanja dopustov, ki ga sami že več kot desetletje nimamo, in seveda zaradi boljšega plačila. Odšli so k drugim medijskim hišam, nekateri pa so odšli tudi zato, ker jim mi zaradi pomanjkanja sredstev nismo mogli nuditi stalne in danes ne več niti občasne zaposlitve. In prav to nas danes najbolj skrbi, saj imamo izjemno skromno uredništvo, vse manj sredstev pa tudi za sodelavce in zato zadnja leta ne moremo niti enega samega mladega več pritegniti v svoje vrste, ga vzgojiti v zrelega časnikarja in mu nuditi kruh za vsakdanje življenje.

Ne vemo, kakšna prihodnost nas v teh časih, ki niso naklonjeni ne kulturi ne časnikom in ne neprofitnim organizacijam, čaka, kot tudi ne vemo, ali bomo sploh kdaj lahko še v svojih vrstah imeli mlajše sodelavce, katerim bi pomagali do našega lepega časnikarskega poklica in seveda do kruha.

Teško je delati v takem ozračju, čeprav vemo, da danes ni lahko skorajda nikjer več. Tudi zato se vam zahvaljujemo za zvestobo, še posebej podpornim naročnikom, kot vam tudi obljubljam, da si bomo tudi v prihodnje prizadevali, da bo vaš in naš Novi glas zanimiv in vreden branja!

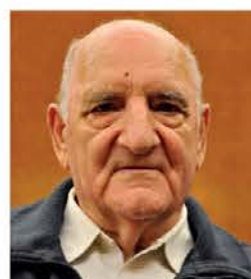
Gorica

Začela se je volilna kampanja za goriško občino, kjer se bodo za mesto župana potegovali štirje kandidati

6

Nagrada Vstajenje

Letošnji prejemnik je knjižničar in publicist Marjan Pertot za knjigo Lepa Vida ob Srebrni reki

10

Razmišljanja sedanjih in nekdanjih predsednikov goriških rajonov (3)

Kaj so nam vzeli!

Rajon Pevma-Oslavje-Štma-
ver je sicer malo naseljen,
saj šteje samo 650 prebi-
valcev, je pa po površini za Loč-
nikom, največji. Veliko je
kmečkih obdelanih površin,
predvsem vinogradov, pa tudi
gričev in dolin pa tudi potokov
in gozdov. V rajonu teče potok
Pevmica, mejo predstavlja proti
jugu reka Soča, proti severu pa
hrib Sabotin. Prav zaradi teh
značilnosti so bili vedno prisotne
težave vezane na ceste, gozdne
poti in zemeljske usade.

V letih se je vrstilo več predse-
dnikov, vedno slovenske narodno-
sti: Sošol Marjan, Kosič Jožko,

upravo tudi javno tehtnico pri
Pevmskem mostu, za katero skr-
bi še danes. V času predsedovanja
Primožiča je prišlo do sklepa, da
se bivše župnišče v Pevmi prilagodi
za sedež rajona in po načrtu
arh. Čeja, za kulturno in športno
središče za cel rajon. V nasle-
dnjih letih je sledilo dolgo
iskanje finančnih sredstev za ta
načrt. Zelo važen je bil poseg za
obnovo vodovoda na Oslavju. V
tem času je bil pripravljen prapor
krajevne skupnosti, ki predstavlja
vse tri vasi pod Sabotinom, z reko
Sočo in Pevmskim mostom ter
gozdom, ki označuje vinogradni-
štvo. Izdana je bila tudi pu-

vom za arheološke in zgodovin-
ske raziskave (CRASG) pri izkopa-
ninah pri cerkvi sv. Valentina na
Sabotinu; tako je prišlo tudi do
sodelovanja pri uresničitvi Parka
miru na Sabotinu. V zvezi z načr-
ti za graditev jezusa na Soči je bil
rajonski svet vedno proti temu
načrtu in je v tem smislu sodelo-
val pri delu Laboratorija Soča, ki
je nastal na pobudo deželne
uprave. Javna dela, ki smo jih v
zadnjem času načrtovali in za ka-
tera upamo, da jih bo občinska
uprava izpeljala, so zelo številna:
parkirni prostor pri vrtcu v Pev-
mi, ureditev in razširitev obeh
pokopališč, razna popravila cest,
dodatna dela pri kulturno-
rekreativnem centru v Pevmi;
odprta so še vprašanja z
nekaterimi zemeljskimi usadi
pri štavrski cerkvi, na cesti
proti pokopališču v Štavrur
ter v okraju Busa del Diau-Hu-
dičeva luknja. Gre tudi za
razširitev plinovoda na
Oslavje, kjer bi

Lovrenc Peršolja (foto DPD)

Silvan Primožič (foto DPD)

Dornik Neda, Sošol David, Aleš
Fiegl (5 let), Bensa Silvan (7 let),
Primožič Silvan (12 let) ter
Peršolja Lovrenc (10 let). V prvih
letih so člani imenovala domača
društva in stranke, kasneje so bi-
li izvoljeni skupaj z občinskimi
volitvami. Sedež rajona je bil naj-
prej v dvorani na trgu v Pevmi,
nato v osnovni šoli ter kasneje v
bivšem župnišču v Pevmi, kjer je
sedež še danes. Javne skupščine
so, po letu 1972, potekale na se-
dežu društva Sabotin v Štavrur.
V času predsedovanja Silvana
Bense je bilo opravljenih več
projektov: s pomočjo Gorske sku-
pnosti so bile urejene ceste okrog
Vinci in Kostabon ter okrog Gro-
pajšča, začela so se dela za razsve-
tljavo pokopališča v Štavrur ter
za širitev pokopališča v Pevmi,
speljan je bil vodovod na Šance,
pripravljen pa je bil tudi prvi
načrt za športno igrišče v Pevmi,
ki je bil kasneje odpovedan zara-
di nove lokacije. Takratni pred-
sednik se z veseljem spominja prve
okološke akcije čiščenja Pev-
mice (plakate so pripravili šolski
otroci), v sodelovanju s Krajevno
skupnostjo iz Kojsega.

V času predsedovanja J. Kosiča je
bila asfaltirana cesta do pokopa-
lišča v Štavrur, začela pa so se
dela na šoli v Pevmi (ki je bila
poimenovana po Josipu Abramov
v času, ko je bil predsednik Aleš
Fiegl).

Ko je bil predsednik Silvan Pri-
možič, sta bila popravljena mo-
stiča čez Pevmo pri bivšem
kmečkem prehodu v Podsabotinu
ter v Kostaboni. V tem času je
krajevna skupnost v Štavrur pridobila
za kulturne in rekreativne
dejavnosti društva bivšo šolo. Za
razna popravila je občina poskr-
bela za material, dela pa so opravi-
li člani društva in vaščani. Popravl-
jene so bile greznice in od-
toki z Oslavja proti Soči in v so-
delovanju z Gorskimi skupnostjo
na pokopališču v Štavrur, speljano
pa je bilo tudi plinsko omrežje po
Pevmi. Tu so bile tudi popravljene
stopnice, ki peljejo k spomeniku na
Oslavje. V Pevmi je prišlo do ureditve
trga in spomenika padlim, parkir-
nega prostora pri šoli ter pri
pokopališču. Rajon je dobil v

bliskacija "S Poklona do Toplice",
ki jo je pripravil Vlado Klemše in
ki obravnava krajevna in ledin-
ska imena na področju naših
treh vasi.

V zadnjih desetih letih, ko je bil
predsednik Lovrenc Peršolja, so
se začela in zaključila dela za
gradnjo kulturnega in rekreativ-
nega centra v Pevmi; otvoritev je
bila 21.7.2009. S posredovanjem
deželnih svetovalec Mirka Špacapana
in kasneje Igorja Gabrovca je
prišlo do sanacije številnih
velikih zemeljskih usadov: na
glavni cesti v Štavrur ter pri cerkvi
v Štavrur. Pri tem zadnjem
posegu je šlo tudi za rešitev dveh
hiš. Na predlog goriške občinske
konzulte za Slovence je bil pri-
pravljen seznam krajevnih imen
zaselkov, ki bi jih zdaj morala po-
staviti občinska uprava. Rajon je
vedno sodeloval z otroškim vrt-
cem Pikapolonica in osnovno šolo
J. Abrama za razne pobude, pa
tudi za večja ali manjša ureditve-
na dela. Tako je leta 2006 prišlo
do skupne publikacije Pevma,
Štavrur, Oslavje in Podgora skozi
čas v otroških očeh. Prišlo je tudi
do podpisa listine o prijateljstvu
in sodelovanju s krajevno sku-
pnostjo v Solkanu. Rajonski svet
je vsa ta leta sodeloval z druš-

morala biti postavljena tudi ka-
pelica s sliko Marije, ki jo sedaj
hranijo v pokrajinskih muzejih.
V zvezi s kulturnim delovanjem
je treba omeniti vsakoletni jesen-
ski pohod na Sabotin ter prazno-
vanje sv. Ane v Pevmi, ki ju v
zadnjih dveh letih prejemajo sku-
paj z društvi Naš prapor in Rebu-
la z Oslavja. Rajon pa sodeluje pri
raznih koncertih, pri vsakoletni
komemoraciji pred spomenikom
v Pevmi, pri Soški regati in pri
pripravi pustnih vozov. Sodelo-
vanje poteka tudi ob mednarod-
nem srečanju v spomin na padec
meje s Slovenijo. Veliko je tudi
športnih in splošno rekreativnih
pobud, pri katerih je rajon soude-
ležen: kolearski tek na Sabotin,
čezmejni Pohod treh mostov,
smučarske tekme med rajoni ter
kres (Pignarul) v Stražicah, v so-
delovanju s podgorskim in do-
mačim rajonskim svetom.

V bivši osnovni šoli v Štavrur
imajo svoj sedež: KD Sabotin,
MPZ in OPZ Štavrur, pustni od-
bor in ribiško društvo Čarnik. V
športnem centru v Pevmi pa de-
lujejo: Krajevna skupnost Pevma,
Štavrur, Oslavje, Kulturno in
športno društvo Naš Prapor,
društvo Rebula in družina lovcev.

Bernard Špacapan

Pisma uredništvu

Kulturniška svojat

Pred kratkim sem prebral članek o proslavi 50-letnice
Kulturnega centra L. Bratuž, ki ga je napisal Ambrož Kodolja
in ga objavil tednik Demokracija 22.3.2012. V njem se pisec
zgraža, kako je bila narejena izbira za osebna vabila, komu so
bila poslana in komu ne. Idealne rešitve seveda ni. Ob
kakršnikoli izbiri bi imel vsak od nas pripombe in vsak jih
lahko po svoje utemeljuje in zagovarja. Dvorana ima pač
premalno prostorov za vse, ki bi lahko prišli. Do tu se razumemo.
Toda g. Kodolja je ihta zanesla zelo daleč. V drugem delu
članka se spravi nad vse, ki kulturni center uspešno vodi že
dolgo let, z veliko prizadevnostjo in odgovornostjo, večinoma
s prostovoljnimi delom. Pisec naniza vrsto žalitev in jih zabeli
s čisto hudobijo. Vse, ki se trudimo za delovanje kulturnega
centra, imenuje kulturniška svojat in nas zalije s strupom in
gnojnico. Hotel nas je hudo prizadeti in pred javnostjo očrniti.
To je tudi dosegel, res zgledno za duhovnika.

Ta isti gospod istočasno piše v Novi glas članke, v katerih ljudi
poučuje o krščanskih resnicah in moralih. Očitno računa na to,
da so pri Novem glasu prismojeni. V omenjenem članku jih
namreč kar naravnost žali, ko jim očita, da so proslavo pohvalili
zato, ker so hlapci, ki se bojijo za delovno mesto.

D. Čotar

Slovenska manjšina na Koroškem le del avstrijske civilne družbe

Ob noveli zakona o narodnih manjšinah

Po idejni zamisli novega
zakonskega osnutka avstrij-
ske vlade, o katerem bi mo-
rala sklepati še v tem mesecu apr-
ilu, naj bi se spremenil pravni do-
vir narodnih skupnosti v državi,
vključno slovenske, to se pravi, da
bi se obravnavale kot del širše ci-
vilne družbe brez vsakršne poli-
tične subjektivitete in ne da bi se
pri tem navajale njihove temelj-
ne pravice.

Po tem pravem izhodišču avstrij-
ske vlade slovenska manjšinska
skupnost na Koroškem in Štajer-
skem ni (več) del slovenskega na-
roda v njegovem zgodovinskem,
kulturnem in jezikovnem pogle-
du, živčnega na ozemlju, ki danes
politično ne pripada matični Re-
publiki Sloveniji, temveč je zredu-
cirana na raven civilne skupnosti
po zgledu novodobnih migracij-
skih skupin. Skratka, avstrijske
oblasti hočejo narodne skupnosti
na avstrijskem državnem območju
omejiti na raven jezikovnih manjšin
v duhu prave asimilacije.

Te namene avstrijskih oblasti je v
sobotni prilogi osrednjega sloven-
skega dnevnika Delo z dne minu-
lega 10. marca nazorno prikazal
predsednik Centra avstrijskih na-
rodnosti in vidni predstavnik koro-
ških Slovencev Marjan Pipp. Njegov
ugotovitev so aktualne tudi za
Slovence v Italiji in bi zato morale
zanimati tudi njihove politične
predstavnike.

Omenjeni koroški politični dela-
vec in predstavnik uvodoma naj-
prej ugotavlja, da "je dvojezično
ozemlje Koroške edino območje
Evrope, na katerem je v 20. st-
oletju brez prostovoljne ali prisilne
emigracije večjega obsega avtoht-
ono domače slovensko prebival-
stvo na lastnem teritoriju iz več-
ine postalo manjšina; zdaj pred-
stavlja le še približno 10 odstotkov
vsega prebivalstva. To je rezultat
načrtne asimilacijske politike".
Obljube, dane koroškim Sloven-
cem pred plebiscitom leta 1920,
da bo dežela "za vedno varovala
narodnostne in jezikovne posebn-
osti slovenskih sodeželanov", pa
tudi obveznosti do slovenske in
hrvaške manjšine, ki so jih zma-

govalci druge svetovne vojne na-
ložili v "državni pogodbi o po-
novni vzpostavitvi neodvisne in
demokratske Avstrije", Avstrija
vse do danes ne izpolnjuje. Na-
sprotno, po svojem no-

pnosti in nove manjšine tujih pri-
seljencev. V tem konceptu kata-
log temeljnih pravic narodnih
skupnosti seveda nima prostora
in zato ga v zakonskem osnutku
zveznega kanclerstva tudi ni.

Marjan Pipp

S to svojevrstno reformo
bi Avstrija spremenila
svojo ustaljeno pravno
doktrino, ki bi posledič-
no morala obveljati v
njeni zunanji politiki,
vključno v odnosih do
Južnih Tirolcev v Italiji.
Zato takšna usmeritev
Avstrije vzmira tudi
samo nemško manjšino
na Južnem Tirolskem.
Njen evropski poslanec
Herbert Dorfmann je na
seji medskupine evrop-
skega parlamenta za
manjšinske skupnosti in
jezikove dejal: "Sram me
je, ko vidim, da ima
moja država tak odnos
do tega zelo pomemb-

tranjem/nacionalnem pravu stal-
no niža raven varstva, kot ga do-
loča 7. člen ADP.

Ne samo to: politična osnova no-
vele zakona o narodnih skupno-
stih je še globlja. Po besedah vodje
ustavne službe v uradu zveznega
kanclerja dr. Hesseja v nedavnem
predavanju na manjšinskem kon-
gresu v Celovcu je prednostni cilj
nove manjšinske ureditve, "da na-
rodne skupnosti strejo na raven
civilne družbe" in "da se brišejo
narodne skupnosti in organizacijah so v
tem smislu del civilne družbe" in
ne predstavnik kakega lastnega
majhnega naroda". Torej koroški
in štajerski Slovenci niso več del
slovenskega naroda! S tem bi se
pravna doktrina o manjšinski
zaščiti temeljito obrnila v politiko
raznarodovanja avtohtonih na-
rodnih skupnosti na raven zgolj
jezikovnih manjšin, logično skle-
pa avtor navedenega zapisa
Marjan Pipp.

Drugi cilj avstrijske politike je po
besedah omenjenega dr. Hesseja
iz kanclerskega urada pravno ize-
načiti avtohtone narodne sku-

nega vprašanja". Kritično je ob
tem še pripomnil, kako se Avstrija
zgodno zavzema za pravice Juž-
nih Tirolcev v Rimu, na drugi
strani pa ne priznava temeljnih
pravic avtohtonim manjšinam v
svoji državi.

Novi predlagani zakon avstrijske
vlade sploh ne govori več o slo-
venski manjšini na Štajerskem in
s tem posledno izključuje možno-
st porabljanja določil 7. člena ADP
(Avstrijske državne pogodbe) za
štajerske Slovence. Skratka, gre za
očitno namen na novo definirati
pravni položaj narodnostnih sku-
pnosti v Avstriji in posledično za
znižanje njihove ravni zaščite, kar
demokratski Avstriji spravlja v
čudno luč.

Predsednik komisije državnega
zbora RS za Slovence v zamejstvu
in v svetu Franc Pukšič je ob
zadnjem srečanju s predstavniki
koroških Slovencev izjavil, da
zanj osebno je takšen zakon po-
polnoma nesprejemljiv. Pričako-
vati je, da bo nova slovenska vla-
da opozorila Dunaj, da je zniž-
vanje ravni zaščite slovenske na-
rodne skupnosti na Koroškem ne-
dopustno v današnji Evropi.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Volitve bi lahko odločili rajonski sveti

Trditev, da bi volitve v Gorici v prid leve
sredine lahko odločili rajonski sveti, je
drzna le na prvi pogled. Toda če vso zade-
vo pogledamo nekoliko bliže, bomo videli,
da ima takšno prepričanje svojo podlago, ki je še
pred dobrim mesecem ni imelo. Tedaj se je zde-
lo, da kandidat leve sredine Cingolani nima
enakovrednih možnosti, kar pa se je v zadnjem
obdobju zelo in kar bistveno spremenilo.
Razkol med Ljudstvom svobosčin in Severno li-
go je prisilil sedanjega župana, da se odpove
simbolu Berlusconijeve stranke, kar je gotovo
oslabilo njegov položaj. Toliko večjo spremem-
bo povzročajo škandali okrog Severne lige, za-
radi česar bo ta stranka še nadalje deležna osipa
in ni izključeno, da velikega. Vsa zaradi obeh
navedenih dejstev in učinkovanja Montijeve
vlade, pod katero napreduje prav leva sredina
oziroma Demokratska stranka, so nekaj tednov
pred volitvami razmere v Gorici povsem nove:
dajejo namreč obema osrednjima županskima
kandidatoma, se pravi Cingolaniju in Romoliju,
povsem podobne možnosti s praktično ukinje-
nim prejšnjim razliko. In tukaj se vrne na trdi-
tev v naslovu, da bi rajonski sveti lahko odloči-
li volitve. Kako in zakaj, se bo marsikdo vprašal.
Z njihovo ukinitvijo in predvsem zato, ker se
sedanja goriška desnosredinska uprava v niče-
mer ni iskreno zavzela, da bi jih ohranila, se je
zgodila velikanska napaka, ki prizadeva temelj-
ne značilnosti mesta. V tej luči je Slovenska sku-
pnost naredila še kako prav, ko je problem vložila

la na Tar, ki lahko zaobrne tok dogodkov in se
opredeli proti sporni odločitvi goriške občine.
Seveda v prid najbolj oškodovane slovenske na-
rodne skupnosti, toda tudi v prid celotnega pre-
bivalstva. Ni namreč prizadeta samo naša
manjšina, prizadeti so vsi in tega ne smemo po-
zabiti. Dokaz je nedavno krizno zasedanje
rajonskega sveta v Ločniku, ki izpodbija trditve,
da smo oškodovani samo Slovenci in to dejstvo
bi lahko celotna leva sredina učinkovito izkoris-
tila ter spremenila rajonske svete v najmoč-
nejši, če že ne kar zmogoviti adut. Žal so teden
dni kasneje v Ločniku pristali na nekakšno na-
domestitev v obliki združenja, kar je storil tudi
Cingolani in nemara s tem del svoje moči poda-
ril Romoliju. Kljub temu pa velja pri ohranitvi
rajonskih svetov vztrajati. V prvi vrsti je
vsekakor na potezi naša narodna skupnost, to-
da tudi ostali politični deli naše manjšine bi
lahko zavzeli podobno aktivno stališče - toliko
govorimo o sodelovanju, sedaj je čas, da to so-
delovanje udejanjimo, ko gre res za pomembno
stvar. Potem bi ogromno pomenil glas naše ci-
vilne družbe, društev in dejavnosti, ki v rajon-
skih svetih delujejo, in ne nazadnje politični in
civilni glas večinskega naroda, ki se prepozna-
va v načelih leve sredine. Bilo bi zares tragično,
ko bi ravno z nadaljnjim odkikom od zavze-
manja za rajonske svete kljub obetavnemu Cin-
golaniju, ki jamči za pomladitev Gorice, te vo-
litve za peščico odstotkov izgubili.

Janez Povše

GORICA Msgr. Oskar Simčič o temi Kristus da - Cerkev ne?

Bistvo poslanstva Kristusove Cerkve

Vikar za slovenske vernike goriške nadškofije msgr. Oskar Simčič je bil 12. aprila gost predavanja za utrjevanje duha v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, ki je večer priredil

vezana s katerikoli čutom božjega. Osnovni verski čut, ki običajno živi v človeškem srcu, je lahko luč za človekovo vest, tolažba, podpora, ni pa še vera v Jezusa. Vse to se lahko v človeku dogaja brez

kot ga podaja evangelij. Spričo takšnih primerov mora Cerkev le čutiti dolžnost, da se iz dneva v dan prenavlja in si prisvajajo čim bolj pristen evangelijski obraz.

Vera v Jezusa ni padla nena doma z neba, na začetku je bil pogovor med ljudmi. Ko versko izkustvo naleže drugega, tedaj nastane Cerkev.

Jezus je okrog sebe zbral skupino učencev, njim je zaupal svoje sporočilo in izročil poslanstvo, naj nadaljujejo njegovo delo. Zanje je tudi osnoval nekatere geste, ki bi jim pomagale slaviti njegovo skrivnostno prisotnost. Prava skupnost pa je nastala šele po njegovi smrti in vstajenju, z viharnim prihodom Sv. Duha, ko

začeli javno govoriti o njem. Rodila se je Cerkev. Ko bi jih nihče ne imel zares, bi mi za Jezusa sploh ne vedeli. Odločilen korak je bil torej dejstvo, da so verovali, da je vstal od mrtvih. Če je res vstal, tedaj postane vse, kar je govoril in delal, razodetje Boga in načrta, ki ga ima za nas. Za človeka, ki res želi verovati, odločitev za vero zaznamuje odločilen zaspek v načinu njegovega mišljenja, zanj postane Jezusova oseba glavno vodilo oz. merilo pri usmerjanju bivanjskega potovanja. Glavni avtor čudeža, ki mu pravimo vera, je Božji Duh. Kjerkoli in kadarkoli se skupina zbere v Jezusovem imenu, tedaj se rojeva Cerkev. Med ljudmi se tedaj ustvari globoka vez, ker so osebno združeni v Kristusa. Tako vez imenujemo občestvo. Ta vez je drugačna od navadnega

prijateljstva ali pogodbenih navez. Cerkev ni družba za prodajo Svetih pism ne za nudenje verskih obredov niti spontana skupina ljudi z istim površnim verskim čustvom, marveč skupnost, ki jo povezuje nekdo, ki tudi danes skrivnostno živi in v katerem prepoznavamo Božji obraz.

Če želimo verovati v Jezusa kot v odrešenika, potrebujemo navdih Sv. Duha. To pa ne pomeni, da lahko razdorbimo v protislovne figure podobno izvirnega Kristusa, ki so nam ga apostoli izpričali in posredovali. Dokopati pa se do neke približne vere v Boga in verovati v Jezusa Kristusa sta dve precej različni dejstvi. Do zametkov vere v Boga se lahko dokoplamo tudi nagonsko, sami zase; ni pa tako z vero v Jezusa Kristusa. On je bil polnokrven človek, ki je živel v določenem času in prostoru. Do njega se lahko dokoplamo le po pripovedi in pričevanju drugih. Vera sloni na pričevanju apostolov.

Prvo oznanilo je vodilo prve vernike k oblikovanju prvih skupnosti; s časom se je utrjeval čut občestvene povezanosti, zasnovala so se poteze skupnega življenja s potrebo po organiziranju skupnih trenutkov. Glavna pobuda za takšno organizacijo je izhajala iz zavesti, da je treba na primeren način zagotoviti versko izkustveno oznanjevanje in posredovanje sporočila o Jezusovem dogodku. Ko bi se to ne zgodilo, bi nas evangelijski sploh ne dosegel.

Cerkev je potrebna, da Kristusova oseba in sporočilo ostane ta svetovni zgodovini. Evangelizacije ne gre pojmovati kot delovanje stranke, ki želi pridobiti čim več privrženec. Pristen namen njene dejavnosti ni razširiti oblast in vpliv v svetu, ampak da bi odprla ljudi k višjemu upanju. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi laiki, ki so osnova Cerkve. / DD

Andrej Černic in Oskar Simčič (foto DPD)

skupno z duhovnjiki sv. Ivana in Skupnostjo družin Sončnica. Srečanje z naslovom *Kristus da - Cerkev ne?* je povezoval časniki Andrej Černic. Omenjena trditev se večkrat sliši, je dejal predavatelj. Vprašanje pa je, kakšnega Kristusa oz. Cerkve kdo želi oz. odklanja. Naša spoznanja so včasih omejena, prepričanja so odvisna od vzgoje v najširšem pomenu besede, obstajajo tudi predsodki in posploševanja. Zato je tudi pomembno si razčistiti pojme.

Cerkev je nastala iz dogodkov, ki so povezani z Jezusom iz Nazareta, iz njegovega oznanjevanja, ki se ni končalo z njegovim odhodom iz vidne zgodovine. Jezus je samo eno od Božjih imen. Mnogi ne ločijo megle nega čutenja o Bogu od vere v Kristusa. Cerkev pa ni nujno po-

zveze s Cerkvijo. Če pa je Jezus Božji sin, je povsem drugo, če kdo veruje, da je vstal od mrtvih, da je naš Odrešenik, ki se je utelesil za nas. V tem primeru bi odklon Cerkve predstavljal pravo protislovje. Središče Jezusovega sporočila je bistveno prepletanje Božje in človeške ljubezni. Omogočiti ljudem skupno pot k Bogu je bistvo poklica in poslanstva Kristusove Cerkve. Obstajajo tudi ljudje, ki so po značaju takšni individualisti, da se ne morejo pridružiti drugim in z njimi komunicirati; družbene razsežnosti ne prenašajo, verski trenutek jim utegne biti nekako zatočišče, skriti trenutek življenja, v katerem se lahko srečajo z Gospodom Jezusom. So tudi ljudje, ki boleleče čutijo razdaljo med podobno Cerkve, kot jo vidijo in doživljajo, in likom Jezusa,

poteka nemoteno, saj je že kar nekaj prostorov na razpolago. Na vigilijo bo tako krščenih skoraj 400 katehumenov. Dve noči bodo kar pri fari sv. Petra in Pavla - zavetnika našega misijona - po tleh v cerkvi, ki še ni dokončana, prespali oziroma bedeli pred prejemom krsta. To bo tudi njihovo prvo srečanje s svetimi obredi vseh treh dni. Kar nekaj hrane so že skup zvozili za takšno množico. Sam bom maševal v gimnaziji na Veliko noč zjutraj. Na vigilijo in dnevno mašo pa pri

grozodejstvih druge strani! No, mi smo v miru, saj nas vse od Božiča sem vsak dan preletavajo ameriški bombniki, ki bojda trenirajo ugandske pilote na bližnjem malem civilnem letališču. Seveda so po mojem znanje bolj mikavna naftna ležišča v bližnjem Južnem Sudanu, kjer so se prejšnji teden kar resno spopadli.

Lepo je razmišljanje o zrnu, ki pade v zemljo, umrje, da lahko obrodi veliko sadov. Sicer ostane 'sama', pozabljeno. Koliki med vami so v tem postnem času to 'logiko' samopozabe in služenja drugim iz ljubezni in po nagibu vere v Jezusa, ki živi v vaših srcih, večkrat udejanjili? Iz takšnih dejanj se sestavlja mozaik svetosti in sreče. Hvala vam za te skrivne poti pričevanja in upanja v osamelost in odtujenost mnogih sopotnikov, ki jim je pot do Vstalega zaprta ali zelo odmaknjena. Tudi oni so otroci Vstalega, zato jih sprejemajmo in spremljajmo. Posebno mnoge mlade med njimi; tiste z razbitimi družinami... v obupu...

Vsakemu med vami stisnem roko z voščilom veselja, da nam Jezus s svojim vstajenjem odpira večnostne horizonte Očetove bližine in 'slave, ki se bo razodela nad nami'. Ta dan nas pelje domov k Očetu in se piše v naše upanje kot obluba in popotnica na poti v Galilejo..., kjer ga bomo ugledali. Hvala vam za prijateljstvo, bližino, duhovno pomoč in solidarnost z mojimi popotniki ob Nilu!

vendar bolj suženjstvu podobno. In podobnih 'flashev' ne manjka na pogoreli gmajni, kjer so kolibe prazne in se 'tolče' lakota ali bolje boj za preživetje.

Sem prav vesel prav danes, saj nam je uspelo zabetonirati platforme, temelje našega misijona (300m2), kamor upamo priti bliže ljudem konec tega leta. Sicer pastoralno delo že

naših ljudi na podružnicah v domačem acoli jeziku. Veliko se piše in govori o severu Ugande v teh dneh. Ameriški novinar je predstavil že drugi film o grozodejstvih šefa nekdanje gverile Konyja v 23 letih trajajoči vojni, ki je še živ v kongolski džungli in bi ga radi do konca tega leta onemogočili in ujeli. Verjetno tudi zato, ker se bojijo, da bi povedal o

Doživeto in svečano praznovanje velikonočnih praznikov v Štandrežu

Štandreška skupnost je letos praznovala velikonočne praznike zelo doživeto in svečano. Velika noč je največji cerkveni praznik in povsod potekajo bogati obredi velikega tedna. V Štandrežu pa so letos imeli izredno priložnost, da so verniki ob sodelovanju več dušnih pastirjev obhajali velikonočni čas še posebno intenzivno in zbrano. Poseben pečat praznovanju je dal tudi kardinal Franc Rode, ki je dva dneva preživel v Štandrežu in vodil cerkvene obrede na velikonočno soboto in nedeljo. Bogoslužja velikega tedna se je udeležilo kar lepo število vernikov. Prisostvovala so tudi številne mlade družine, saj je bilo v cerkvi kar nekaj otroških vozičkov. Kardinal Rode je v homeliji poudaril, da ima naša vera smisel prav zaradi Kristusovega vstajenja. V nasprotnem

Foto DP

primeru bi se naše življenje končalo s smrtjo. Velika noč je praznik vstajenja, veselja in življenja. Pri obredih je sodeloval domači župnik Karel Bolčina in še nekaj drugih duhovnikov. Kardinal je prisotne spomnil, da je na drugi slovenski kardinal, ki je prišel v Štandrež. Njegov prednik knez nadškof kardinal Jakob Missia je 21. julija 1901 slovesno posvetil novo štandreško cerkev. O tem dogodku priča tudi plošča, ki je vžidana za cerkvenim oltarjem. Kardinal Franc Rode je bil vidno zadovoljen s sprejemom in s sodelovanjem vernikov. Pohvalil je vse, ki so tako doživeto sodelovali pri verskih obredih. Izrecno se je zahvalil cerkvenim pevcem, ki so z lepim petjem obogatili obrede. Štandreška skupnost je počaščena, da je lahko praznovala letošnjo Veliko noč s slovenskim kardinalom in se mu iskreno zahvaljuje za pozornost in za vzpodbudne in prodorne besede ob Kristusovem vstajenju.

Razmišljanje

Degeneracija vzgoje

Čisto slučajno sem šel mimo neke šole, ko mi prileti na glavo na pol poje den sendvič. Najprej se niti nisem zavedel, za kaj gre. Šele ko sem zapazil na tleh kruh, sem se ozrl in videl na oknu fante, ki so se bahali: "Si videl, da sem ga zadel v glavo?! - Zaustavil sem se, naredil to, kar me je učila mama: pobral sem kruh, ga poljubil in odnesel v prvo košaro za smeti, ki je bila ob cesti! Moji napadalci na oknu so vse to opazovali in se seveda smejali - cepcu, ki pobira odpadke s ceste... Najprej sem mislil, da bom šel na ravnateljstvo, pa sem se premislil, ker si mi je dozdevalo, da poznam očeta tistega junaka, in da bi jaz in ne "mulc" potegnili "ta kratko"... Ponovno se mi je kdo ve od kod prithotapila misel, s katero sem že enkrat pogorel, ko sem nekje povedal, da naš materialni svet boleha od neuravnoteženosti. Na eni strani je hrane premalo, druge pa je je preveč in se z njo tako dela. Poznamo pa tudi debelost, ki je v veliki meri odvisna prav od preobilice hrane, ki jo zaužijemo.

Poznam starše, ki imajo kar dva otroka v šoli, kjer se je dogodil ta primer. Med šolskim kosilom so se učenci obmetavali s hrano. Ravnatelj je takoj ukrepal, in sicer tako, da je tem junakom za en teden ukinil kosilo! Reakcija je bila sila zanimiva. Medtem ko so drugi učenci obedovali, so bili kaznovani učenci na dvorišču pod kontrolo. Če so prinesli s seboj malico, so obedovali, drugače so bili lahko tudi lačni. Šele ko se je kosilo končalo, so se lahko skupaj z drugimi igrali. Ob tem dogodku so se oglasili starši učencev, ki so bili kaznovani in so ostali brez kosila, češ da je ravnatelj zagrešil protipravno dejanje, zato bo uradno očno povedal inšpektor. Vsevpred so leteli očitki o fizičnem mučenju, srednjeveški zaplankanosti... Bila pa je tudi nasprotna reakcija pri starših, ki

vsaj nekaj dajo na vzgojo. Kljub vsemu je bil ravnatelj zaslišan. Ob tem se lahko vprašamo, na kako nizki stopnji dojemanja smo, ko izgubljamo občutek za pravo mero in prave vrednote. Kako bi koristilo tistim, ki mečejo kruh v smeti, da bi bili vsaj kdaj resnično lačni in da bi znali ceniti hrano pa tudi žulje, ki so zanjo potrebni! Kaj šele je s starši, ki grozijo učiteljem z inšpektorji ali celo z odvzetniki! Se vam ne zdi, da je to tipičen primer mučenja šolnikov in popolne nevezgjenosti in neodgovornosti staršev!

Mogoče bo kdo skomignil z rameni in dejal: "No, ja, po starem razmišlja"! Četudi marsikdo lahko razmišlja drugače - do tega ima vso pravico -, je takšno ravnateljstvo dejanje pohvale vredno. Prav je, da je nevezgjeni mulariji prepovedal kosilo. Tudi jaz bi ga, če bi bil na njegovem mestu. Spotikanje ob takšnem vandalskem šolskem dogodku je tipičen odraz vsakodnevnega rušenja etičnih, moralnih, pa tudi pravnih standardov naše gospodarske, politične in druge elite. Navajeni so, da vidijo zgolj pravice, vesevrek pa se pozablja, da so tudi dolžnosti. In šola ima tudi dolžnost vzgoje! Končno pa, ker se že po naših šolah zavre toliko hrane - o tem se veliko piše pa tudi govori -, lahko mirno govorimo o nekkih oblikah motenj, ki jih šolarji, takšni ali drugačni, ob takšnih primerih pokažejo. Najprej to niso motnje pri hrani kot taki, ampak predvsem motnje pri njih samih. To so čustvene motnje, ki se kažejo v spremenjenem odnosu do hrane, saj vemo, da sta hrana in sprejemanje hrane samo navidezni žarišči motenj pri človeku, ki to počenja. Posebej to velja za šolarje. Pri motnjah, takšnih ali drugačnih, pa bi morali biti pozorni, saj so lahko reakcije na leta trajajočo nerazrešeno stresno situacijo. In mladi so velikokrat v takšnem položaju.

Ambrož Kodolja

ŠTEVERJAN G. Primož Krečič o sedmih Jezusovih besedah na križu

Sedem besed je danes

Jezusove zadnje besede na križu so potrebne za naše življenje. Ne le v času pred Veliko nočjo, temveč prav vsak dan. O tej bogati pobožnosti, ki je nastala v srednjem veku kot spodbuda za premišljevanje, je v župnijski cerkvi sv. Florijana in Marije Pomočnice v Števerjanu 2. aprila govoril mag. Primož Krečič s spremljavo orgelskih skladb F. J. Haydna v izvedbi župnika Mirka Butkoviča.

Gre za besede, ki imajo veliko sporočilno moč in nagovarjajo vse naše življenje. Zadnje besede v življenju so še posebno pomenljive. To so zadnje besede, preden je zavladala tišina. Obenem naj bo to spodbuda, da bi bile vse besede, ki jih izrečemo, povedane z odgovornostjo. Besede namreč prinašajo smrt ali življenje, ustvarjajo ali rušijo, je dejal Krečič.

1. "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo" (Lk 23,34). Odpustanje pride pred vsem; Jezus je odpustil, še preden so ga umorili. To je pohujšanje in obenem veličina evangelija. Če odpustimo, ne pozabimo, ampak zlo spremenimo v nekaj drugega. Ne večamo hudobije in nasilja. V svoji neskončni ljubezni nam Bog omogoči, da spet postanemo to, kar smo, da se lahko spet vrnemo k njemu. Srednjeveška podoba odpustanja je križ, ki je zacvetel. Odpustanje obudi, kar je mrtvo, in naredi lepo, kar je bilo grdo. Po vsaki spovedi ali ko komu reče-

mo "oprosti", to, kar je suho, neplodno, pobarvano s črno barvo, dobi drugačno podobo, začnemo prinašati sadove. Odpustanje je zakrament Božjega nasmeha. Tudi mi križamo z našim ekonomskim imperializmom, potrošništvom, s toliko oblikami sebičnosti, ki ustvarjajo revščino in krivice. Vsaka sebičnost križa drugega človeka. Koga križamo v naših medsebojnih odnosih, doma, v politiki, tudi v cerkvi?

2. "Danes boš z menoj v raju" (Lk 23,43). Razbojniku, nasilnežu, ki je gotovo ubil druge ljudi, Jezus obljublja, da bo še tisti dan skupaj z njim v raju. Večnost stopa v čas tam, kjer si ni nihče mislil. To je razlog velikega upanja. T. i. dobri razbojnik - sv. Dizma - Jezusa priznava za Gospoda, to je največje dejanje vere. Jezus je pokazal, da je raj njegov odnos do Očeta. V ta odnos je stopil razbojnik. Z Jezusom smo povabljeni, da iščemo našo srečo. V cerkev ne prihajamo zaradi gosti in mraka, ampak zaradi sreče. Jezus hoče, da se veselimo vsakogar, ki prihaja v naše življenje. Če srečamo Jezusa, bomo v njem srečali Boga in človeka. Nasprotje sreče ni žalost, ampak

kamnito srce, človek, ki nič ne čuti. Če želimo biti srečni, moramo stopiti iz sebe in se

Mag. Primož Krečič

srečati z drugim. Osvojit se moramo sebe, da se bomo veselili z drugimi in z njimi so-trpeli.

3. "Žena, glej tvoj sin" (Jn 19,26-27). Pod križem sta bila Marija in Janez. Juda je Jezusa izdal, Peter ga je zatajil, učenci so se razbežali. Vsaka skup-

nost se razbije v določenem trenutku in jo je treba na novo postaviti. Pod križem se rojeva nova skupnost, v katero bodo vsi vključeni, nihče ni večreden ali manjreden. Začenja se nekaj novega. V Kristusu smo vsi sorodniki in prijatelji.

4. "Moj Bog, zakaj si me zapustil?" (Mr 15,34). Kdo še ni doživel zapuščenosti in osamljenosti? V hipu postane življenje kot uničeno in brezčutno. Edino, kar moremo narediti, je, da smo tam in zaupamo, da je tudi Bog tam. Tudi to je Jezus pretrpel. V tem krikom se Jezus približuje vsem krikom sveta. Kristjani smo dolžni povezati vse krike sveta z Jezusovim krikom.

5. "Žejen sem" (Jn 19,28). On, ki je izvir vsega, na križu prosi ljudi, da bi ga imeli radi. Bog prihaja kot tisti, ki sprašuje po daru tega, kar imamo. Njega žejajo po naši žejji. Žejja je temeljna izkušnja ogroženosti, neizpoljenosti, potrebe pomoči drugega. Če imamo koga radi, je pomembno, da gremo korak naprej. Bog je žejen naše ljubezni, naše počasnosti, naše hudobije, cinizma in brezčutnosti. Pomembno so majhne želje: če si želimo rešitve, imeti radi, potem bo Gospod iz teh malih želja naredil velike.

6. "Dopolnjeno je" (Jn 19,30). Ljubezen mora iti vedno do konca, dati vse, drugače ni ljubezen. Jezusove besede nas vabijo k vztrajnosti, da bi šli vedno do konca, da bi se trudili ljubiti čim bolj polno. Vsak da to, kar ima. Materialno in duhovno lačnemu svetu moremo dati tisto, kar imamo. Pomembno je deliti. Če sprejmemo ljubezen in začnemo imeti radi druge take, kot so, potem bo popolna Božja ljubezen začela prebivati v nas.

7. "Oče, v tvoje roke izročam svojega duha" (Lk 23,46). Gre za dejanje zaupanja. Ne gremo v prazno, v nič, temveč domov, k Očetu, z vsemi strahovi in negotovostjo - v Očetove roke. Večkrat zaupamo v svojo pamet, v svoje veze, v denar itd., v Boga včasih zelo malo. In ker ne zaupamo, začnemo kontrolirati svet okrog nas. Svet pa vse bolj uhaja iz kontrole, ker nimamo reda. Bojimo se, da ne bomo sprejeti in varni. Zato je pomembno, da se znamo izročiti v Božje roke. Bog je ustvarjal šest dni, sedmi dan je počival, sedmi dan je ustvarjen za mir in veselje.

Po Jezusovi smrti je nastal molk. Govorila je Njegova ljubezen. In ljubezen je treba čakati, se ji odpreti. Dar Božje ljubezni prihaja v navzkrižje z nami, saj mi hočemo vse takoj. Toda na dar je treba čakati. Koliko časa Bog čaka na nas! Kakšno potrpežljivost ima! Tudi danes potrebujemo tišino, da bomo slišali Božjo besedo. Zato so Jezusove zadnje besede tako potrebne za naše življenje. Potrebna je velika svoboda, čas tišine in pričakovanja, zlasti ko stojimo pred velikimi skrivnostmi življenja, pred novimi časi, pred stvarmi, ki jih ne razumemo. Ponuja se nam mrtvo Jezusovo telo. Kaže na molk, na trpljenje, ki se je končalo, pa tudi na to, da Kristus vstaja med nami. Sedem besed je danes! Kristus jih kriči za nas. Vabljeni smo k molku, pa tudi, da skupaj z Jezusom spregovorimo, da

postanemo strastni. "Sv. pismo ne predstavlja pobožnjakarjev, temveč ljudi, ki so strastni". Abraham, Mojzes, Janez Krstnik... A vzgajamo danes otroke, da bi znali imeti duhovno strast ljubezni? In v semeniščih? Začeti moramo govoriti, ne sme nas biti strah bolečine in smrti. Smrt je dokončen molk, dialog pa je življenje. Ne smemo se bati izreči pogumne besede. "Povsod se najdejo znanilci molka in grobov, tudi v cerkvi". Toda: odprimo vrata, prinesimo Kristusa! Pogum ne pride iz mnogih besed, ampak iz poslušanja. Če bomo poslušali Gospoda, potem bomo prisluhnili tudi drug drugemu. "Pomembno je, da se prelomi molk, ki uničuje in prinaša bolezn". Če bomo povezani z Gospodom in živeli iz njegove ljubezni, nas noben molk ne bo priklenil v grob. / DD

Slovenska zamejska skavtska organizacija

Slovenska zamejska skavtska organizacija prireja v nedeljo, 22. aprila 2012, skupno jurjevanje z obljubami. Srečanje, na katerem se bodo zbrali vsi skavti s Tržaškega in z Goriškega, bo potekalo na Plešivem.

Za organizacijo slovesnejšega dogodka so se odločili zato, ker poteka v letošnjem skavtskem letu 60. obletnica slovenskega skavtskega gibanja v Italiji in 35. obletnica organizacije v današnji obliki. Skavti prirejajo podobno srečanje vsako leto. Na jurjevanju, dnevu zavetnika skavtov sv. Jurija, navadno potekajo tudi obljube najmlajših članov in njihov uradni sprejem v organizacijo. Večinoma tovrstna praznovanja potekajo v vsaki pokrajini posebej, letos pa bo dogodek skupen.

Program: ob 10.30 maša in obljube, ob 12. uri kosilo, ob 13. uri program po starostnih skupinah (predviden je poseben program za starše), ob 15.30 taborni oženj, ob 17. uri konec.

V primeru slabega vremena bo program potekal v okrnjeni obliki (samo maša v cerkvi na Plešivem in kosilo v prostorih nekdanje osnovne šole).

Več o delovanju SZSO in o dogodkih, povezanih s praznovanjem, si lahko preberete na spletni strani www.szso.org. Skavti vabijo vse skavte, nekdanje skavte in prijatelje, da se jim pridružijo in se udeležijo dogodka.

www.insiemeaisacerdoti.it

INSIEME
AI SACERDOTI

DUHOVNIKI POMAGAJO VSEM. POMAGAJ VSEM DUHOVNIKOM.

Vsak dan 38.000 škofijskih duhovnikov oznanja evangelij ljudem po župnijah ter nudi miloščino, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali s svojim poslanstvom, potrebujejo tvojo pomoč, in sicer dar za vzdrževanje duhovnikov. Darove prejema Osrednji institut za vzdrževanje duhovščine in jih razdeli med vse duhovnike, predvsem tiste, ki delujejo v najrevnejših skupnostih in lahko torej računajo na radodarnost vseh ljudi.

DAR ZA NAŠE DUHOVNIKE. PODPORA MNOGIM KORISTI VSEM.

Darujete lahko na 4 načine:

- Z nakazilom na poštni tekoči račun št. 57803009
- Z kreditno kartico: v sklopu mreže CartaSi s klicem na brezplačno številko 800.82.50.00
- Z bančnim nakazilom v najpomembnejših italijanskih bankah.
- Neposredno na Institutu za vzdrževanje duhovščine v vaši župniji.

Naknadne informacije na spletni strani: www.insiemeaisacerdoti.it

Dar je odtegljiv:

Kdor želi, lahko pri izračunu davčne osnove za izračun davka od dohodkov fizičnih oseb IRPEF in njegovih dodatkov odtrga od svojih skupnih dohodkov darove, nakazane Osrednjemu institutu za vzdrževanje duhovščine, do maksimalnega zneska 1.032,91 evrov na leto.

Kratke

Prof. Bekarja so se velikodušno spomnili

Pobudniki zbirke za podaljšanje koncesije za grob prof. Milana Bekarja na goriškem pokopališču se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se tako velikodušno odzvali vabilu. Prejeli smo celo prispevek z Nove Zelandije! Povezujejo nas lepi spomini na študentska leta in hvaležen spomin na dragega in posebnega profesorja. Sporočamo, da je bil potreben znesek že presežen in zato končujemo zbiranje. Po poravnavi stroškov bomo poskrbeli še za zamenjavo razbite kamnite vaze in za cvetje. Za morebitna pojasnila: M. Koršič 0481 536175. / Marilka Koršič in Dušan Križman

Vrhovski otroci so tudi letos barvali pirhe

Kot je že vrsto let v navadi, je tudi letos PD Vrh Sv. Mihaela priredilo tekmovanje v barvanju pirhov. Pri tem je sodelovalo 12 otrok, starih od štirih do enajstih let. Otroci so na veliki petek, ob pomoči Karen Ulian, Mihaele Devetak in Nike Cotič, s čopiči, prsti in drugimi pripomočki svoje pirhe spremenili v prave umetnine. Trdo kuhana jajca so mladi umetniki prekrili z geometrijskimi liki, obrazy, abstraktnimi vzorci in s pisano paleto drugih podob, ki sta jih znali ustvariti otroška domišljija in kreativnost.

Na velikonočno nedeljo so otroci svoje pirhe razstavljali pred vzhodom v vaško cerkev, tako da je vsak vaščan lahko na listek oddal svoj glas najlepšemu pirhu. Po maši, ki jo je daroval msgr. Oscar Simčič, so radovedni otroci končno izvedeli za zmagovalce letošnjega tekmovanja. Na tretje mesto se je zasluženo uvrstila Carolina Parmesani, drugo mesto je zasedla Julija Cotič, prvo mesto pa si je z dobršnim številom glasov prislužil Tomaž Cotič. Aplavz domačinov in čokoladne pirhe pa so prejeli vsi otroci, ki so se tudi letos potrudili in se pomerili v tej lepi velikonočni šegi. / Nika Cotič

Enajsta pravljica v Feiglovi knjižnici / Mojca Pokrajculja in njen piskrček

S prihodom pomladnih dni so, kot vsako leto, vzele slovo Pravljične urice v goriški Feiglovi knjižnici, ki so v jesenskih in zimskih dneh vodile naše maličke v čarobnost pravljice sveta, kjer je vse mogoče in kjer imajo živalice vse naše človeške lastnosti. Na zadnji pravljici urici je skupino kakih dvajsetih malčkov prijazno pozdravila knjižničarka Martina Humar in povabila otroke, naj še naprej, tudi v poletnih dneh, obiskujejo knjižnico, saj tu si skozi vse

leto lahko izposojajo privlačno ilustrirane otroške knjige, s katerimi je Feiglova knjižnica zelo dobro založena. Letošnja srečanja s pravljico je sklenila koroška pripovedka Mojca Pokrajculja, ki jo otroci zelo dobro poznajo v zapisu Vinka Möderdorferja in ilustracijah Marjana Mančka. Pravljični splet o Mojci, ki je pri pometanju našla cekinček in si kupila piskrček ter vanj dobrodušno sprejela lisičko-šiviljo, medveda-čevljarja, volka-mesarja, zajčka-krojača in jelena-drvjarja, je s pomočjo prstnih lutk in z vsakič različno intonacijo glasu pri značajskega izrisu protagonistov spretno razpredal mladi Anže Virant, študent ljubljanske akademije AGRFT, ki je s svojim pripovedovanjem že nekajkrat razveselil otroke. Tudi tokrat so zavzeto poslušali pripoved in včasih prehiteli vsebino, saj je Mojca Pokrajculja ena izmed najbolj priljubljenih slovenskih pravljič. Ker je v njej sladki med "jabolko spora" med živalicami, je Anže ponudil otrokom prav lonček te "sladkosti", pa še s čokoladnimi cekinčki so se lahko posladkali. Z mislijo, da je iskrenost lepa čednost in da ne smemo posnemati lažnive tatice lisičke, so se otroci razšli, še prej so se seveda z mamicami ali očki ustavili pri knjižničarkah in si izposodili izbrane knjige. Pravljične urice se bodo v goriško Feiglovo knjižnico povrnile, ko bo hladnejši veter naznanjal jesenski čas. / IK

Občinska knjižnica Sovodnje ob Soči v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo vabi na srečanje z **Anamarijo Volk Zlobec**, avtorico knjige

NA POČITNICE GREMO

Ilustrirala Paola Bertolini Grudina

V Občinski knjižnici v Sovodnjah v četrtek, 19. aprila 2012 ob 14.30

Upravne volitve / Potegovali se bodo štirje kandidati

Začela se je volilna kampanja za goriško občino

Kot znano, bodo upravne volitve za goriško občino potekale 6. in 7. maja. V torek, 3. aprila, je potekel rok za predložitev županskih kandidatur in kandidatnih list za goriški občinski svet. Vloženih je bilo šest županskih kandidatur, sprejete pa so bile štiri. Za goriškega župana se bodo tako potegovali Ettore Romoli, Giuseppe Cingolani, Fabrizio Manganelli in Claudia Botteghi. Zavrženi sta bili kandidaturi Renata Fiorellina in Roberta d'Amata.

Sedanjšega goriškega župana Romolija podpira celotna desna sredina, vključno s Severno ligo, ki je do zadnjega kolebala, na koncu pa opustila samostojno kandidaturu. Giuseppe Cingolani ima na svoji strani vse stranke leve sredine. Podpirajo ga Demokratska stranka in Slovenska skupnost, Italia dei valori, Sinistra-ecologia-liberta', Federacija komunistov ter občanski listi "Gorizia e' tua" in "Ritorno al futuro". Podjetnika Fabrizia Manganelli podpira lista "Per Gorizia". Claudia Botteghi pa je županski kandidat gibanja, ki ga vodi komik Beppe Grillo.

Slovenska skupnost s štirimi kandidati na listi Demokratske stranke

V to volilno tekmo se je aktivno vključila tudi slovenska stranka Slovenska skupnost, ki je v obdobju 2007-2012 imela v goriškem občinskem svetu tri svetnike: to so Silvan Primožič, Marilka Koršič in Božidar Tabaj. Stranka SSK je na primarnih volitvah leve sredine, ki so potekale novembra lani, odločilno podprla zmagovalnega kandidata Demokratske stranke Cingolanija. V tej luči je bil za upravne volitve sklenjen dogovor, da bo SSK kandidirala svoje predstavnike na listi Demokratske stranke. Dogovor je bil sklenjen za štiri kandidate. SSK bodo tako zastopali: Walter Bandelj, Alenka Drobež, Marilka Koršič in Božidar Tabaj. Na listi DS so še drugi Slovenci, od teh je David Peterin, kandidat slovenske komponente. Več slovenskih kandidatov dobimo tudi na ostalih dveh levičarskih listah LES in Federacije komunistov, ki prav tako podpirajo kandidata Cingolanija. Slovenska stranka je potrdila zaupanje kandidatom Marilki Koršič in Božidarju Tabaju. Silvan Primožič, ki je dvakrat zasedal mesto občinskega svetnika in v obdobju 2006-2007 opravljal tudi funkcijo občinskega odbornika, se je odločil, da bo mesto prepustil drugim.

SSK se Primožiču iskreno zahvaljuje za vse opravljeno delo v korist goriškim Slovincem. Nova obraza pa sta Walter Bandelj, predsednik rajonskega sveta Podgora, in šolnica Alenka Drobež.

Tekma za župansko mesto je tako stopila v živo. Nedvomno sta dva glavna favorita Cingola-

vrnili vse predloge glede nove razmejitev rajonskih svetov v občini Gorica. Tak razplet je bil tudi pričakovan, saj je desnosredinska večina kazala jasne znake nezanimanja za ohranitev teh krajevnih organov. Po drugi strani je bil predlog goriškega podžupana Fabia Gentileja za celotno levo sredino in

Foto DPD

ni in Romoli. Med njima se bodo občani morali odločiti, če bodo podprli mlado, aktivno svežino, ki jo vnaša kandidat leve sredine, ali bodo zaupali sedanjemu županu.

Nedvomno je, da Gorica ni v dobrem položaju. Vplivi krize so vidni in veliko trgovinskih ter gospodarskih objektov je moralo zapreti. Posledično je narasla stopnja brezposelnosti. Posošemu glavnemu mestu pa tudi ne pomaga dejstvo, da ima premalo besede na deželni ravni, kljub temu da od leta 2008 lahko računa na prijateljsko deželno upravo. Slovenci ne moremo biti zadovoljni s sedanjo upravno župana Romolija. Za uveljavljanje določil zaščitne zakonodaje ni bilo posluha. Veliko težav je imela sama občinska konzulta za slovensko narodno skupnost. Krivice smo doživljali ob odprtju edinih slovenskih občinskih jasli. Precej hladnosti je bilo do čezmejnega sodelovanja, kar se je odražalo na dolgem ustanavljanju EZTS-ja. Zadnja klotuta pa je bila nedvomno ukinitve rajonskih svetov. Zato si moramo kot narodna skupnost aktivno nadejati, da bo po 8. maju Gorica lahko korenito obrnila stran na boljše. SSK je vložila priziv proti ukinitvi rajonskih svetov Goriški občinski svet je 12. marca letos, po burni razpravi, za-

še posebno za Slovence popolnoma nesprejemljiv.

Stranka Slovenska skupnost je že nekaj mesecev opozarjala, da bo v primeru krivičnega razpleta ubrala pot priziva na Deželno upravno sodišče. Tako se je tudi zgodilo. Goriški pripadniki slovenske narodne skupnosti Marilka Koršič, Walter Bandelj, Božidar Tabaj in Lovrenc Peršolja ter deželni tajnik SSK Damijan Terpin so na veliki petek, 6. aprila, pri Deželnem upravnem sodišču v Trstu noti-

Prof. Robert Louvin

ficiali priziv proti občini Gorica in Deželi FJK (besedilo priziva je mogoče dobiti na spletni strani www.slovenskaskupnost.org). Potrebna dokumentacija je bila vložena v petek, 13. aprila. Sodišče v Trstu se bo predvidoma izreklo med 26. in 28. aprilom.

Besedilo priziva je nastalo tudi v sodelovanju z odv. Robertom Louvinom iz Aoste, kateremu sta pomagala odv. Peter Močnik in odv. Damijan Terpin. Odv. Louvin je priznan pravnik na vsedravnih ravni in univerzitetni profesor, obenem se aktivno ukvarja s politiko in javno upravo. Z novonastalo listo Alpe je bil izvoljen v Deželni svet Doline Aosta. Izhodiščne točke priziva se nanašajo prav na kršitev zaščitne zakonodaje, do katere je prišlo z ukinitvijo rajonskih svetov. Glede na to, da so bili rajonski svetovi pomemben organ za predstavnost slovenske narodne

skupnosti, ki je ravno preko njih aktivno sodelovala pri občinskem upravljanju, je njihova ukinitve očitno zmanjšanje ravni zaščite. Ob upoštevanju deželne zakona 1/2011, ki za Gorico omejuje število rajonov največ na štiri, in

ob dejstvu, da občina Gorica ni poskrbela za njihovo ohranitev, priziv SSK ugotavlja, da so bili kršeni 3., 5. in 6. ustavni člen Evropske konvencije za človekove pravice (čl. 14), Okvirna konvencija Sveta Evrope za zaščito narodnih manjšin (čl. 15 in čl. 16), Londonski memorandum, Ozimski sporazum, Statut Deže-

le FJK ter zaščitna določila zakona 38/2001. V prizivu je bilo tudi poudarjeno, da so bili nekateri rajonski sveti samostojne občine do leta 1927, ko jih je ukinil fašizem.

Začetek sodnega postopka je v Gorici sprožil veliko zanimanje in živahno politično razpravo. Že novica o prizivu je naletela na presečenost, saj razni politični predstavniki niso povsem verjeli, da bo SSK res ubrala sodno pot. Do velikega vznemirjenja pa prihaja, ker se s prizivom zahteva odložitve občinskih

volitev. Ta zahteva nastaja na osnovi dejstva, da volilni zakon predvideva istočasno obnovo občinskega in rajonskih svetov. Torej, če bo sodišče odločilo v prid prizivu, bo potrebno sklicati tudi volitve za rajone in torej ponovno določiti datum volitev. Posledica takega razpleta pa bi bila tudi komisarska uprava goriške občine.

Predstavniki SSK so izjavili, da se zavedajo posledic odložitve datuma občinskih volitev ter komisarske uprave. Kršitev zaščitne zakonodaje, ki je nastala z ukinitvijo rajonskih svetov, pa predstavlja prehud udarec za goriške Slovence.

Kdo je prof. Robert Louvin

Prof. Robert Louvin (1960) se je rodil in živi v Aosti. Po poklicu je odvetnik, raziskovalec ustavnega prava in univerzitetni profesor za primerjalno javno pravo. Prof. Louvin ima tudi dolgo in uspešno politično pot, skozi katero je bil tri mandate (1988-2003) deželni svetnik stranke Union Valdôtaine. V tem obdobju je med drugim zasedel mesto deželnega odbornika za solstvo in kulturo (1993-1998), mesto predsednika

Deželnega sveta Doline Aosta (1998-2002) in mesto predsednika Dežeze Aosta (2002-2003). Predsedoval je upravnemu svetu Odbora za ustanovitev Univerze v Dolini Aoste (1998) in "Commissione Education, communication et affaires culturelles dell'Assemblea Parlamentare della Francofonia" (2000-2003). V letu 2005 je zaradi notranjih nesoglasij izstopil iz stranke Union Valdôtaine ter začel razvijati politični projekt ustanovitve gibanja Val-lee d'Aoste Vive. Bil je spet izvoljen v Deželni svet in postal načelnik svetniške skupine Aosta Vive. V istem času je bil član Paritetne komisije za izvajanje posebnega Statuta Doline Aoste.

Leta 2008 je bil ponovno izvoljen v Deželni svet (3972 preferenc). 10. marca 2010 se je njegova skupina VdAV/R preimenovala v ALPE.

Julijan Čavdek

Fotoklub Skupina75 / Razstava

4. SkupinArt

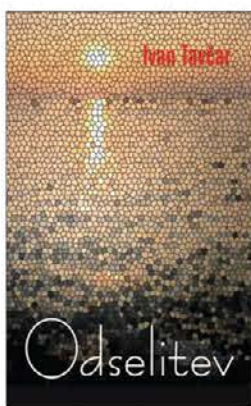
Fotoklub Skupina75 prireja 4. izvedbo fotografske razstave SkupinArt v Galeriji75 v Kulturnem domu na Bukovju v Števerjanu. V soboto, 21. aprila 2012, ob 20.30 se bodo predstavili s svojimi deli štirje člani Fotokluba Skupina75: Yuliya Chumachenko, Marco Faganel, Paul David Redfern in Simon Zamar. Večer bo uvedel predsednik kluba Silvan Pittoli, priznana fotografinja in kritičarka Lorella Klun bo predstavila avtorje in njihova dela. Yuliya Chumachenko predstavlja niz "Optimizem". Marco Faganel uporablja nekonvencionalno fotografsko tehniko. Paul David Redfern je serijo "Portreti duše" izdelal v svojem prefinjenem in razpoznavnem slogu digitalne večplastne kompozicije fotografij in vzorcev. "Bar. Code. Re. Global" je Simon Zamar imenoval svojo raziskavo v moderni svet potrošništva in v izkrivljenost duha. Za prevode v slovenščino je poskrbel Vili Prinčič, Igor Škorjanc pa je grafično izdelal priložnostno zgibanko. Razstava bo odprta do 1. maja ob prvomajskih praznovanjih in po dogovoru na www.skupina75.it.

SKRD JADRO - Ronke
vabi na
predstavitve knjige dr. Iva Petkovška
SANSKRIT IN SLOVENŠČINA
o delu bo govoril avtor
petek, 20. aprila 2012, ob 20.30
na sedežu društva v Romjanu
ob 14. tednu kulture, pod pokroviteljstvom italijanskega ministrstva za kulturne dobrine,
v tednu, posvečenem Slovenskim dnevom knjige

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

Vabi na predstavitev pesniške zbirke

Ivana Tavčarja
ODSELITEV

V petek, 20. aprila 2012, ob 18. uri
v galeriji Ars na Travniku v Gorici.
Ob prisotnosti avtorja bo o zbirki govorila
prof. Majda Cibic.
Glasbeni uvod: Frančišek Tavčar, violina,
Michela De Castro, klavir.

Toplo vabljeni!

Pevmski vrtec Pikapolonica Slovesna izročitev prispevka za igrala

V ponedeljek, 2. aprila, je bila v pevmskem vrtcu Pikapolonica kratka slovesnost ob izročitvi denarja, ki ga je darovala gospa Gabriella Vidmar v spomin na pokojnega

namenjeno najmlajšim. Prisotni so bili odbornica Silvana Romano, odbornik Del Sordi, občinski svetnik Silvan Primožič, predsednik rajonskega sveta Lovrenc Persolja, ravnateljica več-

moža Silvana Goloba, ki je zelo ljubil otroke in je videl v njih prihodnost naše družbe, zato je vedno podpiral vsako pobudo,

stopenjske šole Elisabetta Kovic, predsednik SSO Bandelj, pokrajinski tajnik SSK Čavdek in občinska svetovalka Mollica. Otroci so zapeli dve pesmici in himno vrtca Pikapolonica; vrtec se bo tako tudi uradno poimenoval. Priložnostni govor sta imela predsednik in tajnica občinskega staršev, Mauro Battista in Irene Cecutta. Povedala sta, da je prispevek namenjen nakupu zunanjih igral, ki bodo iz reciklirane plastike. Del Sordi je dodal, da bo tudi pevmski vrtec vključen v projekt za zdrav in spoštljiv odnos do narave in da bo občina poskrbela za nove zaboje za odpadke tudi s slovenskim napisom. Romanova je bila vesela za ponovno srečanje, saj so pevmski otroci v letošnjem letu že obiskali občino, kjer jih je prav ona sprejela; z njo so se srečali tudi v Katoliški knjigarni na pravljicnih uricah. Poudarila je pomembnost osveščanja že tako majhnih otrok z mestno realnostjo. Ravnateljica Kovičeva se je zahvalila otrokom in vzgojiteljicam ter gospe Gabrielli, da tako uspešno sodeluje z vrtcem. Vsako leto odpira namreč vrata svojega doma in malčki pri njej pečejo božične piškote; sedaj pa je podarila vrtcu denar za nakup igral. Vedno priskoči na pomoč, tudi ko je treba v bazenu sušiti otrokom laske. Marsikdaj jih spremlja na izletih, ki so med letom. Gospe Gabrielli se iz srca zahvaljuje tudi vzgojiteljicam in otroci. Persolja je povedal, da je sodelovanje vrtca s krajevno skupnostjo zelo uspešno. Vrtec namreč sodeluje na razstavah na Sv. Gori za Božič in Veliko noč, zadnji dve leti pa tudi na božičnem koncertu v Pevmi. Lepo je povezan z ozemljem in pri njegovem delovanju se poudarjata "krajevno bogastvo" in specifičnost tako, da vsako leto otroci obiščejo po eno kmetijo v Pevmi, Štmavru ali na Oslavju. Letos so pripravili tudi obeske v obliki srčka za praznik sv. Valentina v Štmavru. Kratka slovesnost se je končala z obljubo, da bo tudi občina prispevala k nakupu igral. Prisotni pa so si zaželeli ponovno slišati simpatično himno vrtca. Otroci so želji z veseljem ustregli.

Obvestila

V galeriji A. Kosič v Raštelu je do 28. aprila 2012 odprt; slikarska razstava Laure Ormas, Dobrine Braini in Rite Spina.

Kulturni center Lojze Bratuž v sodelovanju z Goriškim muzejem Kromberk vabi v četrtek, 19. aprila 2012, ob 18. uri na odprtje razstave Dosežki ameriških Slovencev: prispevek kulturam dveh domovin. Avtorja razstave sta Joe Valenčič (kustos glasbenega muzeja Polka Hall of Fame, Cleveland) in dr. Mirjam Milharčič Hladnik (raziskovalka na Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU, Ljubljana, ki je tudi omogočil razstavo). O razstavi bo spregovorila dr. Mirjam Milharčič Hladnik; glasbeni poklon Noemi Cristiani, violina.

Mladi za Prihodnost - Gorica organizirajo v petek, 20. aprila 2012, ob 19. uri v Galeriji Ars na Travniku v Gorici srečanje z dr. Marjo Kacin o temi Primorska šola na prepihu. Avtorica bo predstavila slovensko šolstvo po prvi svetovni vojni, težave med fašizmom in prve zamatke slovenskega šolstva med drugo svetovno vojno; glavni del bo pa posvečen pravnim in političnim ozadjem obnavljanja slovenskega šolstva v Italiji.

V galeriji Studiofaganel v ul. XXIV Maggio v Gorici je na ogled do 13. maja 2012 razstava likovnih del Roberta Faganela: od torca do petka od 9.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30, ob sobotah od 10.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.30; ob nedeljah od 17.00 do 19.30.

Društvo slovenskih upokoencev za Goriško prireja 4-dnevni izlet od 24. do 27. maja samo z enim avtobusom na Dunaj in v Bratislavo za ogled največjih zanimivosti. Vpisovanje na društvenem sedežu v Gorici, korzo Verdi 51/int., v dnevi 18. in 19. aprila od 10. do 12. ure. Na račun 200 evrov.

Romanje v Medjugorje od 4. do 7. maja 2012. Odhod iz Nove Gorice in Rožne Doline in Kozine za romarje s Tržaškega. Vožnja z udobnim avtobusom. Za vse romarje velja osebna veljavna izkaznica. Vpis pri g. Darkotu v Gorici (tel. št. 0481 882395 ali 0481 32121), za tržaško pokrajino pri župniku J. Markušiču (tel. 040 229166). Vpisovanje do zasedbe mest v avtobusu. Pohitite z vpisom.

Slovensko planinsko društvo pri-

reja od 29. junija do 6. julija izlet v nacionalni park Pollino, na meji med Bazilikato in Kalabrijo. Prevoz z avtobusom, nastanitev v hotelu v kraju Rotonda, kjer sta tudi središče in uprava parka. Program predvideva dvainpoldnevno planinarjenje z vzponom na vsaj dva od najvišjih vrhov skupine in ogled kulturnih, zgodovinskih in drugih zanimivosti. Odhod iz Gorice. Informacije: Vlado 0481 882079 v opoldanskem ali večernem času. Prijave (zaradi rezervacije) najkasneje do sredine marca.

Cestitke

Matija Faganel je uspešno zaključil študij inženirstva na tržaški univerzi. Z njim se veselijo in mu čestitajo sopevci mešanega pevskega zbora F. B. Sedej iz Števerjana.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 20.4.2012 do 26.4.2012)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob sobotah, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 20. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.)

Nedelja, 22. aprila (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 23. aprila (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna, zabavna in zborovska glasba - Novice iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Obvestila.

Torek, 24. aprila: (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 25. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Pragozd je učilnica v naravi - Izbor melodij.

Četrtek, 26. aprila (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

SLOVENSKA ZAMEJSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA

ob 60. obletnici slovenskega skavtskega gibanja
in 35-letnici ustanovitve SZSO

prireja

SLOVESNO JURJEVANJE

PROGRAM:

- 9.30 - zbiranje
- 10.00 - glavni zbor
- 10.30 - sv. maša in obljube
- 12.00 - skupno kosilo
- 13.00 - 15.00 - program po vejah
- 15.30 - taborni ogenj
- 17.00 - zaključek

nedelja, 22. aprila, na Plešivem

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ

prireja

43. PRAZNIK FRITALJE

Program:

- otroški zbori v petju in igri
- slavnostni govornik Ivo Cotič
- tekmovalje v cvrtju najboljših frtalje
- ples z ansambлом HAPPY DAY

vabljeni na okusno frtaljo, dobrote na žaru
in kapljico vina!

sreda, 25. aprila 2012, ob 16.30

v Rupi

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

OBČINSKE VOLITVE 6. IN 7. MAJ 2012

SSk - Gorico imamo v srcu!

GIUSEPPE CINGOLANI
ŽUPAN GORICE

Kandidati Slovenske skupnosti
na listi **Demokratske stranke**

WALTER BANDELJ

Ločnik
Madonnina del Fante
Podgora
Pevma Štmaver
Oslavje

VOLI TAKO

Bandelj

ALENKA DROBEZ

Mestni center
Podturn-Sv. Ana

VOLI TAKO

Drobez

MARILKA KORŠIČ

Sveta Gora-Placuta
Stražce

VOLI TAKO

Koršič

BOŽIDAR TABAJ

Štandrež
Rojce

VOLI TAKO

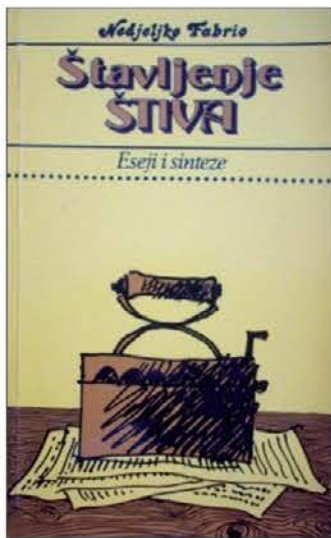
Tabaj

(Če ju bodo prebrali tudi Goričani, pa bodo samo profitirali) O dveh knjigah, izrecno za Tržačane, saj sta jim napisani na kožo

Angležinja Morrisova + Hrvat Nedjeljko Fabrio = kako resnično, pa čeprav nekoliko bridko veduto včerajšnjega in predvčerajšnjega Trsta stana nam naslikala. Nadvse skladno, pardon, zareklo se mi je, nadvse usklajeno zaokroženo panoramo še vedno očarljivega mesta v zalivu, žal v... že vidnem zatonu.

Z velikim užtkom sem prebrala knjigo *Trst in kaj pomeni nikjer* angleške pisateljice Jan Morris, ki je izšla v angleščini leta 2001, pri nas pa pri Cankarjevi založbi lani, v prevodu Staše Grahek. Škoda, da je avtorica, ki je kar dolgo pisala kot moški James Morris, kot piše na začetku knjige v nujnem pojasnilu, dokler ni leta 1972 dokončala spremembe spolne vloge, - mojih že prečastitljivih let, potemtakem nekoliko že prestara, da bi jo tržaški Slovenci povabili spet v Trst in ji od blizu pokazali, kar je spregledala, ali jo na vse tisto priložnostni ali poklicni spremljevalci niso posebej opozorili, da bi sicer zapoznalo, a nikoli ni prepoznalo, le odkrila kakšnega bolj ali manj slovitoga Slovenca, recimo vsaj nekaj bolj razkričanih in zaslužnih Pahorjev (Borisa, Sama, Milana), pa pisatelja Alojza Rebulo, publicista in glasbenika Pavleta Merkuja, pesnika Miroslava Košuto, oba Pirjevca, slavistko in zgodovinarja. Pa že legendarno in vsevedno Leljo Rehar Sancin, saj si moral biti skoraj gluhi in slepi, da je nisi opazil, ker je visoka in vpadljive sorte, ki prav sili iz povprečja ali enakomerne ubranosti in na vsem lepem, ko si najmanj pripravljen, (za)štrli kot svetilnik... Morrisova ne bi smela prezreti - glede na njihov literarni sloves - niti Bartola pa Srečka Koso-

vela in še in še - in niti kakšne mitološko zanimive ženske-bitja-junakinje. Lepo Vido na primer, ko se je že mudila v Devinu in tu pa tam v mestu in okolici naletela celo na Slovence ter jih "de sbris" (en passant, mimogrede) parkrat tudi omenila, a takole precej povprek, nikoli poimensko, le kot ev-

na ves glas proglašeni multikulturalnosti in opevanemu plurilingvizmu, pretransparentni, da bi jih kdo sploh opazil. Kdo je že hrepeneče vzdihnil: Škoda, da nis(m)o rdečeokožci ali črnopolti. Potem se ne bi mogel več nihče sprenevedati, ne Talijani ne naše gore listi. Dosežen bi bil maksimum-višek

transparence, bolj prosojni bi bili od najbolj prosojnega rogaškega ali murranskega stekla! Kakšna škoda, da je gospod bogec šparal barve, ko nas je delal. Ta lepa in zanimiva knjiga, ki se ukvarja pretežno z italijansko večinsko in svetovno v bistvu že raziskano tržaško danostjo, vse drugo pa bolj ali manj

iz nepoučenosti, lahko berete iz nevednosti, morda tudi iz neradovednosti, potemtakem nezlo-namerno skoraj zanemarja - ki pa jo vseeno, navkljub naštetim pomanjkljivostim, priporočam v branje vsem svojim sorojakom, matičnim in onkraj nekdanjih meja - potrjuje moje tiho pričanje, da običajno ljudje najdejo le to, kar iščejo in vejo, da obstaja, bolj redki, in zdaleč bolj pronicljivi odkrijejo, česar ne vejo in včasih niti ne slutijo, in tile še lažje širijo obzorja in pripomorejo tudi k odstranitvi večstoletnih in najtrdovratnejših predsodkov. Za prve je marsikaj neobstoječe, pa čeprav je vse tisto pred njihovim nosom ali hodi vstric z njimi in celo z njimi pod pazduho. Pozivam one druge, ki po sili razmer več vidijo in zvejo, da bi... slabovidnim s kazalčkom pokazali, česar prvi ne vidijo, in jim obenem dali otipati in okusiti... evidentnost.

Kot protiutež tej silno privlačni, a

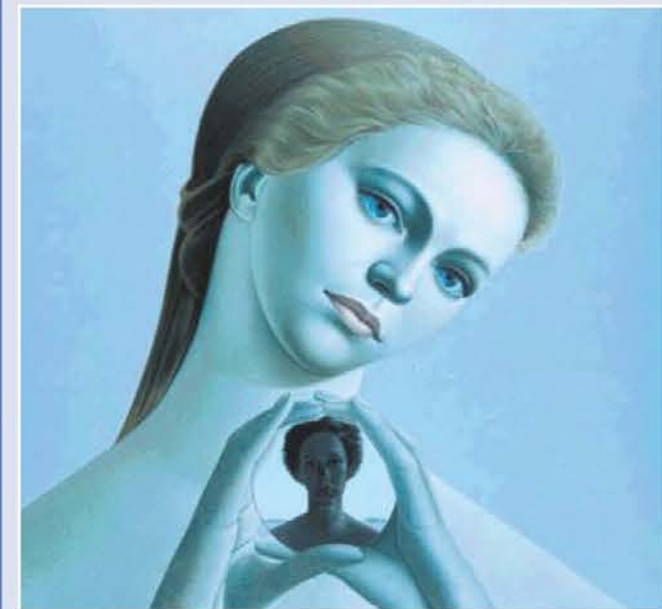
vseeno preenostranski knjigi, bi svetovala isti založbi, to je Cankarjevi - ali tržaški Mladiki ali ZTTT-ju -, da prevede v slovensščino zelo prikupno napisan in s preverljivimi argumenti podkrepjen esej zagrebškega pripovednika, dramatika, pesnika, esejista in prevajalca iz italijanščine pa najboljšega poznavalca tržaške stvarnosti Nedjeljka Fabria (rojenega leta 1937 v Splitu, dolgo je živel na Reki) z naslovom *Trščanska književnost i slavenski Jug*. Izšel je leta 1977 pri zagrebški založbi Znanje kot najdaljše besedilo na skoraj 200 straneh, skupaj s še dvema drugima esejema v knjigi z naslovom *Štavljenje štiva - Eseji i sinteze*. To branje bi pripomoglo, da bi vsi Slovenci, tako matični kot oni za nekdanjimi mejami in po svetu, zvedeli za delček naše skupne zgodovine. Mi, zlasti tisti, ki živimo v Sloveniji, a tudi drugi, recimo kar vsi, in ne bomo daleč od resnice, radi jokamo in stokamo, kako smo revčki, od boga pozabljeni, od ljudi ignorirani, ker nas nihče, kaj še širni bogati svet, imenovan Europa (dokler se ne sesuje ali zgrmi v prepadi!), ne pozna, saj nas zamenjujejo s Slavonci ali Slovaki. Ne vprašamo pa se, koliko se sami poznamo. Pustimo širni svet, ki očitno je prešpical, z nami vred, roko na srce! - ure zemljepisa, pa še na misel mo ne pride, da bi se geografsko leto za leto, dan na dan, ažuriral..., in si izprašamo vest, kaj sploh vemo o nas sami znotraj meja in zunaj. Bolj malo, se bojim, in včasih nič. No, ta esej-sinteza Fabria bi tudi vam, kot je meni nekoč, razredčil v glavi temo in marsikaj skoraj nerazumljivega osvetlil. Pa samo utrdil bo vašo prevečkrat majevo in opotekavo samozavest. V googlu dobite obilo koristnih podatkov s fotografijami o nadarjenem in splošno afirmiranem avtorju, ki vam ga priporočam. In kajpak tudi o Morrisovi. Kot garancijo, da vam ne svetujem klump, marveč kvalitetno pisarjijo. Berite, ne boste se kesali.

Jolka Milič

Ljubljana / Moderna galerija

Podaljšali so retrospektivno razstavo Metke Krašovec

V Moderni galeriji so pregledno razstavo del Metke Krašovec podaljšali do 6. maja. Na postavitvi, posvečeni umetnici 70-letnici, je na ogled 65 slik večjih formatov in 120 risb na papirju. Galerija vabi na javno vodstvo v nedeljo, 22. aprila, ob 11. uri, ko bo obiskovalce

po razstavi popeljala umetnica sama.

Na razstavi so predstavljena ključna slogovna in vsebinska poglavja slikarkega ustvarjanja zadnjih štirih desetletij. Na ogled so t. i. rdeče slike, nastale v obdobju od 1970 do 1979, risbe in slike na papirju obdobja nove podobe iz 80. let ter neoklasicistične podobe obrazov, ki jih Krašovec ustvarja od konca 80. let dalje. Predstavljeno je tudi zadnje obdobje, v katerem se t. i. neoklasicistična manira razvija v slikarstvu in risbi na štuku v svojevrstno ikonografijo angelskih figur v pokrajinah, labirinte cipres in mediteranskih gajev. Razstavljena dela so si v galeriji izposodili iz petih javnih zbirk in od 15 zasebnih zbirateljev.

Metka Krašovec je diplomirala leta 1964 iz slikarstva pri Gabrielu Stupici, pri katerem je opravila tudi slikarsko specialko. Pri Riku Debenjaku je magistrirala iz grafike. Izpopolnjevala se je v ZDA in Veliki Britaniji. Leta 1977 je postala profesorica slikarstva na ljubljanski likovni akademiji.

Poslušajmo ... z branjem

Bruce Springsteen - Wrecking ball (Columbia, 2012)

Ponovno se oglašamo v prostorčku, ki ga v Novem glasu namenjamo glasbenim ploščam, saj brez glasbe ne gre. Kdaj pa kdaj smo do nje bolj pozorni, pogosto pa nas le spremlja pri vsakovrstnih dejavnostih. Lahko nam popestri delo, boža misli, spodbuja ali umirja ritem življenja. Koliko situacij je vezanih na preprosto melodijo ali banalen takt, ki spremlja naša čustva in obuja spomine. Brez glasbene kulise bi življenje bilo pusto, sivo, plitvo. Tiho. Potrebujemo jo kot hrano in pijačo, kajti daje nam duhovno moč in vliva življenjske energije, da se vsakdanu približamo z nasmehom in pogumom.

Eden takih glasbenih stebrov je najvišji med rokerji, vsaj sodeč po prodajni in kronološki hierarhiji, pa tudi po imenu. The boss je ne-dvoumni naziv 63-letnega ameriškega rokerja Bruca Springsteena, ki je svoji neskončni zgodbi dodal nov kamenček. 6. marca letos je namreč pri založbi Columbia izšel njegov 17. studijski izdelek z naslovom "Wrecking ball". Januarja 2012 ga je uvedel single "We take care of our own", prinaša pa nam 11 svežih uspešnic, ki v razširjeni obliki premorejo še dodatni 2 bonus skladbi.

Bruce Springsteen ne potrebuje večjih biografskih podatkov, zato se lahko posvetimo tej "razpadajoči žogi". V preverjeni, klasični rock obliki, ki ne predvideva oblikovnih obratov in produkcijskega tveganja, se Boss posveča najbolj aktualni "podrtiji" globalnega sveta, ki ga predvsem od leta 2007 utrujuje huda finančna kriza. S svojim rockom kliče k večji ekonomski pravičnosti in enakopravnosti na izrazito strog, jezen način, kar je za zmerno srednjega Springsteena presenetljiva in, roko na srce, dobrodošla novost. Novi album obsoja politiko hlastanja in zverinske požrešnosti neoliberalizma, katerega "črna luknja" je zajela predvsem po uvidu sramotnega delovanja Wall Streeta, svetovnega bančništva in finančnih spekulacij. Celoten zahodni svet se je iz "razvitega raja" naenkrat spremenil v razpadajočo, piškavo in preluknjano gobo, ki pije energijo delovnih ljudi zato, da lahko polni račune peščice mogočnih, ki so pri koritu.

Kljub realistični prizemljenosti je vzdušje plošče "Wrecking ball" nadvse pozitivno, polno upanja in tipično ameriškega ponosa. Plošča bolj poje kot igra, bolj sporoča kot "kitarsko žaga", je nedvomno bolj folk kot rock. Prostora za rokarsko "električnost" je malo, uspešno nadaljevanje sodelovanja z legendarnim E street Band-om ostaja nekako v ozadju. "Zgodovinska" prednost vsebine je zadoščena, kljub temu pa tudi oblika kaže na to, da je Bruce Springsteen ponovno zadel v polno.

Album "Wrecking ball" se bo še dolgo vrtil, številni vestni in predvsem hitri srečneži pa si ga bodo lahko privoščili tudi v živo 11. junija na stadionu Rocco v Trstu. Upajmo, da bo The boss prinesel nekaj svežega zraka v naše lepo mesto.

Jernej Šček

Osnovna šola Šturje Ajdovščina

Razstava del Milana Klemenčiča

V petek, 13. aprila 2012, je bilo na Osnovni šoli Šturje Ajdovščina odprtje razstave slikarskih del Milana Klemenčiča. Razstava, ki jo spremlja zbiranka z besedilom Tanje Cigoj in reprodukcijami razstavljenih del, bo na ogled v prostorih OŠ Šturje do 15. junija 2012, vsak dan od ponedeljka do petka, med 8. in 15. uro.

Razstava se je rodila na pobudo Pilonove galerije Ajdovščina, ki je v letu 2010 v svoje varstvo sprejela slikarska dela Milana Klemenčiča, dar umetnikove hčerke Mojce Klemenčič. Predstavitve izbranih umetnikovih slik iz podarjene zbirke tako sledi projektu, s katerim na OŠ Šturje nadaljujejo spoznavanje življenja in dela umetnika, ki je v letih od 1903 do 1914 bival prav v Šturjah.

barvnih posnetkov na Slovenskem iz leta 1910), lutkarstva (22. decembra 1910 je v krsno predstavitev svojega Malega marionetnega gledališča Šturje postavil za rojstni kraj izvirnega slovenskega marionetnega gledališča) ter slikarstva, ki je hkrati tesno povezano z njegovim fotografskim ustvarjanjem. Obiskoval je gimnazijo v Gorici (1885-hčerke Mojce Klemenčič. Predstavitve izbranih umetnikovih slik iz podarjene zbirke tako sledi projektu, s katerim na OŠ Šturje nadaljujejo spoznavanje življenja in dela umetnika, ki je v letih od 1903 do 1914 bival prav v Šturjah.

Travniki ob Hublju (Šturje), 22. 6. 1934 (po skici iz leta 1908), olje na lepenki (foto: Primož Breclji)

1889), kjer se je tudi prvič srečal z lutkami, in v Trstu (1890). Slikarstvo je študiral na beneški slikarski akademiji in na akademiji Brera v Milanu. Nato je vpisal študij na Kraljevi bavarski akademiji upoda-

bljajoče umetnosti v Münchnu. Klemenčič je služboval kot sodniški uradnik, v Bovcu in v Gorici, leta 1903 je nastopil službo sodnega kanclista v Ajdovščini in se poln ustvarjalnega zagona posvetil slikarstvu. V letih, ki so sledila, je ustvaril kar številčen opus (slike v olju, akvarele in risbe) predvsem z motivi pokrajine Vipavske doline, portretov sodobnikov iz Šturij in Ajdovščine, prizorov žanra in tihožitja. Veno Pilon, takrat še dijak goriške realke, je

vojni se je Klemenčič z družino najprej naselil v Domžalah in nato v Ljubljani. Tu se je spet posvetil lutkam; ustanovil in vodil je Slovensko marionetno gledališče, in ko je to po štirih letih prenehalo delovati, je ponovno začel slikati. V tistem času je tudi prejel zaslužena priznanja za svoje lutkarsko delovanje.

Klemenčiču je bila narava s svojimi pojavi vselej najpomembnejši ideal ter motiv za slikanje. Zanimal ga je tudi človek in njegovi portreti so številni in kvalitetni. Pogosto je slikal po fotografski predlogi ter po metodi, ki je potekala v treh fazah - najprej je motiv, ki je pritegnil njegov pogled, fotografiral, nato ga je verno slikarsko skiciral ter potem skico dovršil v končno sliko.

Velikokrat se je upodobil tudi sam in njegovi slikarski avtoportreti nas popeljejo na zanimiv sprehod skozi spremljanje sprememb, ki so jih na njegove obliku pustili čas in preživete izkušnje.

Izšla Mladika 2-3/2012

V velikonočnem tednu je izšla nova številka tržaške revije Mladika z zaporedno številko 2-3. Uvodna misel je posvečena skorajšnjemu začetku sinode tržaške Cerkve. Pomembna pobuda tržaškega nadškofa Crepaldija je nastala zato, da verniki razmislijo, kaj pomeni biti kristjan v svetu, ki postaja vse bolj brezbrizen za duhovnost in vrednote krščanstva. Sinoda, ki se bo začela oktobra,

postavlja naloge tudi slovenskemu delu tržaške Cerkve in nudi priložnost, da se manjšinska verujoča skupnost sooči s sedanjo krizo, vpraša se po tem, kako reagirati na izzive časa. V članku z izzivalnim naslovom "Ali je knjig preveč" Tomaž Simčič stvarno in nazorno razmišlja o sodobni knjižni hiperprodukciji. Vikar za Slovence v Tržaški škofiji Tone Bendečič je podal razmišljanje o tečaju za zakonce, ki ga vodi že trideset let. "Katarza lepote" je naslov prispevka, v katerem je govor, ki ga je imel Martin Brecej

na Prešernovi proslavi v Peterlinovi dvorani 13. februarja letos. Oneya B. Rajšel je avtorica novele "Poskusi vnovič in zopet znova", ki je prejela prvo nagrado za prozo na 40. literarnem natečaju revije Mladika za leto 2011. Sebastijan Valentan je avtor pesmi "Kelih življenja", "Križ" in "Mučenci". V izboru prevodov iz hrvaške poezije, ki ga je pripravil Martin Silvester, so pesmi, ki so jih sestavili S. Sarkotič, M. Šubašič, J. Bešlić, D. Pavela, I. Hercog in S. Marija Presvetega Srca (A. Petričević). Sledi objava tretjega dela romana v nadaljevanjih "Peta Avenija in smrtne zagate" Irene Žerjal. V spominih na življenje v Nemčiji piše Peter Merku' o službenem potovanju po Jugoslaviji in o obdobju, preživelem v Siemensovem rehabilitacijskem centru na Bavarskem. Milan Gregorič se je pogovarjal z ustanoviteljico in lastnico knjigarne in založbe Libris iz Kopra Lojzko Zavrnik. Primož Sturman je zapisal še zadnji del spominov na borca za slovensko državo Franca Jezo. Janez Turk je avtor zapisa o Antonu Ojcingerju, gorskem vodniku in posestniku iz Ovčje vasi, znanem po tem, da je spremljal in vodil Juliusa Kugyja pri raziskovanju gora v Julijskih Alpah. Ob 40-letnici smrti prof. Otona Muhra je Saša Martelanc napisal občuten spomin nanj. V rubriki Umetnost na Slovenskem objavlja Mojca Polona Vaupotič drugi del prispevka o ustvarjanju Maksima Gasparija. O nedavni obletnici smrti goriškega nadškofa Franciška Borgie Sedeja piše zgodovinar Renato Podberšič ml. Sledi z novicami bogata Antena. V reviji dobimo tudi dva kritična zapisa in vsebinsko pestro mladinsko prilogo Rast.

Novost pri Goriški Mohorjevi družbi

Zbirka poezij Odselitev tržaškega pesnika Ivana Tavčarja

Pesniška izpoved Ivana Tavčarja je vsa zazrta v intimistično doživljanje sveta, vpeta je v svetovljansko razsežnost, saj mu večstranska jezikovna kulturnost predstavlja že prirojeno danost, ki stremi po odprtosti duha in po medsebojnem dialogu. Njegova poezija v preprostem, a svežem izrazu razkriva pesnikovo boleče iskanje lastnega jaza sredi otopele vsakdanjosti, saj se pesnik kot nenehni iskalec resnice znajde na križišču različnih poti, ki ga večkrat vodijo v neznano. Zateka se tako v svoj duhovni svet, kjer odk-

riva neizmerno bogastvo podob, enkratnih trenutkov sanj in hrepenenja ter se s prepričljivostjo preda občudovanju Stvarstva, kjer ga očara prepletanje zvokov, barv in podob. Ivan Tavčar se je rodil v Trstu leta 1943. Na literarno področje je stopil v svojih zrelih letih, in sicer leta 1995, ko je v italijanščini objavil svojo prvo samostojno pesniško zbirko. Kmalu pa se je razkril kot poliedrična osebnost, ki mu je srednjeevropski prostor vir navdiha in bližine, saj se kot pesnik samohodec oplaja ob treh kulturah: slovenski,

italijanski in nemški. Doslej je izdal že številne pesniške zbirke v italijanščini, slovensščini, nekaj pesmi tudi v nemščini, zgodovinska dela ter številne eseje o svetovnih glasbenih ustvarjalcih, tako v monografski obliki kot tudi za radijsko priredbo.

Predstavitve nove pesniške zbirke bo v petek, 20. aprila 2012, ob 18. uri v galeriji Ars na Travniku v Gorici. Ob prisotnosti avtorja bo o zbirki govorila prof. Majda Cibic. Glasbeni uvod: Francišek Tavčar, violina, Michela De Castro, klavir. Toplo vabljeni!

Goriška Mohorjeva družba ob tednu knjige

Tri srečanja z avtorji in prisotnost na sejmu

V tednu, ki je namenjen Slovenskim dnevom knjige, od 16. do 21. aprila 2012, je tudi Goriška Mohorjeva prisotna na prodajnem sejmu, ki bo na Kongresnem trgu v Ljubljani. Knjige Goriške Mohorjeve družbe bodo na stojnicah Celjske Mohorjeve družbe, pa tudi v knjigarnah Celjske Mohorjeve v Ljubljani in Celju. Knjige so ob

tež priložnosti v prodaji z znatnim popustom. Popust velja tudi v slovenskih knjigarnah v zamejstvu od 17. do 28. aprila. Tako v Katoliški knjigarni v Gorici kot v Tržaški knjigarni v Trstu bodo knjige Goriške Mohorjeve družbe po znižani ceni z 20% popusta. V Tednu knjige se bodo zvrstile tudi tri kulturne pobude: na

srečanju Na kavi s knjigo bo v četrtek, 19. aprila, ob 10. uri v Katoliški knjigarni v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo, Založništvom tržaškega tiska in Založbo Mladika pesnica in pisateljica Claudia Vončina v pogovoru z novinarko Eriko Jazbar predstavila svoja knjižna dela. V četrtek popoldne pa bo ob 14.30 v Občinski knjižnici v Sovodnjah srečanje z učiteljico in pisateljico Anama-

rijo Volk Zlobec, ki bo malčkom pripovedovala zgodbe iz knjige Na počitnice gremo, ki jo je ilustrirala Paola Bertolini Grudina. V petek, 20. aprila, bo ob 18. uri v galeriji Ars na Travniku predstavitve nove pesniške zbirke tržaškega pesnika Ivana Tavčarja z naslovom Odselitev, ki je v teh dneh izšla pri Goriški Mohorjevi družbi.

RAZPRTA OBZORJA ORIZZONTI DISCHIUSI OPENING HORIZONS

UMETNOST 20. STOLETJA MED ITALIJO IN SLOVENIJO

TRST, SALONE DEGLI INCANTI
21.04. - 17.06.2012

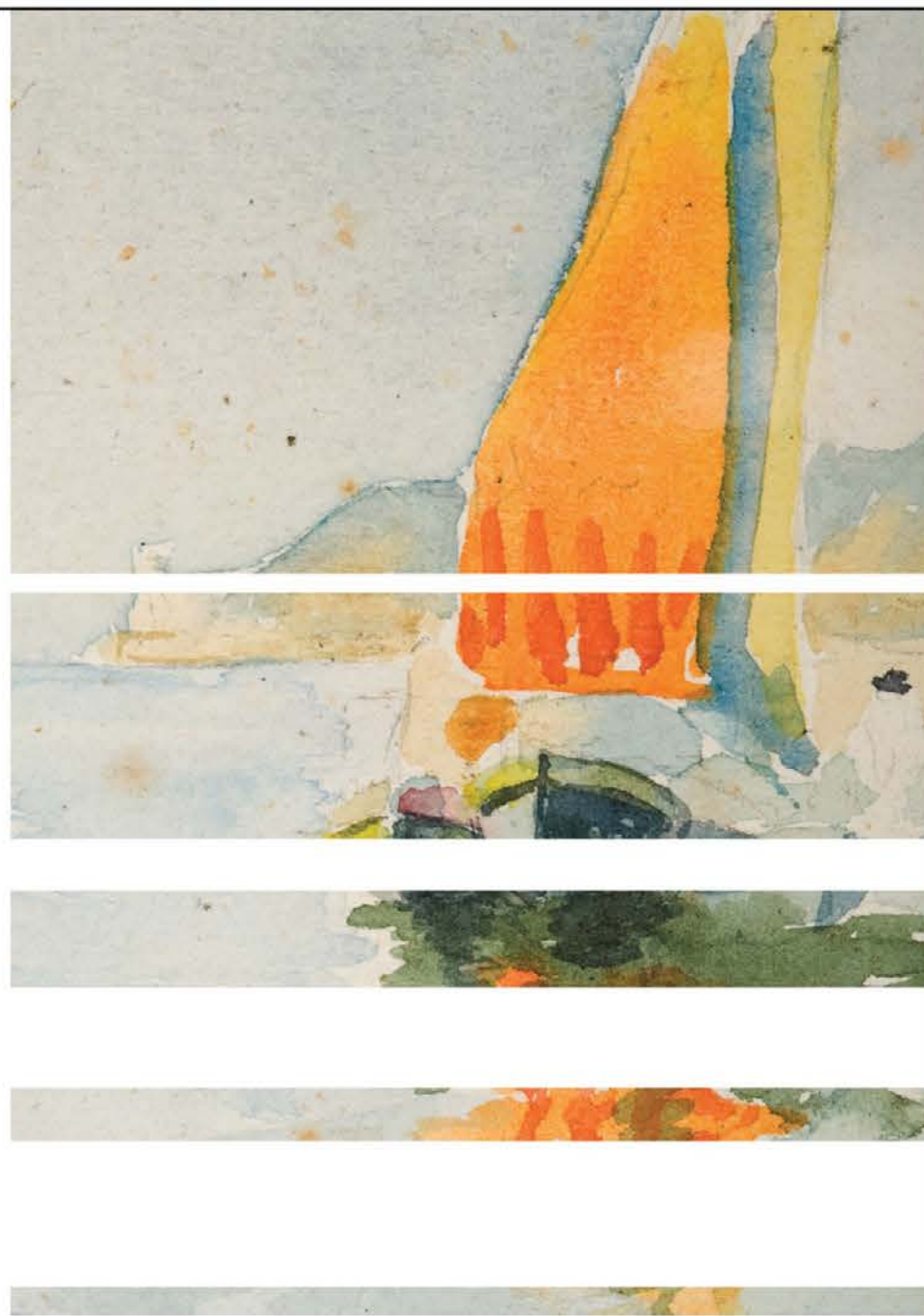
REZERVACIJE IN INFORMACIJE
Tel. +39 040 3226862

art@kb1909.it
info_expescheria@comune.trieste.it

www.triestecultura.it
www.kb1909.it

URNIKI
Od ponedeljka do petka
11.00 - 13.00 / 16.00 - 20.00
Sobota, nedelja in prazniki
10.00 - 20.00

VSTOPNICE
Redna cena: 6,00 €
Znižana cena: 4,00 €
Do 14. leta vstop prost.

Društvo slovenskih izobražencev in Odbor za nagrado Vstajenje

Letošnji prejemnik je Marjan Pertot

49. nagrado Vstajenje so letos podelili tržaškemu kulturnemu delavcu in knjižničarju Marjanu Pertotu za knjigo *Lepa Vida ob Srebrni reki*. Gre za lepo priznanje osebi, ki je svoj poklicni spekter usmerila v zbiranje, popisovanje in vrednotenje gradiva slovenskega zamejskega in zdomskega tiska, zlasti rojakov, ki so zaradi različnih razlogov (gospodarskih ali političnih) zapustili domače kraje in odšli po Evropi, v Argentino in Kanado. Da je Marjanu Pertotu izseljeniška slovenska literatura, predvsem gledališče, zelo pri srcu, je razvidno iz njegovih publicističnih del, snovanje katerih je vzporedno in komplementarno gojil s knjižničarsko dejavnostjo pri knjižnici Dušana Černeteta. Marjan Pertot je bil namreč leta 1981 pobudnik ustanovitve te ustanove kot del Slovenske prosvete, leta 2003 pa je pridobila avtonomni status. V letih je KDC postala pomemben sodelavec mnogih slovenskih knjižničarskih ustanov, za kar gre zaslugav ravno letošnjemu dobitniku nagrade Vstajenje.

Večer v Peterlinovi

dvorani se je po izročitvi nagrade s strani predstavnika Zadrugne kraške banke Adriana Kovačiča in po branju utemeljitve, ki jo je navzočim predstavil član komisije prof. Robert Petaros, prevesil v prijetno kramljanje med nagradjenecem, predsednikom knjižničarske ustanove Ivom Jevnikarjem in Pertotovo sodelavko v KDC Lučko Kremžar – De Luisa, ki je prispevala svoj delež pri snovanju knjige *Lepa Vida ob Srebrni reki*.

Kot je o letošnjem nagradjencu poudaril predsednik KDC Ivo Jevnikar, je Marjan Pertot leta 2004 izdal pri založbi Mladika in Slovenskem gledališkem muzeju iz Ljubljane publikacijo *V domovini Jake Štoke*, v kateri je podrobno opisal amatersko gledal-

iško dejavnost na Proseku in Kontovelu od daljnega leta 1863 do leta 2004. Konec leta 2008 je izšla njegova druga, obsežna knjiga *Slovensko gledališče v Argentini*. Priložnost je bila tedaj 60-letnica zdomskega gledališkega delovanja 1948-2007.

Lani je pri založbi Mladika in pri Slovenskem gledališkem muzeju v Ljubljani izšla publikacija, ki se s prejšnjo vsebinsko dopolnjuje, saj opisuje predvsem primorski izseljeniški val, ki se je zaradi fašističnega

preganjanja in gospodarske krize nastanil v Argentini pred drugo svetovno vojno; v delu pa je tudi govor o kulturnih in gledaliških naporih drugih zgodnjih slovenskih priseljencev v Argentini ter Benečanov. Pertotova knjiga začrta dragocen pregled nad društvenim življenjem izseljeniških Slovencev, ne glede na njihova nazorska in politična prepričanja.

Avtor sam pa je občinstvu zaupal, da je pisanje te knjige nastajalo v posebno naporenih okoliščinah zaradi pomanjkanja živih prič obravna-

go, "niti v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani", je dejal. V obravnavanem obdobju je v Argentini izhajalo 22 periodičnih publikacij, okrog 33 pa je bilo društev. Po slovenskih domovih, ki so si jih rojaki sami zgradili, so redno uprizarjali dramska besedila Jake Štoke, Finžgarja in Jurčiča. Dramskih skupin, ki jih je odlikoval prisrčen amaterski zanos, je bilo več, na odrih o se vrstile tudi celovečerne igre. Poleg dramskih skupin je bilo med argentinskimi Slovenci tudi veliko pevskih zborov, med primorskimi rojaki pa so najbolj častili Simona Gregorčiča in Bazoviške junake. Vsebinska knjige orisuje tudi različne lastnosti emigracijskega toka pred prvo svetovno vojno in

tektualcev, ki bi slovenstvo gojili kot poslanstvo. Prvi emigracijski val je zaradi odsotnosti elite kljub temu prvotna splošnejša jugoslovanska društvena nagnjenja zasidral v bolj slovenski podlagi, kar je prišlo do izraza zlasti na gledališkem področju, kjer so naši rojaki uprizarjali zlasti ljudske igre.

K ohromitvi slovenske društvene dejavnosti pa je od leta 1949 do 1958 prispevala vladna prepoved delovanja skoraj vseh slovenskih društev v središču Buenos Airesa. Tudi taka politika je vplivala na neizogibno usihanje slovenske besede med našimi rojaki, ki so v svojih društvenih poglagoma začeli uprizarjati igre v španskem jeziku. Prenovljeno zanimanje za slovensko besedo pa se je pojavilo s slovensko pomladjo in osamosvojitvijo leta 1991. Pomembna je namreč oživitve nekaterih najstarejših izseljeniških skupnosti, pri katerih se je slovensčina zdavnaj izgubila (npr. Prekmurcev in Beneških Slovencev), je bilo še povedano na večeri Društva slovenskih izobražencev, kjer je nagradjenca počastil tudi ženski zbor Prosek Kontovel, ki ga vodi Marko Štoka in deluje v rojstni vasi Marjana Pertota. Prisrčen pozdrav je nagradjencu poklonila tudi Dramska skupina Jaka Štoka, pri kateri je Marjan Pertot mnogo let sodeloval kot njen ustanovitelj, zbiratelj besedil, režiser in še marsikaj. Vedno pa je aplavze prepuščal drugim, saj je rajal deloval v ozadju: vse do večera v Peterlinovi dvorani, ko je končno prejel zasluženi homaž.

IG

Marjan Pertot (foto IG)

Letošnji nagradjenec, Adriano Kovačič in Sergij Pahor (foto IG)

vanega obdobja. Avtor je podatke zbiral na podlagi tedanjega periodičnega tiska v Argentini. Ta material pa ni bil nikoli dovršeno proučen, saj med drugim popolne zbirke tedanjih publikacij ni nikjer na razpola-

vanega obdobja. Avtor je podatke zbiral na podlagi tedanjega periodičnega tiska v Argentini. Ta material pa ni bil nikoli dovršeno proučen, saj med drugim popolne zbirke tedanjih publikacij ni nikjer na razpola-

ŠOLSTVO Zakonski osnutek SSK

Slovenska šola v Italiji ima svojo specifiko

Slovenska narodna skupnost v Italiji ima svoje zakonsko določene pravice, ki jih med drugim določajo tudi mednarodni sporazumi: te je naša domovina država podpisala najprej z Jugoslavijo, po njenem razpadu pa jih je osvojila Republika Slovenija. Med njimi so nedvomno pomembni tisti, ki zadevajo ustroj izobraževanja v državnih šolah s slovenskim učnim jezikom. V FJK je 78 šolskih ustanov s slovenskim učnim jezikom, ki služijo potrebam 4 tisočim učencem in dijakom. "Šola je bistvenega pomena za vsak narod, še zlasti za manjšinski. Prav zato bi bilo nemogoče, ko bi slovenska stranka ne predstavila svojega osnutka o preureditvi slovenskih šol v Italiji", je dejal pokrajinski tajnik SSK Peter Močnik na tiskovnem srečanju, ki je bilo v petek, 13. aprila, na sedežu deželne sveta, kjer so ob prisotnosti deželne svetnice SSK Igorja

Gabrovca, predsednika komisije za šolstvo pri SSK Igorja Pavleta Merkuja in senatorja SVP Manfreda Pinzgerja predstavili osnutek državnega zakona o slovenskem in dvojezičnem šolstvu v deželi Furlaniji Julijski krajini.

Kot je uvodoma pojasnil Gabrovca, je južnotirolska ljudska stranka v tem vidiku močno podprla prizadevanje SSK: poleg Pinzgerja so zakonski osnutek vložili še njegova stankarska kolega Oskar Peterlini in Helga Thaler Ausserhofer ter Antonio Fosson iz vrst Union Valdotaïne. Kot je poudaril sen. Pinzger, je osnutek januarja letos začel postopek obravnave v pristojnih komisijah, njegova vsebina je razvrščena v 23 členih in se sklicuje tako na zaščitno zakonodajo (državna zakona št. 482/1999 in št. 38/2001 ter deželni zakon za Slovence št. 26/2007) in na mednarodne pogodbe, kot sta Londonski sporazum iz leta 1954 in Osimski

sporazum iz leta 1975. In ravno v tem se osnutek SSK razlikuje od tistega, ki ga je pred letom dni predstavila sen. Tamar Blažina, je poudaril tajnik Peter Močnik. Po njegovem mnenju je njen osnutek s tehničnega gledišča prikladen, pomanjkljiv pa je v idejno-političnem vidiku, saj je treba ob večjem upoštevanju mednarodnih obvez Italije izpostaviti zahteve Deželnega šolskega urada in ostalih komponent (šolnikov in tudi staršev), da bi podoba slovenskega šolstva v Italiji postala bolj izrisana.

Močnik in Pinzger sta podrobneje razčlenila ključna vozlišča osnutka. Med temi gre izpostaviti uvedbo predstojnika za slovenske šole, ki naj ima pristojnosti deželne šolskega ravnatelja, polaganje vsedravnega izpita 'Invalsi' v slovenskem jeziku, izobraževanje učiteljev v slovensščini s prakso na slovenskih šolah. Močnik je poudaril tudi ohranitev dosedanje vloge Deželne komisije za slovenske šole, kot jo določa zaščitni zakon št. 38/2001: v ta organ naj nikakor

ne vstopijo izvoljeni predstavniki krajevnih uprav, saj bi se drugače preobličil v neke vrste manjšinski šolski parlament. Na tiskovnem srečanju je pokrajinski tajnik SSK jasno začrtil ločnico med slovenskimi in italijanskimi šolami zlasti na podlagi finančnih dotacij in

ukrepi zmanjšali število šolskega osebja, ne da bi pri tem upoštevali specifiko slovenskega šolstva ("kar je v nasprotju z Zaščitnim zakonom"). Posebno poglavje zadeva natečaje za ravnatelje: preverjanja je treba razpisati avtomatično, "ko se kako rav-

večstopenjskih šol odločajo posamezne slovenske šolske ustanove. Močnik je še omenil potrebo po preureditvi šolskih urnikov ob upoštevanju dejstva, da se na slovenskih šolah poučuje jezik več kot na italijanskih (slovenski namreč), čemur bi moral odgovorjati prikladen urnik. Igor Pavel Merku' je izpostavil ekipno delo v stranki pri snovanju osnutka, "ki ni nikakršen izraz avtoreferenčnosti ali getizacije slovenske šolske speci-

Igor P. Merku', Manfred Pinzger, Igor Gabrovca in Peter Močnik (foto IG)

varčevalnih ukrepov: "Slovenske šole se ne morejo držati istih parametrov, ki veljajo za italijanske šole. To ni nikakršen privilegij, je zgolj upravičena zahteva po avtonomiji odločanja (glede programov in glede ohranitve posameznih učnih smeri ter stolic, čeprav ne dosegajo osemnajst ur tedensko), ki jo zaprosajo šolniki in starši". Prav tako so varčevalni

nateljsko mesto izprazni: pristojna komisija pa naj preveri kandidate", je dejal pokrajinski tajnik SSK, ki je obrazložil, da sta na nedavnem natečaju predhodno selekcijo prestala le dva kandidata na dvanajst za tri prazna mesta, "kar država lahko izkoristi, da združi oz. ukine kako šolo". Prav tako naj o artikuliranih razredih, ustanovitvah ali poenotenju

fike, pač pa sredstvo, ki lahko podkrepi pojem šole kot prostor medsebojnega kulturnega bogatstva". Oglasil se je tudi deželni svetnik DŠ Franco Codega, ki je po poklicu tudi sam šolnik, in podčrtal zlasti daljnovidnost tistih členov, ki obravnavajo prilagoditev informacijskih sistemov in izobraževanje učiteljev v slovensščini.

IG

DSI V gosteh Zorko Simčič

Zgodba o večnem begunstvu, veri in upanju

"Vseh sedemsto strani se godi v šestih letih. V njih so strnjena vsa življenjska spoznanja in prebliski. Zame je ta roman življenjsko in obenem zadnje delo" je Zorko Simčič zaupal občinstvu Peterlinove dvorane, ki je bila ob priložnosti literarnega srečanja s pisateljem, pesnikom, dramatikom, publicistom in esejistom nabit polna. Zadnji ponedeljkov večer pred velikonočnimi prazniki

je Društvo slovenskih izobražencev gostilo Zorko Simčiča, ki je že konec šestdesetih let kot emigrant v Buenos Airesu začel pisati roman. Slednjega je dokončal po vrnitvi v domovino v devetdesetih letih prejšnjega stoletja in ga izdal letos z naslovom *Poslednji deseti bratje* pri študentski založbi. Drugače ima pisatelj za sabo zelo nenavadno življenjsko zgodbo. Od vabila Jožeta Peterlina, ki ga je pripeljalo iz Rima, kjer je še

pred koncem vojne bil tolmač Angležem, v Trst, kjer je doživel najbolj zanimiva in čudovita leta kljub takratnim težavam, do odhoda v Argentino leta 1948 in prihoda v rodno domovino ob njeni osamosvojitvi. Simčič, ki je pred pol leta slavil devetdeseti jubilej, je očaral z izjemno mladostnim pristopom in svežim pogledom, ki ju je delil s prisotnimi.

Že pri dvanajstih letih je začel pisati poezijo in kratko pro-

zo. Leta 1942 je za svoj prvi roman *Prebujenje* prejel Prešernovo nagrado. O njem danes nima pozitivnega mnenja: "Če bi lahko, bi ga danes zažgal. Ta roman je nedonošenček, a je bil takrat novost, nekaj posebnega, saj so vsi opisovali kmečko življenje, medtem ko sem jaz bil meščan". Sodeloval je pri revijah *Obisk*, *Mentor* in *Dom in svet*. O sebi pa meni, da si ni upal veliko: "Prvič sem poljubil dekle, ko sem bil star devetnajst let, in to na lice!".

S Simčičem se je pogovarjal dr. France Pibernik, ki je označil njegovo delo kot izjemen roman, v katerem ima glavno vlogo kolektivna usoda, zapisana skozi niz enain-

vajsetih vzporednih osebnih zgodb z več kot tristo značjsko izdelanimi liki, razpršenimi po različnih kontinentih, naplavljenimi v velemesta in odročne vasi. Pisatelj se je osredotočil na desete brate in raziskal motiv desetništva. Po njegovih besedah je to star keltski mit, saj desetnice in deseti bratje niso odhajali od doma zaradi revščine, temveč so se žrtvovali za tistega, ki je ostal doma. Ko se je avtor po petnajstih letih v Argentini vračal z ladjo domov, je ob srečanju znanec imel občutek, da so kot deseti bratje, ki blodijo po svetu.

Simčičeva življenjska zgodba je po eni strani zgodba o večnem begunstvu, izgubi bratov in domovine, hrepenjenju

po domu, po drugi pa zgodba o vztrajanju, ustvarjanju, veri in upanju. Po avtorjevem mnenju je problem tujstva in iskanje identitete glavni problem Evrope in globalizacije. "Še dobro, da imamo probleme, ker nas prav te dnevne stvari držijo pokonci".

Prijeten večer, ki je povezoval književnost, polpreteklo zgodovino, nenavadno življenjsko zgodbo, tujstvo in iskanje identitete, sta uokvirila mlada pianista Julija Kralj in Maks Žuliani, gojenca Glasbene matice iz razreda Tamar Ražem. Tokratni gost pa je sklenil večer z mislijo, da "v Buenos Airesu imaš več občutka slovenstva kot v Ljubljani".

Šin

TRŽAŠKA KNJIGARNA Branje poezije

Poezija je trdna valuta, nedvomno bolj od evra

V tržaški "zimski pomladi" je prijeten literarni dogodek segrel srca ljubiteljev poezije, ki so se v torek, 10. aprila, zbrali v Tržaški knjigarni na Franciškovni ulici, da bi prisluhnili poetičnim razmišljanjem skupine pesnikov s Krasa, iz Trsta, Gorice in Ljubljane. Njihovo druženje namreč presega goli pesniški dogodek in se uvršča v niz praznovanj 17. Slovenskih dni knjige, ki se je pred nekaj dni začel v Ljubljani.

Osebna pesniška pričevanja Marka Kravosa, Davida Bandlija, Jurija Paljka in Maje Vidmar so se pod moderatorsko taktirko kolegice Mete Kušar v prijetnem vzdušju spajala z branjem lastnih poezij. Poslušalci so tako okusili lirično povednost posameznih ustvarjalcev, ki so iz svojega opusa v 'prvem krogu' branja izbrali najbrž pesniške primerke, ki so jim najbolj pri srcu. Maja Vidmar je tako prebrala nekaj verzov iz svoje zadnje zbirke Kako se zaljubiš, David Bandelj pa je v poslušanje ponudil poezijo Meč, "ki se je rodila kot podoba nečesa, kar bo tvorilo srčko mojega pesniškega raziskovanja v prihodnje". Odgovorni urednik našega tednika Jurij Paljak pa se je s spominsko-pesniško besedo podal v obdobje, ki ga je kot študent prebil v Trstu: iz tega ciklusa je pesnik med drugim prebral poezijo Trst by Night, Marko Kravos pa je za to priložnost izbral čisto novo pesem, ki jo je spisal "večer prej in jo pilil še danes zjutraj". Moderatorica srečanja Meta Kušar pa je v podobo ljubljene Trnovega v Ljubljani prepsnila v tundo...

Da je nastajanje poezije, njen najgloblji vzgib skrivnost, so Meti Kušar potrdili vsi njeni sogovorniki. "Od kod in zakaj - ne vem. Nekaj pač pade vame in pritegne mojo notranjo pozornost", je zatrdil Bandelj, ki pa je v isti sapi zaupal, da mu postaja pisanje čedalje bolj naporno, vse do trenutka, "ko niti z zadnjo verzijo izdelka nisem zadovoljen". Maja Vidmar je sogovornici

obnovila svojo izkušnjo na Poljskem, kjer je v Krakovu koristila mesečno štipendijo, namenjeno literatom. Izvor vsebine vsake njene lirike se sicer rodi v

50-letnici KC Lojze Bratuž v Gorici in napisal besedilo za Kantato Teh naših 50 let, ki jo je uglasbil Patrik Quaggiato. Prav tako intimen odnos s poezijo ima Meta

Foto IG

njej, "ko pa smisel prelivam na papir, moram sebe 'umakniti', da poezije same ne oviram: v tem je paradoks". Po mnenju Marka Kravosa mora pesnik imeti izostrena vsa čutila, "ki dajejo na svet. Ko pred sabo zaznam 'meglico', se vanjo kar podam", je dejal. Kravos se veseli, ko vsaka njegova lirika gre samostojno v svet in tam odraža: "Takrat čutim, da je na svetu celica več, kar je nedvomno garancija za preživetje". Jurij Paljak se je s Kravosom strinjal, ko je slednji vrednotil slušno plat poezije še prej kot njeno grafično podobo. Poezija je namreč svojevrsna zadeva, korenito se razlikuje od pripovedne besede, literarne ali časnikarske: "Vedno manj pišem zaradi dela: novinarsko delo je namreč prozaično do tolikšne mere, da te celo izpiše...", je dejal. Slogovne in vsebinske prikladnosti njegove poezije je evidentiral v preprostih besedah, v iskanju liričnih, ne pa etičnih elementov, v iskanju notranjega ritma in v opuščanju pridevnikov. "Dober pesnik je doma v samotni, slovenski pesnik pa v slovenski besedi". Kljub temu da mu pisanje po naročilu ne leži, je vseeno sprejel vabilo prirediteljev proslave ob

Kušar, katere dom je dobesedno posejan z beležkami, kamor zapisuje iztočnice za nadaljnje pisanje: "Verjemite mi, da najlepši verzi mi prihajajo v zavest, takrat ko likam..." Na vabilo iz občinstva so snovalci pesniškega srečanja poskušali

odgovoriti tudi na vprašanje, zakaj pesniki v svojih delih najraje izpostavljajo žalostne in nesrečne misli, redkokdaj pa radostne. Bandelj je odvrnil, da je v življenju več "vzponov kot vrhov" in da zato pesnike nagovarja iskanje poti za na vrh. Paljak je bil mnenja, da srečen človek ne potrebuje poezije: "Pesem določa namreč nekatera stanja, ki si jih bralec ne zna razložiti". Maja Vidmar in Meta Kušar sta življenje predstavili kot njivo, kjer dobiš celo vrsto občutkov, od veselih do manj radostnih. "Poezija je navsezadnje trdna valuta, nedvomno bolj od evra...", je pripomnil Kravos.

Pesniški večer se je končal z mislijo na Srečka Kosovela, čigar čarobnost se iz generacije v generacijo veča (Maja Vidmar je dodala, da bi nas kraški pesnik še danes presenetil, ko bi bil pri življenju). Škoda, da je bil njegov opus pod vplivom take literarne zgodovine, ki je vse do konca 60. let 'skrivala' njegove Integrale: po mnenju Jurija Paljka je ta del Kosovelove poezije svoj čas že izčrpal avantgardne tokove 60. let.

Obvestila

Društvo slovenskih izobražencev in Slovensko planinsko društvo v Trstu vabita v ponedeljek, 23. aprila, ob 20.30 v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na večer posvečen Marijanu Lipovšku (1910-1995). Odprtje spominske fotografske razstave, ki jo je pripravil Triglavski narodni park o skladatelju, pianistu, esejistu, fotografu in alpinistu.

Tudi letos je v župnijski dvorani v Nabrežini tradicionalna razstava pirhov vsega sveta (več kot 700) od 8. do 22. aprila 2012. Urnik: ob sobotah in nedeljah od 16. do 19. ure.

Slovensko dobrodelno društvo bo imelo v petek, 20. aprila, redni občni zbor na svojem sedežu v ul. Mazzini 46 v Trstu. Poleg poročil bo na dnevnem redu obnovitev vodstvenih teles. Začetek v drugem sklicu ob 18. uri.

Romanje v Medjugorje od 4. do 7. maja 2012. Odhod iz Nove Gorice in Rožne Doline in Kozine za romanje s Tržaškega. Vožnja z udobnim avtobusom. Za vse romanje velja osebna veljavna izkaznica. Vpis pri g. Darkotu v Gorici (tel. št. 0481 882395 ali 0481 32121), za tržaško pokrajino pri župniku J. Markuži (tel. 040 229166). Vpisovanje do zasedbe mest v avtobusu. Pohitite z vpisom.

Darovi

V spomin na bratranca Dolfija Repinija darujeta Magdy in Grazia 25 evrov za Marijin dom pri sv. Ivanu.

V spomin na Matejko Peterlin daruje Alojz Rebula 200 evrov za Mladiko.

Misijonski krožek Rojan je prejel: za slovenske misijonarje: Valentina Rupnik 20 evrov, Cvitan Štefanija 10 evrov, Ziebarth Paulino 5 evrov; za patra Pedra Opeko na Madagaskarju: N. N. 100 evrov.

Za rojansko glasilo Med nami darujeta Irma in Savino Pisani 15 evrov.

Ob smrti Zorota Štoklja daruje družina 100 evrov za rojanski cerkveni pevski zbor.

V spomin na Zorota Štoklja daruje Majda Cibic Cergolj 30 evrov za društvo Rojanski Marijin dom.

5 TISOČINK
za
Sklad Mitja Čuk

Za podporo Skladu
iz svojega dohodka
(I.R.P.E.F. 2011)
vpišite davčno številko:
C.F. 00639780329

Ad formandum

Tečaj o dekoriranju tort

Cake design je vznemirljivi, novi trend ne samo med ljubitelji kuhanja in slaščičarstva, temveč tudi med vsemi, ki želijo lastnoročno obogatiti svoje kulinarčne stvaritve. Cake design je umetnost okrasitve tort, ki so videti kot prave umetnine. To so torte, ki so izdelane po ameriškem stilu in obložene s sladkorno pasto. Primerne so za vse priložnosti: za rojstni dan, za krst, za diplomu, za poroke, za dogodek v podjetju ali za posebno večerjo. Tečaj Cake design bo vodila Nastja Milič, ki se je nad to umetnostjo navdušila preko prijateljev in znancev iz Združenih držav Amerike. Navdušenje nad to tehniko jo je peljalo do Cake designerke Molly, najbolj znane ustvarjalke na tem področju v Italiji, pri kateri se je naučila tehnik oblikovanja tort. Udeleženci

tečaja bodo lahko tudi sami preizkusili svojo ustvarjalnost in izdelali razne dekoracije za torte. Tečaj bo potekal v soboto, 21. aprila 2012, od 9 do 17. ure v Gostinskem učnem centru na Fernečih. Za informacije je na razpolago tajništvo Ad formanduma v Trstu, ul. Ginnastica 72, tel. 040.566360 ali epošta: ts@adformandum.org.

Otroška prireditve v Rojanu

Društvo Rojanski Marijin dom prireja dvodnevni otroški praznik ob zaključku likovnega natečaja "Igrajmo se pravljice", ki ga je v mesecu februarju razpisalo za otroke otroških vrtcev in osnovnih šol na Tržaškem.

V soboto, 21. aprila, bo od 15. do 17. ure v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli, 29) nagradni likovni ex tempore, na katerega so vabljeni vsi otroci, tudi tisti, ki niso sodelovali na natečaju. Mladi risarji naj s seboj prinesejo samo barvice, ker bodo risalne pole dobili v domu. Tehnika bo prosta, tema pa bo "Moj najljubši pravljčni junak".

V nedeljo, 22. aprila, bo osrednja prireditev z nagrajevanjem. Na sporedu bo igra Johanne Spyri Heidi v izvedbi članov Radijskega pdra in režiji Lučke Susič, ki je delo tudi prireditelja.

Sledilo bo nagrajevanje za najbolj posrečene risbe na ex tempore in likovnem natečaju. Pri slednjem pa ne bodo nagrajeni posamezniki, ampak celi razredi, ker je letošnji pravilnik zahteval samo skupinske risbe. Majhno darilce bodo prejeli tudi vsi sodelujoči risarji.

Vsi izdelki bodo na ogled v veži Marijinega doma, pod odrom pa je Misijonski krožek Rojan že pripravil bogat srečelov, katerega izkupiček bo poslal slovenskim misijonarjem.

Verski obredi v Dolini

Velika noč v znamenju vere in tradicije

Velika noč je največji in najpomembnejši krščanski praznik v vsem cerkvenem letu. Velikonočni teden, ki se pričena na cvetno ali oljčno nedeljo, višek pa doseže z velikonočnim tridnevjem, velikim četrtkom, velikim petkom in velikonočno vigilijo, je poln cerkvenega obredja, ki simbolično sledi izročilu o trpljenju Jezusa Kristusa, njegovi smrti na križu in vstajenju v večno življenje.

Tradicij iz velikonočnega časa je veliko. Žal, se v naših krajih niso povsod ohranile. Naše verske navade pričajo o bogati dediščini, ki so nam jo zapustili naši predniki, in nas opominjajo na pomen Velike noči. Pričajo nam o času, ko je imela Velika noč veliko večji pomen: pomen sprave, očiščenja, novega rojstva.

V dolinski dekaniji je bilo v tem obdobju, kot po vseh tedanjih območjih, ki so spadala pod

habsburško monarhijo, veliko velikonočnih in drugih tradicij. V Dolini so se pred nekaj leti odločili, da ponovno obudijo stare navade, da bi ne šle v pozabo in da bi z njimi krepili narodno zavest. Eden izmed prvih spodbujevalcev tradicionalnih obredov iz velikonočnega časa in še drugih navad je bil dolinski župnik Maks Suard, ki si je med drugim prizadeval, da bi se v Dolini ponovno uporabljale med velikonočnim tridnevjem velikonočna raglja in originalna postavitve dragocenega božjega groba ter raba drugih predmetov ipd. To je po zaslugi raznih sodelavcev-domačinov tudi uspelo. Naj razložimo, da je božji grob posebno okrašen oltar v cerkvi; postavimo ga pred velikim četrtkom. Božji grob sestavlja tudi tabernakelj, v katerega duhovnik prenese Najsvetejše na veliki četrtke, po večerni maši; spominja nas na zadnji

večerjo, na Gospodovo trpljenje, smrt in vstajenje.

Dolinski božji grob je primerek bogatega božjega groba iz tednjega obdobja. Bil je zgrajen po naročilu takratnega dolinskega dekana leta 1876 na Južnem Tirolskem, točneje v Grudentalu. Grudental, ki je med drugim območje, kjer prebivajo Ladinci, je še danes zelo poznan po izvrstnih rezbarjih z zelo dolgo tradicijo. Ko so božji grob dokončali, so ga odnesli na bližnjo železniško postajo, od koder je iz Južne Tirolske prispel na železniško postajo v Sežano; nato so ga z vozovi pripeljali v vas, kjer se je v veliki meri ohranil do danes. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so kot v precejšnjih cerkvah imeli zelo malo "občutljivosti" in znanja za starinske predmete, tako da je tudi v Dolini bilo uničeno veliko število unikatnih starinskih predmetov in umetnin. Podobna usoda je doletela tudi ta božji grob; k sreči pa ni bilo vse uničeno. Dolinski božji grob je sad visoke umetnosti. Izdelan je po unikatnem načrtu v baročnem slogu. Struktura je v glavnem

narejena iz lesa. Glavni obok, ki predstavlja jamo-Kristusov grob, je visok 6 metrov in širok tri metre. Ob obeh straneh obokov stojita dva rimska vojaka v realni velikosti, ki predstavljata

Dolinski božji grob - Velika noč 1935

stražarja božjega groba. Med oboki je postavljena krsta; za krsto pa oltar, na katerem stoji

priložnostni tabernakelj. Ob tabernaklju stojita dva večja angela, izklesana iz lesa. Angela se po videzu zdita izklesana iz kamna. Da bi božji grob dajal navidezni občutek jame, torej tridimenzionalnosti in globine v prostoru, je struktura zgrajena po podobnem postopku gledališke scene. V ozadju za tabernakljem so postavljeni pozlačeni leseni žarki, ki predstavljajo svetost Najsvetejšega. Na božjem grobu lahko zasledimo še ostale predmete, ki izhajajo iz velikonočne in verske simbolike, kot so križ, puščica, kelih, bič, Jezusov odtis obraza na prtu itd. Nekoč so okrog božjega groba in Najsvetejšega postavljali večje pisane steklene krogle, za katere so postavljali sveče (kasneje električne luči). Na

tak način se je odsevala večbarvna svetloba, ki je dajala obredu še večjo mističnost. Ta navada se

je do danes ohranila še v Avstriji.

Tudi letos je na veliki petek in veliko soboto v Dolini zaropotala iz zvonika velika velikonočna raglja, ki ji v dolini pravijo "skrgtula"; ta je bila nekaj desetletij v tišini, sedaj pa je ponovno dobila zagon. Obredi velikega četrtka in velikega petka so bili zvečer v dolinski župnijski cerkvi sv. Urha škofa. V petkovih popoldanskih urah je bil križev pot. Za vse vernike in obiskovalce je bila cerkev odprta v soboto ves dan od osme ure dalje, potekalo je namreč celodnevno čaščenje Najsvetejšega. V večernih urah so se pred cerkvi s blagoslovitvijo ognja pričeli slovesni obredi. Nato je v večernih urah sledila procesija po starem vaškem jedru pri "Kaluzi". Posebno simboliko nosi v sebi tudi blagoslov jedil, ki jih verniki prinesejo v cerkev in simbolizirajo velikonočno sporočilo.

Velikonočni ponedeljek pa so po stari navadi kristjani izkoristili za voščila in obiske, s čimer tudi navzven izražajo veselje nad sporočilom o premoči življenja nad smrtjo in temo, ki ga praznik prinaša.

GORICA Sklepni večer mednarodnega projekta BILINGUA

Naj se vzpostavljene vezi še naprej dolgo ohranijo

V spomladanski razigranosti je 12. aprila v Kulturnem domu v Gorici še enkrat zavel radoživ duh prijateljstva, ki se je lani stal med učenci in učitelji treh šol iz treh sosednjih držav. Osnovna šola Oton Župančič iz Gorice, Ljudska šola 24 iz Celovca in Osnovna šola Koper so namreč junija 2011 na Koroškem

Foto DPD

Eduard Oraže

oblikovale nepozabno dvodnevno srečanje, ki je kronalo letoletni mednarodni projekt BILINGUA. Ustvarjalni otroci so ob spremstvu strokovno usposobljenih mentorjev zbirali pravljice iz ljudske zakladnice, poskrbeli za literarno, likovno in glasbeno preoblikovanje ter sadove predstavili vrstnikom. Prejšnji teden so se tri šolske stvarnosti, ki jih povezuje slovenščina, večjezično izobraževanje v srednjeevropskem prostoru, sedaj pa se prijateljske vezi, srečale v Gorici. Večer je uvedel otroški pevski zbor gostujoče šole Žu-

pančič z dvema pesmicama. Franka Padovan, namestnica ravnateljice Večstopenjske šole, je orisala zahtevni in obenem zabavni projekt ter napovedala, da so tik pred objavo izbor pravljic, likov-

ne mojstrovine in tudi zgoščenka. Učenci goriške šole so tudi sproščeno uprizorili pravljico o ubogem kmetu s petimi otroki iz Brd, ki je z ukano ugnal škrate. Šolski zbor je pod vodstvom Martine Hlede odpel še štiri pesmi, med katerimi je tri izvorno uglasbil Patrick Quaggiato. Duša projekta, dinamični ravnatelj celovške šole Eduard Oraže, se je zahvalil predstojnikom goriške in koprške šole, pa tudi staršem goriških otrok, ki so tokrat sprejeli v svojih domovih koroške otroke. Izrazil je željo, da bi se nastale vezi še dolgo ohranile. Pod vodstvom Ingrid Poropat je nekaj istrskih ljudskih pesmi odlično odpel otroški zbor Osnovne šole Koper, ki upravičeno velja za enega najboljših šolskih zborov na slovenskih tleh,

večer pa je sklenil živahni zbor Ljudske šole 24 (lani je praznovala 20-letnico ustanovitve), ki je pod taktirko Nadje Pörtsch in Simone Kraiger ter ob spremljavi treh izvrstnih glasbenikov na poseben način navdušil občinstvo.

Foto DPD

O razpravljanju politikov v Sloveniji

Svetovno prvenstvo v nepomembnosti

Z ženo imava doma veliko težavo. Kmalu bo treba prebarvati leseno vrtno uto, saj je izpostavljena dežju in bi jo najmanj vsaki pet let bilo treba zaščititi pred vremenskimi vplivi. Jaz bi jo pobarval na kombinacijo modre in bele, v stilu nordijskih hiš, žena pa bi jo pobarvala zeleno-belo. Jaz ne popuščam, žena tudi ne. Mislim, da bi morala razpisati referendum. Če se z ženo skregava, se bo negativno vzdušje preneslo na najine tri hčere, dva podstanovalca in njihovega sina, kar je že šest ljudi. Dodajmo še naše širše družine in takoj presežemo dvajset ljudi.

Če prištetimo še sosedje, dobimo nekajkrat večjo skupino od ljudi v registriranih istospolnih partnerstvih v Sloveniji. Referendum bi bil v našem primeru več kot upravičen.

Že kako dobro desetletje opazujem medijske razprave o politiki oziroma splošno o življenju v naši skupni domovini in sem vsakič znova zgrožen nad nepomembnostjo vprašanj, s katerimi se celotna javnost, mediji, državni zbor, vlada in še kdo ukvarja večino časa. Vprašanje izbranih zadeva nekaj tisoč ljudi, ki se jim je zgodila krivica, vendar bi se zadeva morala rešiti preprosto pred sodiščem, nato pa s preprostim upravnim postopkom. Ne, v Sloveniji že ne. Mi smo porabili mesece in mesece dragocenega raz-

pravnega časa, ogromno energije, črnila in elektrike, da so se kresala mnenja na eno in drugo stran. Nato je prišla naslednja "afeta". Le-tej je sledila še ena, pa še ena. Višek oziroma najnižjo točko abotnosti smo dosegli, ko smo morali vrsto mesecev po-

slušati razprave o dveh bulmastifih in njihovem spolno motenem lastniku. Medtem ko nam v Sloveniji v naslednjih nekaj letih grozi, da bomo ostali goli in bosi, torej brez denarja, brez fosilnih goriv, elektrike in dragocenih surovin, predvsem pa brez hrane, saj jo večino uvažamo, se naši vrli politiki obmetavajo s puhlimi argumenti in žaljivkami ter tekmujejo v nepomembnosti. Ko bi stvar ne bila tako tragična, bi bila celo zabavna ali smešna. Spominja me na miselne igrice dveh dobro preskrbljenih angleških gentlemanov ob cigari in whiskyju v toplem objemu udobnih naslanjačev v privatnem klubu v najdražji londonski četrti. Problem je v tem, da se naši gentle-

meni gredo te miselne igrice v enem izmed salonov na Titaniku.

Sedaj, ko je referendum že za nami, bi bilo pametno razmisliti o početju naših politikov. Vprašanje, ki so ga naši častitljivi poslanci prežvekovali zadnjih nekaj mesecev, je spet bilo strašno nepomembno, saj je zadevalo toliko ljudi, kolikor jih spraviš na prste rok mizarja, ki je nagnjen k alkoholizmu. Registrirani istospolni pari v Sloveniji predstavljajo 0,0005% prebivalcev Slovenije in družinski zakonik ne ureja njihove registracije. To pomeni, da se njihovo število - z zakonikom ali brez njega - nikakor ne bi spremenilo. Družinski zakonik bi na življenje istospolnih partnerjev vplival toliko, kolikor arašidovo maslo vpliva na vrtenje zemeljske oble. Javnosti so vsi v prežvekovanje podajali vprašanje, ki sploh ni obstajalo. Bistveni del zakona,

o katerem bi bilo treba razpravljati in zaradi katerega sem volil proti, pa ni bil nikoli omenjen. Toda o vsebini verjetno naslednjic. Za zdaj se ustavljam na formi. Kako si mislimo, da bomo lahko zagotovili kakršno koli prihodnost zase in za svoje sodržavljanke, če bomo večino časa in energije potratili za razprave, ki blestijo po nepomembnosti in irelevantnosti? Potem pa še o celotni zadevi razpišemo zelo drag referendum. Ladja pa se potaplja. Če se mora cela Slovenija odločati o ljudeh, ki jih lahko posedem za našo družinsko jedilno mizo, zakaj se ne bi odločala tudi o barvi naše vrtno ute, saj nas je s širšo družino, podnajmnik in sosedo veliko, veliko več.

Peter Szabo

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

"Ali je res vse v tem?"

Vedno znova me človek pritegne. Skoraj bi zapisala "preseneti". Pa me ponavadi ne. Vedno znova namreč prepoznavam, kako si včasih vsi tako ali drugače postavljamo ista vprašanja. Danes me je prijateljica močnega značaja vprašala:

"Ali je življenje res samo tole? Dom-službdom? Ali je življenje res samo sosledje vsakodnevnih urnikov, zrutiniranih opravkov in fizične utrujenosti? Ali nisem morda ustvarjena za kaj več, kot le to?" In potem se sam vprašaš: katero je bistvo mojega življenja? Kaj je tisto, za kar sem bil ustvarjen/a? Če ima res vse svoj smisel, kateri je potem smisel dose-danjih korakov, kam vodi moja pot?

Morda je res, da je zastavljanje preštevilnih vprašanj samemu sebi, če že ne nevarno, pa vsaj zelo naporno. In vendar ostajamo nekateri še vedno prepričani o potrebi po nenehnem spraševanju samega sebe. Včasih se res zgodi, da obstane sredi svojega tolikokrat izvežbanega vsakdana, za sekundo se ti misli prestavijo na neki drug tir, morda te do take mere zavede, da se vprašaš, ali morda ne bi bil koristnejši drugje, drugače. Vprašaš se, ali je v tebi še kaj tiste želje po doprinosu k ustvarjanju odprte družbe, sprašuješ se, katerih družbenih sprememb bi si želel in kaj bi bil navsezadnje sam pripravljen narediti zanje. Sprašuješ se, ali obstaja v tebi neka rdeča nit, ki ti kaže življen-

ske pot, morda "poslanstvo", morda enostavno pravi čoln zate, ker je jadranje po življenjskih vodah zahtevna stvar.

Vem, da so vsa vprašanja o "nečem več" dejansko že znak, da ta "nekaj več" imaš že v sebi, le potegniti ga moraš na dan. Poznam ženske, ki biološko niso postale matere in so kljub temu izjemno materinske. Materinske v sprejemanju, bodrenju, gojenju novega, varovanju oseb, zamisli, idealov. Žensko, ki se je odločila, da bo postala mati vsem ranenim otrokom, za katere dodatno dopolnjuje svojo specializacijo in piše ostre kritične eseje. Ženske, ki verjamejo v konkretno pomoč drugemu, ženske iz razbitih družin, ka-

terim je danes harmonija lastnih, na novo ustvarjenih družin svetinja.

Ob vsem tem zadobi uvodno vprašanje "Ali je res vse v tem?" zelo normalno, zelo enostavno dimenzijo. "Ja, vse je v tem, ker je vse že prisotno tudi v tem našem zrutiniranem vsakdanu, za katerega se včasih sprašuješ, čemu, zakaj, kako drugače. V vsem

tem so tudi vse barve, ki so ti dane, da z njimi kaj ustvariš". Morda res ni potrebno udejanjiti kakih radikalnih sprememb, ni potreben nov naslov, novi obrazi, potreben si le sam, a vendarle tak, kakršen se sam nisi še videl. Potreben je nov pogled, novo upanje, ki ga lahko, ki si ga moraš vnesti tudi v običajno sosledje vsakodnevnih opravkov. Navsezadnje imamo vse, kar potrebujemo. Daj, da bi tega nikoli ne pozabili.

CERKEV SV. IVANA IN NJEN ČAS (18)

Mariza Perat

Ustanovitev Slovenskega pastoralnega središča pri sv. Ivanu

Bogato versko udejstvovanje pri sv. Ivanu je privedlo do zamisli, da bi tu ustanovili sedež duhovnije oziroma Pastoralnega središča za slovenske vernike v goriškem mestu. S tem bi bila tudi dana možnost, da bi se celotno dušnopastirsko delovanje bolj povežalo, razširilo in utrdilo ter v bolj organizirani obliki predalo prihodnjim rodovom. Ta zamisel se je vedno bolj krepila, tudi čas sam je prinašal vedno nove zahteve in potrebe, in tako je dokončno dozorel sklep o ustanovitvi Slovenske duhovnije oziroma Slovenskega pastoralnega središča pri sv. Ivanu.

Prvi poskusi, da bi do Dušnopastirskega središča prišlo, segajo v leto 1964, ko se je v ta namen ustanovil poseben odbor. Ta je dne 28. novembra tega leta izdal poročilo, v katerem pojasnjuje pomen ustanovitve Slovenske duhovnije oziroma Pastoralnega središča v goriškem mestu. Poročilo je bila dodana posebna pola, na katero so verniki imeli možnost napisati svoje predloge ali ugovore. Izpolnjeno polo je bilo treba oddati msgr. Alojziju Novaku v Gorici.

Končno se je zamisel o ustanovitvi Slovenskega pastoralnega središča pri sv. Ivanu uresničila in dne 24. oktobra 1972

Stev. 2043/72 Gorica, 3. novembra 1972

O D L O K

Dušnopastirska vnaema za duhovni blagovnikov mi nalaga dolžnost, da popešujem pastirske dejavnosti, ki so najbolj primerne in zares lastne sodobnim potrebam cerkvene skupnosti v Gorici. V tej zvezi nastaja nujnost, da ustrezno poskrbim tudi za slovenske vernike v mestu.

Zbor škofijske duhovščine in Duhovniški svet sta bila zadevno zaskrbljena in sta ugotovila potrebo, da se v Gorici osnuje posebno slovensko pastiralno središče. Da bo pa to središče zares zaživele, mu je potreben dušni pastir, ki naj skupno z dodeljenim mu duhovnim pomočnikom prevzame odgovornost za vse pastiralno delo.

S priloženim odlokom imenujem zatorej preč. msgr. dr. Franca Močnika za dušnega pastirja Slovenskega dušnopastirskega središča v Gorici in mu določam za pomočnika čast. gospoda Jožeta Markužo.

Vestnik, glasilo omenjenega Središča, prinaša ob tej priložnosti naslednjo poslanico goriškim Slovincem:

"V Gorici je bilo ta mesec ustanovljeno Slovensko

dušnopastirsko središče za vse naše ljudi v mestu od župnije sv. Ane do državne meje na Solkanskem polju, od Soče do državne meje pri Šempetru. Imenovana sta bila tudi dušni pastir in njegov pomočnik..."

SPOMEN PODOBNOSTI VELIKEGA PETKA ZA SLOVENSKE VERNIKE V GORICI 1965

OLJČNA NEDELJA: Svete maše ob običajnih urah po raznih oklah z branjem Jezusovega trpljenja.

Pri Sv. Ignaciju na Travniku ob 9. uri med sv. mašo petje "Pa jona" v slovenskem jeziku in velikonočno skupno sv. obhajilo mož fantov za sklep tridnevne, ki bo zanje v četrtek, petek in soboto po oljčno nedeljo ob 8.30 zvečer pri Sv. Ivanu.

PONEDELJEK IN TOREK VEL. TEDNA: Ob 3. uri popoldne skupna ura čiščenja v stolnici.

VELIKI ČETRTEK: Ob 8. uri zvečer pri Sv. Ivanu sv. maša spomin zadnje večerje, nato v isti cerkvi čiščenje sv. Rešnjega Telesa

Skupno čiščenje pa bo na veliki četrtek zvečer pri Sv. Ivanu: — od 10.-11. ure za žene in dekleta; — od 11.-12. ure za moše in fante.

VELIKI PETEK: Spomin Jezusove smrti.

Zjutraj ob 6.15 v stolnici pridiga o Kristusovem trpljenju in s križev pot.

Ob 10. uri popoldne pri Sv. Ivanu čiščenje sv. Rešnjega Telesa božjem grobu za mladino osnovnih šol.

Ob 11. uri popoldne čiščenje za srednješolsko mladino.

Ob 5. uri popoldne pri Sv. Ivanu obredi velikega petka: bran, prerok in Gospodovega trpljenja po evangelistu Janezu, odkrije čiščenje križa, sv. obhajilo duhovnika in vernikov.

Ob 8. uri zvečer zadnja postna pridiga o Kristusovem trpljenju i Sv. Ignaciju na Travniku.

(Na veliki četrtek in veliki petek se deli sv. obhajilo le m sv. mašo).

Prvi Vestnik

ali bolje, ustanovitev Slovenskega pastoralnega središča v Gorici, je naravnost zgodovinske važnosti za slovensko skupnost na Goriškem, za goriško nadškofijo in za odmev v svetu.

Je predvsem obstojnega pomena za goriške Slovence in posebej za njihovo vernost. Gre za novo obliko dušnega pastirstva, za vključitev vseh naših ljudi v zavezano in dejavno versko občestvo, za pristno versko doživljanje in udejstvovanje" (Katoliški glas - november 1972).

Slovensko dušnopastirsko središče izdaja svoje glasilo VESTNIK, s polnim imenom VESTNIK SLOVENSKEGA DUŠNOPASTIRSKEGA SREDIŠČA V MESTU GORICA.

Prvič je Vestnik, čeprav z drugim imenom, izšel v postnem času leta 1965.

Polega tega, da vernike seznanja z najpomembnejšimi dogodki v duhovniji, prinaša Vestnik obvestila v zvezi z dušnopastirskim delovanjem, pa tudi članke in duhovne misli za razne dobe cerkvenega leta.

Odlok o imenovanju dušnega pastirja msgr. dr. Franca Močnika in njegovega pomočnika g. dr. Jožeta Markužo

/ dalje

Vladni ukrepi za temeljito varčevanje so v osnovi pošteni in socialno vzdržni

Sindikati so odgovorili s stavko

Ta prispevek o sedanjih političnih in drugih dogajanjih v Sloveniji nastaja pod močnim vplivom tesnobe in razočaranja javnosti, ker se vlada in sindikati niso sporazumeli o naboru ukrepov za splošno in temeljito varčevanje na vseh področjih, pri vseh državljanjih in v celotni Sloveniji. Vlada je sindikatom v javnem sektorju, vanj sodijo uradniki v državnih organih in službah, učitelji in profesorji v sistemu vzgoje in izobraževanja, pa cariniki, policisti in mnogi drugi, predložila več kot sto predlogov za varčevanje, da bi tako znižali javnofinančne primanjkljaje. Ti so pri vseh zbirateljih in porabnikih denarja v državi in tudi pri mednarodnih finančnih in drugih ustanovah. Dolgovi pri slednjih znašajo kar okoli 41 milijard evrov.

Predstavniki vlade so v pogajanjih s predstavniki sindikatov javnega sektorja precej popustili, saj naj bi plače uradnikov in drugih javnih uslužbencev od prvotno zahtevanih 15% znižali na 7,5 odstotkov, znižala pa je tudi zahteve glede varčevanja na drugih področjih. Pri tem so strategijo in programe vlade za varčevanje podprli Gospodarska zbornica, razna združenja v gospodarstvu, evropski komisar za okolje dr. Janez Potočnik, pa tudi kardinal dr. Franc Rode, ki je bil nekaj dni na obisku v Sloveniji. Visoki cerkveni dostojanstvenik (prihodnje leto se bo za stalno vrnil v domovino) je pomenljivo dejal, "da je napoved stavke sindikatov javnega sektorja dokaj nenavadna odločitev glede na to, da pogovori z vlado še potekajo. Ker ukrepe vlade podpirajo pametni ljudje, si upam misliti, da so

varčevalni ukrepi pravilni. Tudi Cerkev bi se težko izognila ukrepom vlade, ki je sposobna in uspešna. Zato bi morala tudi sama prispevati k izboljšanju javnih financ".

Toda sindikati v javnem sektorju ostajajo nepopustljivi in 18. aprila pripravljajo stavko, v kateri naj bi sodelovalo nad sto tisoč uradnikov, delavcev in sindikalnih aktivistov. Bilo naj bi to največje protestno dejanje v vsem času obstoja naše neodvisne države. Po mnenju sindikatov javnega sektorja in tudi največje sindikalne centrale, Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, vlada s svojimi ukrepi varčevanja odpravlja socialno državo, to pa bodo sindikati, tako zatrjujejo, preprečili, tudi če bi morali za to razpisati referendum. Pred stavko je vzdušje v Sloveniji slabo in napeto, saj zlasti sindikati nočejo sprejeti dejstva,

Janez Janša

da brez zategovanja pasu v javnem sektorju ne bo šlo. Vlada v tem razburjenem in kritičnem obdobju ravna odločno, hitro in praviloma tudi učinkovito, ter o svojem delovanju pri odpravljanju finančne krize sprti obvešča tudi evropsko komisijo v Bruslju. Slovenija

je vsekakor na razpotju. Če odmislimo možnost sporazuma s sindikati, sta mogoči naslednji poti. Sedanja vlada bi vztrajala do novih predčasni volitev, ali pa bi takoj odstopila. Če ne bi uspela pridobiti podpore volilcev, bi na politični oder prišel nov premier ali pa bi Slovenija doživela usodo Grčije in bi prišla pod nadzor bruselskih funkcionarjev in mednarodnih bančnikov.

Razmere se zaostrejujejo tudi zaradi tega, ker jih del slovenske politike poizkuša izkoristiti, sedanjo vlado prisiliti h odstopu ali pa jo vsaj oslabil. Pri tem pa odstranitve Janeza Janše s političnega prizorišča očitno ostaja poglaviti cilj. Gonja zoper nje se vztrajno nadaljuje, nosilci take kampanje pa ne spoštujejo nobenih človeških, kulturnih in civilizacijskih norm in pravil. V Sloveniji so se trije igralci

način žali sedanjega predsednika vlade Janeza Janšo in seveda tudi njegove volivce. Teolog in publicist Ivan Štuhec je ob obravnavanju filma zapisal, "da se bodo pametni ljudje vprašali, zakaj gre Janez Janša delu slovenske upokojitvene politike tako na živce. Zakaj jim je tako na poti, da so pripravljeni uporabiti vsa sredstva za diskreditacijo in politično likvidacijo Janeza Janše. To se mi zdi ključno vprašanje. Na to vprašanje si bo morala Slovenija enkrat odgovoriti".

Prenizke ocene o Slovencih v zamejstvu
Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak je v intervjuju, objavljenem v tedniku Demokracija odgovorila na vprašanje, zakaj v Sloveniji objavljajo prenizke ocene o številu pripadnikov naše narodne skupnosti v zamejstvu. Po uradnih podatkih naj bi na avstrijskem Koroškem bilo med dvajset do trideset tisoč Slovencev, dejansko pa število Korošcev s slovenskim maternim jezikom znaša okrog 40 do 45 tisoč. Podobne prenizke ocene navajajo tudi za Slovence v Italiji in na Madžarskem. Ministrica Ljudmila Novak je pritrdila kritiki, da gre za različne ocene o številu Slovencev v sosednjih državah, in zadržala, da bodo vzroke takšnih ocen raziskali in ugotovili. To bodo napravili v vladnem Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu. In še novica, da je bila za novo vodjo Predstavništva evropske komisije v Sloveniji imenovana Nataša Grošek-Mencin, diplomirana dramaturginja in poznavalka evropskih zadev. Tekoče govori pet tujih jezikov.

Marijan Drobež

Varčevalni ukrepi burijo duhove

Janez Šušteršič ni vampir

Začenja se prvi res vroči teden za vlado Janeza Janše. Tako kot je bilo napovedano in zlahka predvidljivo, vlada in sindikati v slabem mesecu niso našli skupnega jezika. Na vrsti je bila stavka. Javni uslužbenci se počutijo opeharjene, kot edina žrtvena jagnjeta, nad katere se je dvignil "daritveni nož" Janševе vlade, da bi se tako uresničila žrtva na oltarju evropskih zahtev. Slovenijo so zato sindikati označili za neoliberalno klavnico, ki brez občutka reže in klesti socialne pravice delavcev in zaposlenih.

Seveda so se ob tem posebej obregnili ob finančnega ministra Janeza Šušteršiča in njegovo ekipo, ki spada v krog t. i. mladoekonomistov, in jim naprtli vse gorje, ki v naslednjih letih še čaka Slovenijo. In to je prvovrstna demagoška puhlica. Če gledamo v ozko ekonomskih okvirih, je seveda jasno, da so ukrepi, ki jih je sprejela Janševa vlada, nesocialni in da zmanjšujejo kupno moč povprečnega slovenskega državljanja. Vprašati se moramo, kako bo na primer živel povprečen policist, ki danes prejema 800 evrov neto in mu grozi znižanje plače. Lahko se je tudi vprašamo, kako pravično je rezati 1740 mest v vzgojno-izobraževalnih ustanovah (Solah), ali pa, kako bo Janševa vlada še lahko govorila o tem, da je naklonjena družinam, če pa bo hkrati krčila in zmanjševala porodniške dopuste. Vsa ta vprašanja so povsem umestna in pomembna, dokler se ne spreminijo v poceni demagogijo. Ni

res, da je Šušteršič preprosto vampir, ki rad sesa kri slovenskih davkoplačevalcev. Okvir varčevalnih ukrepov, ki jim je Šušteršič idejni oče, je precej širši.

Kako izravnati izgubo?
Najprej moramo pogledati preproste številke. Slovenija že tri leta zapored (obdobje 2009-2011) beleži izredno velike javne primanjkljaje. To pomeni, da država porabi več od tega, kar je "zaslužila" preko davkov in drugih prihodkov. Negativna razlika je bila v letu 2009 in 2010 nekaj čez 5 odstotkov BDP, lani pa je celo poskočila na 6,4 odstotke BDP. Če bi Slovenijo primerjali podjetju, bi preprosto lahko povedali, da je "podjetje Slovenija d. d." v zadnjih treh letih poslovalo z izgubo. Ta izguba je znašala v letu 2009 in 2010 nekaj manj kot dve milijardi evrov, lani pa celo nekaj več od omenjenih 2 milijard evrov. Zato, da je pokrilo izgubo je moralo "podjetje Slovenija d. d." nekje najeti kredit. Pokrpati je bilo treba luknjo, ki je vsako leto znašala novi 2 milijardi. Podjetje pa mora kredit seveda plačevati z obrestmi. In bolj je podjetje rizično ter bolj se približuje insolventnosti, višje so obresti, ki jih mora odplačevati za najeti kredit. Tudi to se je zgodilo našemu "podjetju Slovenija d. d.". Obresti za posojila (donosnost obveznic) so tako

Janez Šušteršič

novembra lani zrasla do 7 odstotkov, ki je kritična meja, ko morajo navadno države zaprositi za pomoč Evropo.

Sloveniji se za zdaj to še ni zgodilo, tako visokih obresti pa si tudi ne more več privoščiti. Za zmanjšanje obrestne mere pri zadolževanju mora Slovenija zmanjšati javni primanjkljaj. In za zmanjšanje javnega primanjkljaja obstajata dve možnosti: ali se povečajo prihodi države, kar bi v nekoliko preprostejšem jeziku pomenilo povišanje davkov, ali pa se režejo odhodki, kar bi pomenilo, da mora država rezati nekatere storitve, ki jih nudi. In najdražje storitve za državo, ki pomenijo približno 30 odstotkov proračunskih izdatkov, so plače za javni sektor in socialni transferji (pokojnine, nadomestila za brezposelnost, bolnišnica in druga nadomestila). Zviševanje davkov je v tem trenutku neizvedljiva ra-

zličica. Zakaj? Ker ima Slovenija že danes zelo strogo fiskalno politiko predvsem od podjetij in pravnih oseb. Slovenski zaposleni stanejo delodajalca približno dvakrat toliko, kolikor znaša neto plača. Delo je skratka že danes močno obremenjeno, ob tem imajo podjetja še 20 odstotni davek na dobiček. Te in druge zakonske zanke ustvarjajo v

Sloveniji nekonkurenčno okolje za kakršenkoli razvoj in gospodarsko rast. Gospodarska aktivnost Slovenije je še danes med nižjimi v celotnem evrskem območju. Na ravni prihodkov bi tako država ne morala doseči kaj več od tega, kar že ima, ker preprosto ni manevrskega prostora: če bi se dodatno povišali davki, bi posledično najbrž imeli samo še več sive ekonomije.

8000 zaposlenih v javnem sektorju v zadnjih treh letih

Torej, ostane nam stran odhodkov. To pomeni, da gre za stran rezov in zmanjšanja državnih storitev. Vlada se je odločila za vrsto ukrepov, s katerimi bi morala v letošnjem letu privarčevati 815 milijonov evrov, naslednje leto pa nekaj več kot 900. Med temi ukrepi seveda največ skrbi zbuja posegi v plače in zaposlovanje. Jeza in malodušje tistih, ki jih bodo ukrepi prizadeli, sta človeško povsem razumljiva. Postaviti pa jih moramo ob bok nekaterim statističnim podatkom, ki so sami po sebi dovolj zgovorni. Še najbolj bode v oči tole: kriza divja po Sloveniji že dobra tri leta. V tem času je brezposelnost v Sloveniji dosegla visoko številko 110 tisoč. V zasebnem sektorju smo v tem obdobju izgubili približno 60 tisoč delovnih mest: konec leta 2008 je bilo pri zasebnih pravnih osebah zaposlenih nekaj več kot 500 tisoč ljudi, v začetku letošnjega leta pa komaj 440 tisoč. V istem obdobju smo v javnem sektorju zabeležili nasprotni učinek: konec 2008 je bilo v javnih ustanovah zaposlenih nekaj manj kot 155 tisoč ljudi, danes pa jih je že skoraj 165 tisoč. Tukaj stopa v ospredje velika anomalija: država je kljub kriznim razmeram in

BUKOVICA NA GORIŠKEM Ob Svetovnem dnevu poezije

Večer s pesnikom Radivojem Pahorjem

Kako se s poezijo približati ljudem, še posebej s poezijo domačega pesnika, čemo, da vse manj ljudi posega po knjigi, še zlasti po kakšni pesniški zbirki? Tako in podobno se največkrat sprašujejo organizatorji kulturnih prireditev. Renčan Radivoj Pahor je vse bolj uveljavljen pesnik in v domačem

na Dobrovem. Na srečanju v Bukovici pa je pesnika in knjigo predstavil drugi pisec spremne besede, literarni kritik Bojan Bratina. Kot dolgoletni spremljevalec Pahorjeve literarne ustvarjalnosti je orisal avtorjevo pesniško pot, posebej pa se je zaustavil pri njegovi naklonjenosti zahtevni sonetni pesniški obliki, ki je izra-

Radivoj Pahor in Bojan Bratina

kraju smo ga pred nekaj leti že podrobneje predstavili. A umetniški nemir v njem še kar naprej ustvarja nove pesmi, nove knjige. Pred nekaj dnevi se nam je ponudila priložnost, da se поблиže seznanimo z njegovo najnovejšo pesniško zbirko V plašljivem vrbru. Ob Svetovnem dnevu poezije, 21. marca letos, smo se zbrali v Dvorani Zorana Mušiča v Bukovici na lepo obiskani prireditvi.

Prireditve je uvedel avtor sam. Zahvalil se je za denarno podporo Občini Renče-Vogrsko in prisotnemu županu Alešu Buciku, enakokrajevni skupnosti Renče, predsedniku Borutu Zornu ter tudi svojim domačim. Takšna podpora oz. mecenstvo družbenega okolja pesniku sta v slovenskem prostoru vse redkeje prisotna. Pahorjeva zbirka je izšla pri Mariborski literarni družbi (zbirka Svetlin, urednik Marjan Pungartnik) pred koncem leta 2011, ob prisotnosti pisca spremne besede Cirila Zlobca je bila tedaj predstavljena na Gradnikovih večerih

zito in v celoti prisotna v zbirki V plašljivem vrbru. Bratina je podrobno analiziral vsebinske in tematske sklope omenjene zbirke, ki segajo od resnejših do lahkotnejših poetskih estetik. V vsem njegovem izvajanju je bilo čutiti naklonjenost avtorjevi skrbi za malega človeka, sosede, posebne, sorodnike in njihove usode.

Avtor je pesmi bral sam, kar je bila posebnost in obenem odlika večera. Le v enem primeru je naredil izjemo: pretresljivo pesem Ljubljena, resnično zgodbo o ljubezni, vojni, trpljenju in upanju, je prebrala Julijana Gorjan, ki je Pahorjeve pesmi že večkrat zelo kvalitetno interpretirala, med drugim tudi v Goriški knjižnici ob spremljavi pianista Ivana Skrta.

Pesniško zbirko toplo priporočamo, še posebej pa vabimo na naslednja avtorjeva branja, saj so nepozabno, odlično umetniško doživetje.

Boris Arčon

vsakoletnim primanjkljajem stalno zaposlovala. Če povem bolj po domače: "podjetje Slovenija d. d." ni imelo likvidnosti, a je vseeno na veliko zaposlovalo in nova zaposlovanja seveda plačevalo z dodatnim zadolževanjem. Temu je treba pristeti še izredno množico brezposelnih iz zasebnega sektorja, ki so pristali na državnih socialnih transferjih, pa še bi lahko naštevali.

Brez ukrepov je Slovenija na poti Grčije

Skratka, pravilno vprašanje ni, zakaj se je zdajšnja vlada odločila za korenite reze v javnem sektorju. Vprašanje je, zakaj so v prejšnjih treh letih javne ustanove in javni organi na veliko zaposlovali, kljub temu da za to ni bilo finančnih pogojev. Danes se je (zal) treba sprijazniti z dejstvom, da je javni sektor enostavno preobsežen za slovensko državno blagajno. In če Slovenija noče iti po poti Grčije, Irse ali Portugalske, mora nekaj ukreniti. V Ljubljani ne morejo samo mirno

čakati na razvoj dogodkov, ker bi to imelo katastrofalne posledice. To ni več politično vprašanje, ampak stvar preprostega računovodstva.

To je žal današnje stanje, mimo katerega ne moremo iti. Ob tem si seveda lahko postavimo številna vprašanja: zakaj je Pahorjeva vlada vseskozi iskala samo socialni mir, namesto da bi v času svojega mandata začela iskati konkretne rešitve? Zakaj se v prejšnjem mandatu SDS ni ravnala državotvorno in ni podprla pokojninske reforme, edinega strukturnega ukrepa, ki ga je proizvedla Pahorjeva vlada? Zakaj nobena od prejšnjih vlad ni bila pozorna tudi na pretirano zadolževanje zasebnega sektorja in je zadolževanje celo podpirala ter tako pomagala ustvariti hudo krizo med podjetji? To so politična vprašanja, na katera bo treba najti v prihodnosti odgovore. Danes pa se bolj mudi rešiti potapljačo se Slovenijo.

Andrej Černic

Kratki

Razstava del kostumografke Alenke Bartl

Slovenski gledališki muzej in Narodna galerija v Ljubljani vabita na odprtje velike pregledne razstave kostumografke Alenke Bartl v četrtek, 19. aprila, ob 20. uri v Narodni galeriji, Prešernova 24. Razstavo bo odprl dr. Žiga Turk, minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Republike Slovenije.

Premiera KD Brce

V petek, 20. aprila 2012, bo ob 20. uri v Kulturnem domu v Komnu gledališka skupina KD Brce iz Gabrovice pri Komnu premierno uprizorila komedijo Mira Gavranova Vse o ženskah. Prevod Alenka Klabus Vesel, režija Minu Kjuder in Sergej Verč. Prva ponovitev v nedeljo, 22. aprila 2012, ob 19. uri, prav tako v komenskem Kulturnem domu.

Šesta številka mladinske revije Galeb

Kopica pesmi in pripovedi med pisanostjo ilustracij

Letošnji februar s "podaljškom" zaradi prestopnega leta je šel že v kalendarjski arhiv, živo pa je še prisoten v šesti številki mladinske revije Galeb. Naslovnica po zamisli Gaie del Latte, drugošolke OŠ Albert Sirk iz Križa, radovednega bralca popelje naravnost v savano, kjer se mirno paseta dve žirafi in ptički letijo po sinjem nebu. Ker v februarju praznujemo dan slovenske kulture in se ob tem spominjamo našega mojstra poezije Franceta Prešerna, je Berta Golob v rubriki *Naši pisatelji in pesniki* posvetila svoj zapis *Zapisan v srcu* prav velikemu Prešernu. Ko je bila majhna, je na poti v šolo šla zmeraj mimo majhnega ograjenega pokopališča, kjer je pokopan pesnik iz Vrbe. Pristrčno je opisala svoje postopno odkrivanje lepote njegovih pesmi, ki se je seveda stopnjevalo v gim-

nazijskih letih. Nenavadno pesem o Prešernu je pod naslovom *Pesem po naročilu* napisala Martina Legiša, njegov portret pa je naslikal Štefan Turk. Pesem *Prva beseda* je Svetovnemu dnevu materinščine (21. februar) namenila Zvezdana Majhen, kot vselej ji je nežno ilustracijo dodala Mojca Cerjak. *Pesnik v daljavi spomina*, pa je naslov stihom, ki jih je napisala Bina Štampc Zmavc, ilustracijo pa pridala Alenka Sotler. V šesti številki so vneti bralci lahko prebrali nadaljevanje dogodbic *Čarovnice Česminke* izpod peresa Tatjana Kokalj in ilustratorke Daše Simič, Pingvina Pingija, o katerem piše Štefka

Kac Marn, ilustrira pa Živa Pahor, pa še o Tinčku in treh zlatih ribicah Dima Zupana – bogatijo jo ilustracije Katerine Kalc – in nerodnosti Osebose, ki je izšla iz domišljije Jožeta Sevljaka; simpatične ose upodablja Chiara Sepin. Slavko Pregel nadaljuje zgodnico o Slaščičar-

ni pri veseli Eli ob ilustracijah Zvonka Čoha. Iz pripovedke Marjete Zorec *Brincelj* so bralci поблиže spoznali gorskega škra. Klarisa M. Jovanovič je v središču slovenskih rekel postavila uš, ki se v njih pojavlja zelo pogosto: "pasti in rediti uši, ušvici, tečen kot uš, žrejo kot uši..." V lepem zapisu Darinke Kobal pod naslovom *Dedek, igray se z nami*, v katerem otroci odkrivajo pozabljene besede, ki se nanašajo na nekoč rabljene predmete, je tokrat butara in vsi njeni pomeni; butare, narejene iz leskovih vejic, mačic, bršljana, pušpana ... so včasih, (sedaj jih najdemo bolj "stilizirane" v prodajalnah) nosili blagoslovit na cvetno ali oljčno nedeljo. Zelo pristno in realistično jih je v ilustracijah prikazala Magda Tavčar. Spelofantazija Federice Papi odgovarja na vprašanja radovednežev in navaja spelelo opremo. V bogati februarjski Galebovi številki so še medved in miška, ki sta tokrat obiskala Trst in njegove zanimivosti, Galebov kviz, razne dopolnjevanke, tudi na pustni motiv, Galebova likovna delavnica, v kateri Jasna Merku' pojasnjuje, kako lahko izdelamo avreolo, pa še kuharske spretnosti Škrobka, ki je snežaka naredil iz zdrobovih kep. Seveda ne manjka niti poštni kotic, ki so ga šolarji zapolnili s pisanostjo risbic pustnih vsebin, pa tudi takih, vezanih na afriške motive.

IK

SCGV Emil Komel v Gorici / Snovanja 2012

Glasbeni pozdrav pomladnemu prebujenju

Veliko rumeno-oranžno sonce z radovednimi očmi in raznobarnve stilizirane cvetke so krasile črno ozadja odra velike dvorane Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici v petek, 13. aprila 2012, ko so se na njem zvrstili mlajši gojenci Slovenskega centra za glasbeno vz-

ranimi in uglašenimi glasovi zapeli štiri pesmice, polne pokočnega veselja in optimizma. Pri Burji T. Vulca so rosnim glasovom pridali še mimiko in seveda doživeli toplo ploskanje. Za njimi sta skladbice na harmoniko oz. kitaro zaigrala Antje Gruden in Gregor Devetak, pod mentorstvom profe-

Grmek Seražin, kitaristka Aneta Gregorič, violončelista Samo Fučka in Rahela Ipavec ter violinist Matija Marc so ob klavirski spremljavi Ane Knez in pod mentorstvom prof. Miroslava Paškvana, Andreje Semenič, Tine Rejc in Sanje Kaluderovič posamično zaigrali izbrane skladbe, med katerimi so bi-

le tudi Mendelssohnova, Dvoržakova in Schubertova. Godalni kvartet (Nejka Čuk, 1. violina, Eva Gregorc, 2. violina, Maruša Makovec, viola, Polona Soban, violončelo, so z mentorico Kristino Markovič pripravile znano Rodriguezovo *La cumparita*. Več kot poldruugo uro dolg glasbeni poklon pomladi in

Foto Katarina B.

gojo Emi Komel iz Gorice, da bi skupaj z gosti z glasbenih Sol Salvador Gandino - Porcia in Vinko Vodopivec iz Ajdovščine, s katerima ima SCGV Komel stike tudi zaradi nekaterih skupnih profesorjev, radostno zapeli in zaigrali v poklon pomladi. Pomlad smo mi so organizatorji poimenovali drugo glasbeno srečanje iz letošnjih Snovanj, glasbenega niza, ki ga sedmo leto zapored prireja SCGV E. Komel s sodelavci društva Arsatelier, da bi ovrednotil talente z našega območja, kar je bila želja ravnateljice prof. Silvana Kerševana in se tudi letos udejanja, saj ciklus Snovanj oblikujejo domače glasbene moči. Ob prisotnosti lepega števila poslušalcev, ki jih je v imenu SCGV E. Komel pozdravila podravnateljica in organizatorica Alessandra Schettino ter poudarila pomembnost tovrstnih nastopov, je uverturno pomladno vzdušje sveže in razigrano pričaral otroški pevski zbor Veseljaki iz Doberdoba. Pod temperamentno taktirko Lucije Lavrenčič Terpin in ob klavirski spremljavi Zulejke Devetak so disciplinirano, z lepo artikuli-

sorjev Mirka Ferlana in Marica Fantinija. Gojiški gojenci so nato prepustili odsko prizorišče gostom iz italijanske šole Salvador Gandino - Porcia. Flavtistka Chiara Monculli ob spremljavi Davideja De Lucie, pianistki Francesca Terio in Alice Gaiatto ter pianist Daniele Cal so pod mentorstvom prof. Enrica De Vala in Simoneja Pereza v daljših skladbah prikazali svoje študijske dosežke. Igriv in sodobnejši intermezzo je ustvarila skupinica baletk (Mira Boškin, Vida Boškin, Zala Flospergher, Julija Lorenzutti, Ana Schlegel), ki so pod mentorstvom Mirjam Špacapan suvereno obvladale odsko prostor in pokazale dober smisel za ritmično poudarjeni plesni prikaz z naslovom *Ritmi iz sveta*.

Tudi glasbena šola Ajdovščina je lepo prispevala h glasbenemu sporedu. Klarinetist Miha

mladim glasbenikom, pred katerimi je še dolga pot osvajanja glasbenih tehnik in znanja, je sklenil obetavni Mali šolski orkester SCGV E. Komel pod taktirko prof. Frančiška Tavčarja (Simon Gerin, Ivana Jug, Simone Sette, Marija Vitale, 1. violine; Jaro Breclj, Barbara Devinar, Aleš Lavrenčič, Jakob Podveršič, 2. violine; Tomaž Cotič, Zala Flospergher, Lara Komjanc, Blaž Terpin, 3. violine; Jurij Lavrenčič, Samuel Vitale, violončela), ki je odigral Nelsonovo skladbo *Italiana Suite* in prejel zaslužni aplavz.

Iva Koršič

GORICA Mladinski dom

Predstavitveno srečanje

Mladinski dom namerala v prihodnjem šolskem letu preseliti dejavnost pošolskega pouka za osnovno šolo v Sovodnje. V ta namen so se odločili, da bodo prav na poseben način predstavili svoje delovanje, in sicer neposredno učencem osnovnih šol in otrokom iz vrtec. Predstavitve je potekala v obliki delavnice z naslovom *Skupaj je lepše*, kjer je tekla beseda o pomenu prijateljstva. Delavnico je vodila vzgojiteljica pri Mladinskem domu Martina Šolc. Najprej je obiskala otroke v vrtcu v Štandrezu in Sovodnjah. Zanje je pripravila posebno pravilnično srečanje, na katerem so ob pravilici spoznali lepoto in pomen prijateljstva. S sabo je prinesla tudi posebno zvezdico, zvezdo želja, ki prinaša srečo in izpolnjuje želje.

Otroci so si jo pazljivo podajali in si zaželeli iskrene in ljubke želje tako, kot samo oni lahko. Skupaj so se zapeli, se poigrali in zaplesali. Tako da je čas dobesed-

no zletel. V Mladinskem domu so pobudo pozitivno ocenili, ker je bila zelo uspešna, predvsem pa, ker so bili otroci navdušeni in veseli, kar je za Mladinski dom izredno pomembno, saj si v domu vedno prizadevajo, da se otroci med dejavnostmi dobro počutijo.

MS

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.it
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 17. aprila, ob 14. uri.

POTOVANJE Z OKUSOM

Slavica Radinja

Samosa (Indija)

(Recept je primeren za vegetarijance.)

Samosa je odlični prigrizek. Obstaja seveda veliko variant, saj se recept spreminja iz kraja v kraj, pa tudi vsaka žena ga pripravlja drugače.

Sestavine:

Za testo:

- 1/2 skodelice moke
- 1/2 žlice pšeničnega zdroba
- 1/4 žličke soli
- 1/2 žlice olja
- 1/4 skodelice mlačne vode

Za nadev:

- 3 krompirji
- 1/2 žličke semen kumine
- 2 zeleni pekoči papriki (lahko jih nadomestimo s papriko v prahu)
- 1 žlička semen koriandra v prahu
- 1/4 žličke mešanice začimb masala
- 1 žlička soli
- 2 žlici olja
- 1/2 skodelice zamrznjenega graha

Sestavine za testo premešamo z rokami in vgnemo v maso. Pustimo jo počivati 15-20 minut.

mo še kakšno minuto. Nadev nato odstranimo z ognja, da se malo pohladi. Vzamemo testo in ga razdelimo na štiri dele. Na delovni površini zvaljamo iz vsake četrte tanek krog. Z nožem ga razdelimo na pol in iz te polovice ustvarimo stožec, ki ga napolnimo z nadevom. Nadev z žličko potisnemo noter. Na vrhu stožca združimo testo in pazimo, da dobro zapremo. Ko smo tako pripravili osem samos, jih ocvremo v olju.

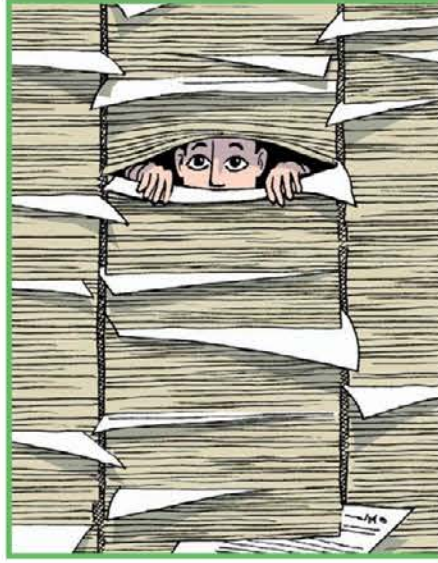
Kaj bo jutri ...

Ker nismo le številke

Z mozem sva vedela, da bo tako. Prošnjo za njegovo upokoje sva oddala nekega mrzlega zimskega dne v začetku februarja. Bilo je tako mrz in burja je pihala s tako močjo, da na cesti ni bilo žive duše. Kdo bi hodil ven brez razloga. Midva pa sva se skozi sivno vozila proti Nabrežini z debelo mapo papirjev v rokah in z upanjem, da bo prošnja oddana in sprejeta. Kajti mož je že v marcu prejšnjega leta zaradi stečaja izgubil službo, pristal je na Zavodu z upanjem na bližnjo upokoje. Potem je prišla kriza in Montijeva reforma, sledili smo novicam, brskali po internetu, telefonirali sem ter tja, spraševali, upali, verjeli, jokali in spet upali. Kajti pri šestdesetih ne nihče več ne vzame v službo, nihče, verjemite mi. Brez vsakega dohodka pa je konec smeha, sanj in upanja. In vendar sva od samega začetka vedela, da bo tako... Vedela sem, da ne bo minilo dolgo, ko nas bodo po pošti ali po telefonu obvestili, da prošnja ni bila sprejeta. Da mož ni upravičen do upokoja po starih predpisih. Pa čeprav je oddal prošnjo za pro-

stovoljno vplačevanje prispevkov in čeprav smo, kljub brezposelnosti, doplačali kar lepo vsoto..... Deževnega spomladanskega dne sva tako spet romala v Trst, spet z debelim snopom papirjev in potrdil v rokah, spet s strahom v očeh in upanjem, ki je še vedno tlelo neke skrito med jezo, brezupom in razočaranjem. Parkirišče sva našla le s težavo, saj je še ob sončnem vremenu težko najti v Trstu prostor za jeklene konjičke, kaj šele v takem naliivu. Spominjam se, da smo kot študentje vedno trdili, da so Tržačani kot miši, ob deževnem vremenu množično pridrvijo na plan. No, avto sva pustila nekje v bližini zavoda za pokojnine in socialno varnost INPS. Potem sva se po tesnih in umazanih hodnikih mimo vrste prerila do uradnika, ki naj bi bil zadolžen za možovo prošnjo. Na steklenih vratih je na veliko pisalo, da je vstop nezaposlenim prepovedan. Tako, da sva poklapana, s papirji in prošnjo v rokah, dolgo stala pred vrati, ne da bi vedela kako in kaj. Potem sem se opogumila, vedela sem, da nama steklena vrata in rdeči napis ne moreta uničiti vseh

sanj, vsakega upanja. Potrkala sem, se nasmehnila in tiho čakala. Mož je ostal za steklenimi vrati in za rdečim napisom, kajti on nima trmglavosti in vztrajnosti, kot jo premorem sama. Uradnik je bil zatopljen v prah in papirje, debela očala so delovala kot nepreohodna pregrada za nasmeh in besede. Ni takoj dvignil pogleda k meni, kljub nasmehu in potrpežljivi ustrežljivosti sem mu bila odveč, zaslužil je verjetno vsa moja vprašanja. Ko je končal z branjem, me je vendarle opazil in me skoraj dobrohotno povabil, naj vstopim. Verjetno ni bil vajen nasmehov v tej prašni sivini in je bil radoveden, kaj se skriva za narejeno prijaznostjo. Položila sem predenj negativen odgovor na možovo prošnjo, in moji zakaji so se odločno razkoricali po pisalni mizi in vseprek po papirjih. Hotela sem odgovor, on pa ga ni imel in mu je bilo žal, da me je sploh spustil v pisarno. Ja, delovne dobe nima dovolj, je povedal, saj mu dejansko ni bilo mar, kaj piše na papirju, ki sem ga postavila predenj. Pa je ima, tri mesece preveč, pa še eno leto prispevkov smo doplačali, novi zakon predvideva, da bodo tisti, ki so prostovoljno vplačali prispevke, šli v pokoj po starih predpisih, je kar lilo iz mene vse to, kar sem naš-

la, prebrala in razbrala med sranjem po spletu. Razumel je, da vem, da imam prav, a je bil odločen, da ne bo izgubljal časa. O teh novih predpisih, izjemah, upokojitvah, ne vemo še nič, morda junija, do tedaj je odgovor negativen. Potem bomo sestavili vsedržavno lestvico, dolgo bo trajalo, zato ne hodite sem, je bil kratek in nevjuđen. Ampak... je kar lilo iz mene... Hotela sem mu povedati, da ponoči z možem ne spiva, da govoriva samo o tem, da so štiri leta brez

vsakega dohodka in brez možnosti za zaposlitev dolga. Hotela sem mu povedati, da naju je strah, da dolge ure srfam po spletu in iščem odgovorov. Hotela sem mu povedati, da so se podrlle vse naše sanje, da se je podrl naš mali svet preprostosti, da ne vemo, kaj bo jutri. In da nam je s svojim odgovorom vzel pomlad, načrte, potovanja, sonce, prijatelje, gozdove in noči. A ni hotel poslušati. Veste koliko desetisocev vas je, je samo rekel. Ne vemo, kam z vami. Ampak mi nismo številke, sem oporekala, strah nas je, ponoči nam ni do spanja. In ne vem zakaj sem še dodala... moj mož ima jutri rojstni dan, šestdeset let bo imel... Pogledal me je, ni razumel, kaj sem mu hotela povedati. Ni razumel, da imamo sanje, načrte, da želimo živeti, da smo ljudje... ne številke. In je rekel nasvidenje... in konec. Kljub temu da je imel moj mož naslednjega dne rojstni dan... in sva si želela za ta dan vsaj kanček tihe družinske sreče in miru. Z mozem se spet peljeva domov

na Kras. Polna dvomov, negotovosti, vprašanj. Do junija bo še dolg pot, polna skrbi in nespanskih noči. Nekaj je poseglo v najino življenje in nama vzelo vsakdanost. Kot bi bila midva kriva, da se svetovno gospodarstvo majo, kot bi morala midva, skupaj z drugimi odplačevati dolgove, ki niso naši. Vem, da se je nekaj spremenilo, da ni več zabeleženosti, da ni več sonca, da ni več pomladi. Pa ne samo za naju. V Primorskih novicah berem, da je zadnje mesece v Sloveniji samomorov vse več. Tudi italijanski teletekst poroča o številnih podjetnikih, ki so si zaradi dolgov vzeli življenje. Sama poznam ljudi, ki ne vedo več kako in kam. Ko so zaprosili za pomoč, so jim enostavno rekli, da je takih že preveč. Da so številke previsoke. Da država ne zmore več. In da se moramo pač odrekati, zategniti pasove. Da bi nas povprašali, kako nam je, da bi prisluhnili strahu in bedi, do tega jim ni. Ker zanje nismo ljudje... z vsakdanjimi potrebami, željami, sanjami. Za naša življenja jim je vseeno, ker o njih ni nikjer nič zabeleženo. Samo številke smo... in številke nimajo sanj. Samo trenutek pride, ko jih je preveč in tedaj jih je treba enostavno izbrisati.

Suzi Pertot

Pogled na domača igrišča

V boju za napredovanje zlasti v nogometu in košarki

Za nami je velikonočni konec tedna, v katerem so športniki mirovali. Pred vročim zaključkom sezone v ekipnih panogah dolgujemo majhen pregled vsega, kar nas še čaka do junija - z obeti za slovenske postave. V nogometu bo najvišje postavljeni zamejski predstavnik Kras konec tedna igral v Repnu morda odločilno tekmo proti tržaškemu San Luigiju za samo prvo mesto. Vodilni položaj ob koncu rednega dela bi pomenil neposredno napredovanje - vrnitev v polpoklicno D-ligo, drugo mesto predvi-

zorni polovici razpredelnice, pravih možnosti za naskakanje višjega jakostnega razreda pa objektivno nimajo. V podobnem položaju so tudi bolj rekreativni nogometaši doberdobske Mladosti v tretji amaterski ligi. V košarki so pričakovanja pred prvenstveno končnico velika. Slovenski zastavonoša Jadran je v državnem C-divizionu na uglednem drugem mestu in bo v play-offu ciljiral na preboj med drugoligaše. Z odličnega izhodišča bodo podaljšek sezone, ki bo za najuspešnejše trajal še cel maj, začeli tudi košarkarji Brega (trenutno celo

Od bojov pod obročema k igri pod mrežo. Odbojkarji vzhodno-kraške Sloge Tabor so na pragu nadvse uglednega obstanka v državni B2-ligi, ki je (tako kot C-divizion) izjemno zahtevno tekmovanje. Slabše so novice na deželni ravni: edina šesterka, ki se je prebila v skupino za napredovanje, je goriska Olympia v moški C-ligi. Med smetano deželnih moških sestavov pa napredovanje zanjo trenutno še ni realen cilj. Z obstankom bi ne smeli imeti težav pri sovedenjski Soči in štandreskem Valu (oboju pa so od sezone 2011/2012 pričakovali precej več), medtem ko je mlajša Slogina postava dejansko že obsojena na izpad med četrtoligaše. Pri ženskah beležimo skorajda že zanesljiv obstanek v C-ligi boljše združene ekipe Zaleta, ki pa bi lahko pokazala kaj več zlasti v prvem delu prvenstva, ki ji je spodletela uvrstitve med najboljše. Z letovke v D-ligi pa čaka še hud boj za obstanek. Rešitev je vsekakor v dometu, tako kot tudi za mlado ekipo Under 17 Olympie v moški D-ligi.

V hokeyju na rolerjih čaka Polet Kwins (drugi na lestvici) play-off meddeželne B-lige. Za sam vrh se bodo potegovali tudi namiznoteniške igralke Krasa v letos zgoščeni državni A2-ligi. Teniška sezona se je šele pričela, pri Gaji pa so možno omejili obseg članskih počast, zlasti ženske zaradi selitve Paole Cigui v ZDA. Mlada moška zasedba nastopa sebi v zadovoljstvom v deželni C-ligi.

HC

Sloga Tabor - Loreggia, 13.11.2011

deva igranje končnice proti tekmeccm iz drugih dežel, tretja stopnička ali slabša uvrstitve pa bi bili veliko razočaranje, saj bi Alejnikov varovanci kljub ogromnemu vložku ostali v elitni ligi, ki je vendarle deželno tekmovanje. V promocijski ligi po spremembi v poteku štandreska Juventina odločno cilja na prestop v višje nadstropje preko majskega play-offa. Vanj se teoretično še lahko uvrsti tudi kriška Vesna, ki pa ima manj možnosti in tudi skromnejše društvene ambicije. Čas mlade ekipe pretežno domačih igralcev sicer še pride! Visoke cilje imata naša zastopnika v prvi amaterski ligi. Trebensi Primorec se konkuriira za direkten prestop preko končnega prvega mesta, Sovodnje pa iščejo mesto pod soncem v prestižni končnici za napredovanje. V drugi kategoriji so dolinski Breg, proseško Primorje in bazovska Zarja ravno tako na

prvi in Bora (četrti) v deželni C-ligi. Predstavnik dolinske občine se bodo play-offa lotili kot favoriti za zgodovinski prestop na državno raven. Kontovel pa je v D-ligi že zdavnaj sklenil prvenstvene dolžnosti z uvrstitvijo v srednji lestvice, s katero pa uprava ni najbolj zadovoljna.

NOGOMET
Promocijska liga: Pro Romans - Juventina 0:0
2. amaterska liga: Breg - Opicina 2:2
Vsa nedeljska srečanja amaterskih prvenstev so odpovedali v znak žalovanja ob smrti na igrišču nogometaša drugoligaša Livorna Piermaria Morosinija.
KOŠARKA
C1 liga: Jadran - Oderzo 76:69
C2 liga: Bar - Santos 86:74, Don Bosco - Breg 74:80
ODBOJKA
Moška B2 liga: Sloga Tabor - Argentario 2:3
Ženska C liga - Play-out: Zalet - Sacile 3:2
Moška C liga - Play-off: FerroAlluminio - Olympia 3:0
Play-out: Val - Buia 3:1, Soča - Reana 1:3, Fincantieri - Sloga 3:0
Ženska D liga - Play-out: Farra 3:0
Moška D liga - Play-out: Olympia - Pippoli 3:1
NAMIZNI TENIS
Ženska A2 liga: Kras - Eppan 4:1, Kras - Alto Sebino 3:3
Ženska B liga: Verona - Kras 4:1, Sarneola - Kras 4:1
Moška C2 liga: Kras A - Udine A 5:3, Kras B - Sistiano 5:3
HOKEJ IN LINE
Moška B liga: Corno - Polet Kwins 1:10
TENIS
Moška C liga: Gradisca - Goja 4:2

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

108

"Rusi sveta ne zajamejo le v njegovi širini, temveč tudi v globini. Vsem velikim vprašanjem so prišli do dna", je drobna, a lepa misel, ki me je prevzela v knjigi nevsakdanje pisateljice, ki je (tudi) slovenskega rodu. Ilma Rakusa je namreč napisala knjigo z naslovom *Morje modro moje*, ki ima podnaslov *Spominski utrinki*. Nevsakdanje spomine na svoje otroštvo in mladost je izdala Študentska založba lansko leto, za prevod sta zaslužni

Amalija Maček in Breda Rajar, ki čisto na začetku knjige sta zapisali: "Prevajalki se prisrčno zahvaljujeta avtorici Ilmi Rakusi za vso požrtvovalno pomoč pri prevodu".

"Ilma Rakusa: Pesnica, pisateljica, esejistka in književna prevajalka Ilma Rakusa se je leta 1946 rodila očetu Slovincu in materi Madžarki v Rimavski Soboti na današnjem Slovaškem. Nomadsko otroštvo jo je vodilo iz Budimpešte v Ljubljano ter prek Trsta v Zürich, kjer je v nemškem jeziku našla dom. Po študiju slavistike in romanistike ter doktorski disertaciji o samoti v ruski književnosti je poučevala na univerzi ter postala članica Nemske akademije za jezik in književnost. V mladosti se je odločila med kariero pianistke in pisateljice. Izbrala je slednje, a v svojem jeziku ohranila melodiko in ritmičnost glasbe. Za svoj opus je prejela več uglednih nagrad, med drugim vilenico. Debitirala je s pesniško zbirko *Wie Winter/Kot zima* leta 1977. Leta 1986 je opozorila nase s proznimi utrinki *Miramar*, leta 1997 s pesniško zbirko *Ein Strich durch alles/Črta čez vse* (prevod Kajetan Kovič) ter v presunljivi zbirki *Love after Love* (2001) v prepletu nemsčine in angleščine obračunala z bolečo izgubo", stoji zapisano neke na spletu in v tem kratkem orisu avtorice, s katero sem se družil kar nekaj večerov ob prebiranju njene lepe knjige, me je zelo zabolal stavek, da je odšla živeti v Zürich, "kjer je v nemškem jeziku našla dom".

Zivim sredi velikanskega italijanskega morja, a še danes zase ne morem reči, da je italijanski jezik postal moj dom, ker se mi zdi, da se v lepem romanskem jeziku nenehno samo selim, ker se mi zdi, da sem v Dantejevem jeziku bolj na preprihu kot pa zares doma, in ne nazadnje se v tem jeziku ne počutim doma in nisem doma predvsem zaradi svojega pomanjkljivega poznavanja italijanščine, ki je najbolj kričeče takrat, ko moram napisati kak daljši tekst za kakega italijanskega prijatelja in se takrat vedno sprašujem, kaj sploh počnem tukaj. Kot da me ni, bi najraje zapisal, kot da ne spadam zraven, zagotovo pa v njem nisem doma. In se zato tudi ne čudim, ko me prijatelji ali znanci ne razumejo, ko jim povem, da v življenju enega samega verza nisem napisal v italijanskem jeziku, ker me ne morejo, vsaj tako se mi dozdeva, sicer me ne bi stalno spraševali po tem. Minuli teden sem dvakrat bral svojo že pred leti napisano poezijo, enkrat v Trstu skupaj z Majo Vidmar, Meto Kušar, Markom Kravosom in Davidom Bandljem, enkrat pa v Ljubljani na sedežu Društva slovenskih pisateljev, kamor sem odšel na povabilo prijaznega in do nas manjšincev tople čutečega Marjana Pungartnika, in kjer sem v večerni samoti društvenih prostorov prebral svoje pesmi v družbi hrvaških, bosanskih in srbskih pesnikov, ki živijo v Sloveniji, v družbi manjšinskih pesnikov v svoji domovini torej. Vesel sem bil

predvsem dejstva, da sem se znašel sredi ljudi, s katerimi sem imel skupno to, da smo si vsi morali nekega dne ustvariti dom drugod, da smo vsi odšli iz doma materinega jezika v drugi dom, če pa ne v dom vsaj v stanovanje, ki naj bi nam postalo drugi dom. In smo seveda prišli v lepem pogovoru do vprašanja jezika, saj vsaka poezija domuje v jeziku, o tem ni dvoma. Vesel sem bil dejstva, da je nekaterim, med njimi Jadranki Matič Zupančič, ki je iz Hrvaške prišla v Slovenijo, slovenščina postala zares drugi dom, pesmi piše namreč tako v svojem rodnom, hrvaškem jeziku, kot tudi v slovenščini. Prostodušno sem priznal, da sam dobesedno ne morem pisati v jeziku, sredi katerega živim, kot sem tudi dodal, da sem pred leti na nekem sestanku staršev šoloobveznih otrok iskreno povedal, da sam ne morem razumeti slovenskih staršev, ki s svojim otrokom govorijo v italijanskem jeziku, to pa zato ne, ker bi sam "dobe sedno umrl, če bi moral z lastnim otrokom govoriti v tujem jeziku". Spominjam se še, da sem takrat dodal, da nikogar za nič ne obsojam, da nikomur ničesar ne očitam, ker se sam zavedam, kako ranljivi smo vsi na tem področju. Še posebno pri nas, kjer je asimilacija na pohodu od nekdaj, kot sem tudi takrat jasno povedal, da govorim zase in si tega ne upam trditi niti za svoje otroke, katerih materni jezik je furlanščina, pa čeprav obiskujejo šolo s slovenskim učnim jezikom. Sproščeno smo se torej razgovorili o pesnjenju v različnih jezikih, predvsem pa v tistem spoštovanju drugačnosti prisluhnili drugemu, ki piše o istih stvareh v drugem jeziku. Ostal sem sam s svojo slovenščino, ki je meni edini dom za pisanje, a sem z veseljem na željo prisotnih prebral nekaj pesmi tudi v furlanščini in italijanskem jeziku.

In mi je žal, da sam Ilma Rakusa nisem osebno spoznal, ker nisem mogel ne v Vilenico, ko so jo tam nagradili, in niti ne v Ljubljano, ko je bila gostja Študentske založbe ob izidu svoje knjige, z njo bi se namreč rad osebno pogovarjal o najinim skupnem morju, pravzaprav ljubezni do morja, v Barkovljah, in o jeziku, o slovenskem jeziku, ki je njen ter očetov jezik, predvsem pa bi ji rad povedal, da je imel njen ded prav, ko ji je rekel, da "Rusi sveta ne zajamejo le v njegovi širini, temveč tudi v globini", kot bi ji tudi povedal, da sam nisem prepričan, da so "vsem velikim vprašanjem prišli do dna", prej bi rekel, da so vedno iskali, prišli najgloblje. In še to bi jo poprosil, naj mi le razloži kaj več o svoji doktorski disertaciji, ki jo je naslovlila *Študije o motivu osamljenosti v ruski književnosti*.

Ko sem namreč minuli teden pozno zvečer odhajal iz Ljubljane, po branju smo se namreč zares iskreno in veselo še nekaj časa družili in spoznavali v baru pred slovenskim parlamentom, sem v garažni hiši na sedež odložil nekaj pesniških zbirk kolegov, ki so se rodili na jugu nekdanje skupne države, a tudi lastno torbo, predvsem pa tisto napetost, ki me vedno spremlja ob branju svoje poezije. Podobno kot z molitvijo je to, sam najraje pišem, berem poezijo ter molim v tišini in v samoti. Oboje se zgodi premalokrat.

Ko sem sedel v avto, sem pomislil, da pravzaprav nimam nikjer več pravega doma kot samo še v svojem jeziku. In samoti. Ja, v samoti sem doma.

Osmo številka otroške revije Pastirček Velikonočna radost in spev pomladi

Aprilska številka otroške revije Pastirček, ki jo izdaja Zadruga Goriška Mohorjeva ob prizadevnem delu urednika Marijana Markežiča, kar žari od veselega velikonočnega vzdušja ob vstalem Kristusu, ki je premagal smrt, da bi tudi mi nekoč lahko večno živeli. Prišla je Velika noč je naslov pesmice, ki jo je ob velikonočni radosti sktala Ivanka Zavadlav, pesnica iz Štandreža, letošnja prejemnica Priznanja Kazimir Humar. O Veliki noči kot prazniku življenja, ki razveseljuje naša srca prav spomladi, ko se narava prebuja z vsemi čudovitimi cvetovi in vonjavami, govori urednik Marijan Markežič in primerja Jezusa Soncu, ki prinaša bogato življenje. V rubriki *Zgodbe iz Svetega pisma*, ki jih za Pastirčkove bralce prireja Walter Grudina, občuteno pa ilustrira Paola Bertolini Grudina, srečamo Jezusa v bridki noči na vrtu Getsemani, ko je bilo pred njim še vse grozljivo trpljenje. Na Kristusov krvavi križev pot se navezuje zgodba Boža Rustje *Zakaj vse vrbi žaljki veje k tlom?* Ker so Kristusa bčali z njenimi vejami, zato si ne upa dvigniti pogleda k nebu. Dragocen življenjski nauk bodo Pastirčkovi bralci razbrali iz zgodbe Koklja in pišče izpod peresa modrega bl. Antona Martina Slomška: kdor ne uboga očeta in matere, ga svet pogubi! Da je pomlad res prišla, se je presenečeno zavedela tudi Dojenciča – zgodbi piše Barbara Rustja, simpatično jim ilustracije dodaja Svetlana Breclj, ko je zagledala prvega metuljčka in vesela stekla na vrt, da bi poiska-

la potrebno orodje za spomladansko delo. To že marljivo opravlja vila Cirila in skrat Kosmat v lepi ilustraciji Danile Komjanc, ki kot vselej prepušča najmlajšim risarjem, da odenejo prizor v čim lepše barve. Pripošved *Gozdar Matija in sinice*, ki jo je spretno napisala Mariza Perat, ilustrirala pa D. N., preveva plemenitost dobrodušnost gozdarja Matije, ki je s tal pobral sinice gnezdo z jajčeci in ga postavil na svoje mesto, da mu je kasneje ptičja družinica prišla zapet zahvalo. Pastirček s pomočjo Ane Rupil in Danile Komjanc opisuje zdravilno kopribo. V *Jezikovnem koticu* Berta Golob ob zabavni zgodbi-ki pojasnjuje, da se slovenski samostalniki moškega spola na -a "lahko po svetu sprehajajo tako kot ženske". Radovedni Fof Antonelle Delbianco je na "potovanju okoli sveta" srečal sladkosnednega medvedka. Stric Maks pa je na pomladno nedeljo odpeljal svoje sopotnike v Vrhpolje, na Zemono in v Vipavo, kjer so si ogledali naravne in kulturnozgodovinske zanimivosti, tudi izvir Vipave, ki je edina evropska reka z delto ob izviro. Obiskali

so tudi Marijino romarsko cerkev v Logu. Zanimivo potepanje strica Maksa, ki mu je kot vselej kažipot Marijan Markežič, prinaša tudi drobnico razlago, zakaj so Vrhpoljci nafari. Preberite jo, pa boste izvedeli! Tatjana Ban nadaljuje predstavitev domačih živali: tokrat nazorno opisuje in prikazuje, kako lahko otroci izdelajo kokoško družino. Učinek pomladi je zaslučil tudi nerodni Pacek Walterja Grudine: zaljubil se je v ... prijateljico "bičikletu"! Tudi aprilska številka Pastirčka prinaša prilogo *Zapoj z menoj*; Patrick Quagga to je uglasbil besedilo obhajilne pesmi Filipa Terčelja *Ti vabiš me*. Poleg omenjenega vsebuje osmo številka še zanke in uganke, besedno premetanko, dva svetopisemska kviza, zabavni skupinski igri, ki ju je izbrala Hema, ilustrirala pa Polona Kosec, pesmico V. T. Arharja *Oh, ta kuža!* z ilustracijo Zlate Volarič, pa še pisane strani Pastirčkove pošte; med lepimi risbami in zapisi je kar šest velikih barvnih fotografij, na katerih so utrinki s srečanja novinarke in avtorice knjige pravljic *Za bele zimske dni* Helene Jovanovič z učenci OŠ Vrh Sv. Mihaela, z otroškega križvega pota na Kostanjevico, z obiska predsednika Republike Slovenije Danila Türka v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, z izleta goriških in tržaških skavtov v vasi Čezklane in s pevске revije *Pesem mladih* in Trstu.

Trst / Trebče premorejo novo Cici knjižnico

Slovensko kulturno društvo Primorec iz Trebč se že nekaj let vrača v središče kulturnega življenja na Vzhodnem Krasu. Ob podpori starejših članov in dobrovoljnem zagonu mlajših vaščanov se ob neusahljivi godbi Viktor Parma in novejšem pevskem sestavu in Ljudski dom vračajo združevanje, ustvarjanje in slovenska beseda. Odborniki društva usmerjajo v zadnjem času veliko pozornosti predvsem do najmlajših Trebčencev, katerim namenijo poletne dejavnosti in obiskane Cici urice. Na podlagi teh izkušenj se je porodila zamisel o tedenskih srečanjih za otroke, na katerih bi se lahko kreativno približali vaškemu kulturnemu dogajanju. Rodila se je ideja o Cici knjižnici. Uresničitev takega projekta ni enostavna stvar, na začetku marca pa so le množično pozdravili odprtje barvitega in zgledno opremljenega prostora, ki bo že v naslednjih dneh imel v gosteh najmlajše. Manjšo sobico v prostorih Ljudskega doma v Trebčah je s čopičem odela v pravljico umetnica Katerina Kalc, s pomočjo darovanj posameznikov in slovenskih založb ter knjižnic pa so police polne knjižnega gradiva in slikanic, ki bodo na posodo. Knjižnica bo poskusno odprta ob sredah med 16. in

18. uro, poleg izposoje pa je toplo okolje predvsem priložnost, da se otroci v sobici zadržujejo, listajo in berejo na mehkih blazinicah. Člani društva bodo predvidoma enkrat mesečno organizirali pravljčne urice, manjkali ne bodo niti gostovanja lutkovnih skupin in razne otroške predstave, predstavitev knjižnih izdaj, srečanja z avtorji. O vseh pobudah bodo člani sproti obveščali. Odprtje Cici knjižnice je bila za društvo Primorec tudi priložnost obeležitve dneva slovenske kulture, zato je bil večerni program primerno bogat. Ob bogatem kulturnem programu je bil posebno ganljiv slavnostni govor Bruna Kralja, ki mu v vasi pravijo "učitelj", saj je bil v Trebčah prvi učitelj, ki je opravil študij. Gospod Kralj je občuteno spregovoril o pomenu knjige v današnjem času, ko se vse preveč ukvarjamo z razni facebook-i in power point-i. Knjigo lahko nosimo s sabo kadarkoli in kjerkoli, v torbi ali v žepu; opozoril je, kakšno vrednost skriva na svojih straneh. Prerez traku prenovljenih prostorov Cici knjižnice je množica prisotnih pospremljanih in nasmejanimi, prazničnimi obrazi, ki smo jih vaščani tako pogrešali. Slovenska kultura v Trebčah ne zamira in tega smo veseli. / JS

Velika noč 2012 Vstajenjska sv. maša v goriški stolnici

Po desetletja dolgi tradiciji so se tudi na letošnje velikonočno jutro v nedeljo, 8. aprila, zgodaj zjutraj, ob 6.30, zbrali slovenski verniki in občuteno praznovali vstajenjskega Kristusa. Na koru se je zbralo lepo število predvsem mladih pevcev, ki navadno pojejo na korih raznih cerkva v mestu in po vaseh in so pod odločnim vodstvom Franke Zgavec in ob orgelski spremljavi Sandre Lombardi z našimi vsebinsko globokimi in veseli ter upanje izražajočimi pesmimi spremljali mašno daritev. Slovesno vstajenjsko slavje s procesijo po cerkvi je vodil g. Marijan Markežič, župni upravitelj Slovenskega pastoralnega središča v Gorici, ob somaševanju stolniškega

župnika Sinuheja Marotte. Berili in prošnje sta prebrala Adrijan Pahor in Franko Žerjal. V homiliji je g. Markežič poudaril radostno sporočilo velikonočnega vstajenja in naglasil, da moramo biti verniki velikonočni kristjani vselej in povsod, saj brez vere v vstajenje in večno življenje bi bila naša vera prazna. Ob koncu mašne daritve je v stolnico, po že ustaljeni navadi, stopil goriški nadškof Dino De Antoni in blagoslovil velikonočne jedi ter izrekel vernikom voščila in jim dal svoj blagoslov. Na Veliko noč so bile slovesne maše po vseh naših vaseh in sevda v mestu, pri slovenskih sestrah na Korzu, v Zavodu Sv. Družine v ul. Don Bosco, pri sv. Ivanu, pri kapucinih in v cerkvi sv. Ignacija

na goriškem Travniku, kjer je bogoslužje daroval msgr. Cvetko Zbogar in se ga je udeležilo nad sedemdeset vernikov; na koru je pri orglah namesto v novembru 2011 preminulega prof. Andreja Bratuža sedela prof. Lojzka Bratuž, ki je ob koncu maše zaigrala mogočno Händlovo Alelujo. Na oljčno nedeljo se je slovesnega blagoslova oljk pri sv. Ivanu pod bogoslužnim vodstvom g. Alessia Stasija udeležilo veliko ljudi. Dober je bil v isti cerkvi tudi obisk vseh obredov velikega tedna in velikonočne vigilije z blagoslovom ognja, velikonočno hvalnico, blagoslovom vode, obnovitvijo krstnih obljud, prvo velikonočno mašo s slovesno alelujo in z blagoslovom jedi. Tudi z vsemi temi krščanskimi obredi Sloveniji na Goriškem ohranjavajo svojo narodno zavest in pokončnost ter izročilo naših prednikov in izpričujemo naš obstoj na tem koščku obrobja slovenske zemlje. / IK

Teden dni v Berlinu (5)

Tacheles, svojevrstna hiša umetnosti

Sprehod sem nadaljevala po ulici Unter den Linden, kar dobesedno pomeni pod lipami. Ulica je nekoč povezovala berlinski dvorec Berliner Stadtschloss s parkom Tiergarten, bila je tlakovana in primerna za

Otroke je zabaval možiček, ki je ustvarjal ogromne milne balone, za katerimi so otroci z veseljem tekali in se jih skušali dotikati s prstki, da bi počili. Šla sem skozi Brandenburška vrata, o katerih sem se nekoč učila

je nekoliko razžalostilo. Lepo je namreč potovati sam predvsem zaradi tega, ker se lahko posvetiš fotografiranju, kolikor želiš, in te nihče ne preganja. Ravno tako lahko v muzejih preživiš, kolikor časa želiš, in se ti ni treba z nikomer pogajati ali celo kregati.

V nekaj minutah sem bila pred Reichstagom. Brala sem, da je vstop prost, torej sem računala na to, da ga bom lahko prej ali slej videla. Res je vstop prost, a prijavitelj se mora vsaj tri dni vnaprej preko interneta. Časa sem res imela dovolj, a med raznimi vtisi, ki so se porajali ob ogledu mesta, sem, po pravici povedano, na kupolo Reichstaga pozabila, zato si je nisem ogledala. Nič hudega, še vedno sem si v kakšnem kraju pustila nekaj, kar si moram še ogledati, zato da bi se v tisti kraj nekoč vrnila. Odpravila sem se na sprehod po elegantni Friedrichstrasse, mimo veleblagovnice La Fayette, mimo trgovine Lomography (pred katero sem se morala res brzditi, da nisem vstopila, ker bi v nasprotnem primeru gotovo kaj kupila) do križišča, na katerem sem zavila v desno proti galeriji Kunsthaus Tacheles. Galerija je prišla na vrsto popoldne, najprej je bilo na vrsti kosilo. V bližnji galerije je hodila v službo prijateljica, ki je živela v Berlinu. Ker je nisem videla že dolgo časa, je bil najprej na vrsti klepet in nato še daljši klepet, zraven pa izvrstni falafel. Ko potuješ, se včasih

žal ne moreš izogniti hitri hrani, vseeno pa lahko izkoristiš potovanje za to, da okusiš kaj novega. Večinoma se izplača.

Tacheles, prva beseda, ki sem si jo zapisala v beležko, ki je odpoštovala v mojem žepu v Berlinu.

Kunsthaus Tacheles. Hiša umetnosti. Do tistega trenutka sem si Berlin le ogledovala, ko sem šla v Tacheles, sem ga vžljubila. Berlin je tako mesto, ki lahko nudi marsikaj. Je prilagodljivo in raznoliko, vsakdo lahko najde tisto, kar ga zanima, kar ga navdušuje in navdihuje. Čeprav se mi umetnost, ki je prikazana v stavbi Tacheles, ne zdi več tako zelo alternativna (to je seveda subjektivno mnenje), me je kreativno vzdušje, ki vlada v stavbi, resnično prevzelo. Če si sedaj bralec predstavlja kakšno baročno in lepo dekorirano stavbo, je seveda zelo daleč od resnice. Navzven se Tacheles ne zdi nič drugega kot zelo stara in razpadajoča stavba. V prvem desetletju dvajsetega stoletja je bila najpomembnejše trgovsko središče v Berlinu, kasneje je postala hiša tehnologije, v kateri so razstavljali najnovejše napredke na tem področju. Počasi so se vanjo začele naseljevati različne nacistične organizacije, postala je tudi eden izmed sedežev SS. Po vojni je pripadla vzhodni Nemčiji in ostala je prazna in neuporabljena. Vlada vzhodne Nemčije jo je nameravala porušiti, a, ko je padel zid, je še vedno stala tam, na Oranienburger

Strasse. Leta 1990 so se v njej naselili nekateri umetniki in iz nje ustvarili galerijo alternativne kulture. Umetniki so se poimenovali Tacheles. Beseda Tacheles izhaja iz jezika yiddish in pomeni "govoriti jasno" oz. "svobodno besedilo". Ime se torej nanaša

seveda v podporo Tachelesu, ki je že tvegala, da bi se njegova vrata zaprla. Leta 2010 so namreč politiki in NSH Nordbank napovedali, da želijo postopoma zapreti Tacheles in na tistem mestu zgraditi še eno nakupovalno središče. Tacheles, neodvisna in

Ulični umetnik na Pariser platz, Brandenburška vrata v ozadju

kočije. Šele kasneje je postala elegantna ulica z baročnimi in neoklasičnimi stavbami. Prispela sem do Pariser Platz, tik pred Brandenburškimi vrati. Trg je bil med vojno popolnoma porušen, a sedaj ima izredno lep videz. Najbolj znan je verjetno hotel Adlon s pogledom na ta trg. V njem je namreč Greta Garbo snemala film *Grand Hotel*. Na trg gledajo tudi ambasade in banke. Meni se je trg prikupil predvsem zaradi uličnih umetnikov.

med poukom nemščine. Ko sem prebrala vodnik, sem izvedela, da v vratih obstaja tudi soba tišine, v kateri lahko razmišljaš. Priznam, da me je zamikalo, da bi se zaustavila tudi tam kak trenutek, a želja po raziskovanju novega mesta je bila močnejša od mene. Ravno v tistih dneh je moral biti pred vrati kakšen koncert, saj je bila cesta zaprta, fantje pa so postavljali oder. Zato tudi ni bilo mogoče posneti nobene fotografije Brandenburških vrat, kar me

Kunsthaus Tacheles

na omejeno svobodo, ki so jo imeli umetniki v vzhodni Nemčiji. Pravi pomen umetniških del so morali večinoma zakrivati. Yiddish pa so najverjetneje izbrali zato, ker je stavba v starem židovskem predelu. Stavba je v notranjosti v celoti prekrita z grafiti in plakati, gostuje veliko umetnikov, razstav, performans, laboratorijev, simpozijev... Povsod se sprehaja veliko mladih ljudi, po načinu oblačenja sodeč, pripadnikov alternativne kulture, pa tudi mnogo turistov s fotoografskimi aparati v rokah. Velikega dela notranjosti ni dovoljeno fotografirati. V tretjem nadstropju je tudi trgovina, v kateri je mogoče kupiti zanimive plakate, majice in različne drobnarije. Nakup gre

nekommercialna galerija v centru mesta, je tvegala, da bi ga zaprla ravno zaradi komercialnih razlogov. Fotograf Petrov Ahner se je zavzel za to, da ne bi zaprli te galerije, ki je v dvajsetih letih delovanja postala pomembna tudi na mednarodni ravni. Preko svojega bloga je povabil vse, ki jim je takšna kultura pri srcu, naj mu pošljejo fotografije z napisom *I support Tacheles (Jaz podpiram Tacheles)*. Število ljudi, ki so pristopili k akciji, je pokazalo, da je Tacheles res pomemben mednarodni kulturni center. Na zunanji fasadi sem opazila tudi napis *Tacheles bleibt (Tacheles ostane)*, zato domnevam, da so se mogoče stvari za to hišo umetnosti obrnile na bolje.

Slavica Radinja